100 jaar denkwerk (1911-2011)

Colofon

Honderd jaar denkwerk (1911-2011)

Onder redactie van: Wim Vijvers (voorzitter), Bert Kieboom, Tom de Ruiter, Lennart Ootes.

Foto's van: Gaston Richter, Koos Mur, Chris Kooijman en anderen

Lay-out: Rik Weidema

Druk : ?
Oplage: 350 exemplaren

Eindredactie: Bert Kieboom

(c) 2011 Uitgave van BSG

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, disk, cassette of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

ISBN ??????????????

Dit boek is verkrijgbaar via de website van BSG: www.bsg-bussum.nl

Inhoud

Voorwoord 4
Sicco Reeskamp

Jaren van sponsoring (1990-2001) 5
Rob Disselhoff

Historisch overzicht van 20 jaar BSG 12
Tom de Ruiter

Hij lacht 17
Ton Sibbing

Kontakt: BSG op papier 21
Chris Kooijman

Partijen (deel I) 35
Tom de Ruiter

Bob & Youp 41
Youp van 't Hek

Schreeuw niet zo! 42
Max Kuperus

Pinkstertoernooi altijd weer een feest 45
Tom Fikkert

BSG 1 verjongd 47
Edwin Baart

Het roer om bij het jeugdschaken 58
Theo Slisser

Een klassiek offer en een stille zet 63
Lars Ootes

Talent in huis 66
Jesper de Groote

Eregalerij 70
Tom de Ruiter

Partijen (deel II) 72
Tom de Ruiter

Klein zusje SOPSWEPS'29 77
Gert Pijl

Henk van der Poel, grossier in clubtitels 89
Bert Kieboom

Al 100 jaar een vooraanstaande club 91
Hans Bouwmeester

Schaduwclubs 96
Tom Fikkert

Kerkelijke activiteit... 97
Frans Stevens / Wim Roeten

Even winnen 98
Bert Kieboom

Leed van een Gooise broedermoord 105
Leon Pliester

D'r zit muziek in het schaken 109
Peter Baas

100 jaar misverstand 115
Bert Kieboom

Vergissingen en topprestaties in 1911 116
Door Wim Vijvers

Partijen (deel III) 120
Tom de Ruiter

Voorwoord

100 jaar denkwerk en passie bij BSG

In 1911 werd het Bussumsch Schaakgenootschap opgericht door een aantal liefhebbers van het schaakspel. BSG, tegenwoordig zonder sch, heeft de stormen van de afgelopen eeuw goed doorstaan. Opvallend is dat bij schaken, in tegenstelling tot menig andere sport, we nog steeds spelen volgens de regels van 100 jaar geleden.
Toch innoveert ook de schaakwereld. Afgezien van de digitale klokken, of het populaire internetschaak, zijn kortere wedstrijdlengtes geïntroduceerd in allerlei varianten. Diverse snelschaaktoernooien (5, 10, 20 minuten) zijn vast deel van de clubkalender.

De rol die een schaakvereniging als BSG vervult bleef ook hetzelfde in die 100 jaar: uitlaatklep voor behoefte aan concentratie, creativiteit en competitie op het schaakbord. Met als samenbindende factor denken, maar ook passie. Want mede door dat laatste wordt je een club die een eeuwfeest mag vieren.
Met ruim honderd leden vervult BSG dan ook nog steeds een dankbaar schaakplatform voor junior en seniorleden die vanuit heel het Gooi komen. Leden die vaak lang lid blijven en een grote betrokkenheid bij hun schaakclub BSG tonen. Zo zijn er vele ervaren leden die het groeiend aantal jeugdleden -ook op scholen- trainen. Ons Pinkstertoernooi draait ook op vrijwilligers.

Het in uw handen liggend, geheel door enthousiaste leden uitgegeven, lustrumboek is tevens een mooi voorbeeld van deze betrokkenheid. Het 'werk' uit de titel van dit boek verwijst niet alleen naar de complexiteit van het schaken op zich, maar ook naar het draaiende houden van de vereniging of als u dat liever heeft, genootschap.

Ik hoop dat u het met plezier zult blijven lezen. Als dat inderdaad het geval is, danken wij dat aan Bert Kieboom, die de redactie voerde en Rik Weidema, die de vormgeving verzorgde en natuurlijk vooral aan de clubleden die veel tijd hebben gestoken in het voorbereiden en schrijven van hun bijdrage.

Sicco Reeskamp, voorzitter BSG

Jaren van sponsoring (1990-2001)

Rob Disselhoff

BSG is een schaakvereniging waar schaken op een hoog niveau en recreatief schaak hand in hand gaan. Het hele jaar door is er een clubavond op maandag, die ook in de zomer druk bezocht wordt. BSG speelt met vijf of zes teams in de externe KNSB/SGS-competitie mee, heeft een populaire clubavond met veertig tot vijftig schakers per avond, biedt een jarenlange jeugdtraining door ervaren schakers, heeft een druk bezocht en populair Pinkstertoernooi en speelt met het eerste team op hoog landelijk niveau. De jeugd heeft een belangrijke plaats binnen BSG en zoals het spreekwoord luidt: "wie de jeugd heeft heeft de toekomst." BSG biedt ook een toekomstperspectief voor de jeugd. Dit is nodig omdat Bussum geen optimale concurrentiepositie heeft ten opzichte van steden als Amsterdam, Utrecht en Leiden met veel natuurlijke instroom. Ook binnen de regio 't Gooi is er sterke concurrentie van plaatsen als Hilversum, Laren, Huizen en Baarn. BSG moet dus hard aan ledenwerving werken en tegelijkertijd als club interessant zijn voor sponsoren. Voor extra activiteiten is financiële ondersteuning noodzakelijk.
Behalve veel persoonlijke inspanning van de leden, het zoeken van de publiciteit, het enthousiasmeren van leden om pro deo taken op zich te nemen, het leveren van aansprekende schaakresultaten, het hebben van een goede sfeer op de club, zijn dus ook financiële middelen anders dan de contributiegelden nodig. Het eerste team van BSG speelt daarbij een voortrekkersrol en is het gezicht van de club. Nadat in de jaren zeventig en tachtig het eerste team afwisselend in de Meesterklasse en in de Eerste Klasse KNSB had gespeeld, was na de zoveelste degradatie uit de Meesterklasse in 1989 de klassieke vraag aan de orde "en hoe nu verder?" Heen en weer blijven jojoën of iets anders? Op de site van Philidor Leeuwarden kwam ik de volgende passage over dit probleem tegen:

"Een bestuur van een schaakvereniging met ambities zal altijd in tweestrijd verkeren: moet het proberen een sponsor aan te trekken om die ambities waar te maken met alle gevaren van een uittocht van topspelers na het afhaken van de sponsor, of moet het proberen met minimale financiële middelen een plaats in de hoofdklasse te verwerven en te behouden. Het meestrijden om het kampioenschap is in dat geval uitgesloten. Philidor heeft sinds het overlijden van Waling Dijkstra gekozen voor de tweede mogelijkheid. Helaas bleek dat niet lang haalbaar tussen alle professionals.
Najaar 1989 besloot het bestuur met goedkeuring van een grote meerderheid van de algemene ledenvergadering van BSG te gaan kijken naar kandidaat sponsoren".

De spelers

Spelers die deel uitmaakten van BSG in deze periode waren grootmeesters als de latere wereldkampioen Rustam Kasimdzhanov, Igor Glek, Alexi Barsov, Dorian Rogozenko, Vladimir Chuchelov, Dimitri Reinderman, Erik van den Doel, Hans Ree, de meesters Jeroen Bosch, Jeroen Vanheste, Bruno Carlier, Yochanan Afek, Kick Langeweg, en de BSG'ers puur sang Henk van der Poel, Ton van der Heijden, Coen van der Heijden, Li Riemersma, Marcel Peek en Johan Booy.

Rustam Kasimdzhanov, speelde van ??? tot ? bij BSG, in 2004 werd hij wereldkampioen van de FIDE door Michael Adams te verslaan.

Sponsoren

Het zoeken naar geïnteresseerde sponsoren is geen eenvoudige taak. Nu zeker niet, maar toen ook al niet. Sponsoren moesten liefst affiniteit hebben met schaken/denken, financieel stabiel en betrouwbaar zijn en bereid zijn voor enkele jaren de club te ondersteunen.

Igor Glek

Vaak waren persoonlijke contacten, gekoppeld met affiniteit voor schaken en goodwill voor BSG beslissend voor ondersteuning. De sponsor kreeg geen invloed op het door BSG gevoerde beleid.

Naamsbekendheid door de sponsornaam te verbinden aan de naam van BSG en activiteiten bij de sponsoren zoals simultaans voor hun klanten, presentaties en advertentieruimte in het

clubblad waren de tegenprestaties van BSG. Ook werd in shirts met de sponsornaam erop gespeeld, waardoor de sponsornaam bredere aandacht kreeg in de media. Foto's daarvan zijn momenteel op de club nog te zien.

Alexi Barsov

Behalve het aantrekken van sponsoren is het daarna onderhouden van een goede, op service gerichte relatie richting sponsor nog veel belangrijker. Gesponsorde en sponsor moeten elkaars taal spreken.
BSG werd achtereenvolgens ondersteund door de Baldwin Adviesgroep, Van Berkel Schoonmaak BV en later Magnus Informatica (momenteel Qurius genaamd). Aldus verscheen de club onder de namen Baldwin/BSG (1991 t/m 1993), Van Berkel/BSG (1994 t/m1998) en laatstelijk Magnus/BSG (1999 t/m 2001) in de diverse competities. Vooral de steun van Theo van Berkel is voor BSG van groot belang geweest. Jarenlang heeft hij de club een warm hart toegedragen en meer dan dat. Ook het van Berkel/BSG Pinkstertoernooi had zijn aandacht.

De wedstrijden

De week voordat er weer een KNSB-ronde op het programma stond, was voor mij altijd pure stress. Van de buitenlanders wist ik nooit helemaal zeker of alles ook liep zoals het was afgesproken. Sommigen kwamen met de trein uit Duitsland of België, anderen kwamen per vliegtuig uit Uzbekistan of Moskou of logeerden bij Nederlandse vrienden. Barsov bleef een keer op Schiphol achter de douane hangen en wat ik ook probeerde, ik kreeg hem niet op tijd achter het bord(0-1).
Zaterdags begon de dag voor mij om 08.00 uur. Snel ontbijten, hopelijk geen afbeltelefoontjes of pijn aan de teen, en dan naar Utrecht C.S. Gelukkig ging het meestal goed, maar treinvertragingen waren een ramp. Ik reed, dus ik moest wachten tot ze er allemaal waren. Bij vertraging

van een van hen was ik dan ook zelf te laat bij de wedstrijd en kon geen teamopstelling afgeven of voorbespreking doen. Gelukkig was de telefoon er nog plus een stand-in.

Vladimir Chuchelov

Soms logeerden spelers bij mij. Glek, Chuchelov en Barsov (in trainingspak) waren prima, maar Kasimdzhanov klikte niet zo met mijn vrouw. Ook riep hij steeds maar dat hij wereldkampioen zou worden en dat werd hij ook nog. Dorian Rogozenko kwam altijd samen met Jeroen Bosch mee en was ook prima in de omgang. Na de wedstrijd gingen we altijd met het hele team eten. Goed voor de teamgeest. Ieder betaalde voor zich. Die Russen waren altijd uitgehongerd. Maar daarna moesten we meestal voortijdig weg om de trein in Utrecht C.S. te halen. Om 22.00 uur was ik dan uitgewoond thuis om daarna meestal nog de krantenjongens verslag te moeten doen. De voorbereiding voor de volgende ronde begon ook weer. Gelukkig speelden we maar één keer per maand.

Rogozenko

De resultaten van de Oostblokkers waren vaak voorspelbaar. Wat gewonnen stond werd ook gewonnen en wat remise stond werd ook remise. Als ze slecht stonden haalden ze alles uit de technische kast om remise te maken en dat lukte heel vaak. Het resultaat hing vaak erg af van de vraag of we compleet waren. Tegen mindere broeders probeerden we kosten te sparen, maar een kwetsbare staart gaf nog wel eens problemen.

Hoogtepunt: tweede van Nederland in 2001

In het laatste seizoen van sponsoring speelde Hans Ree een belangrijke rol in het Nederlands kampioenschap voor clubteams, waarvan de play-offs gehouden werden in Breda. In de halve finale, de Gooise derby, was HSG favoriet tegen Magnus/BSG, maar het zou anders lopen dan was voorspeld.

Hans Ree

Toen hier de kruitdampen waren opgetrokken, stond het 4,54,5, met nog één partij te gaan. Dat was die tussen Jeroen Piket en Hans Ree. In het eindspel stond Piket een pion voor, maar het bleek niet genoeg om het generatieverschil ook in het resultaat tot uiting te brengen. Met elk nog minder dan een minuut op de klok zag Piket geen andere mogelijkheid meer dan de zetten te herhalen, zich neerleggend bij een barrage met versneld tempo.

Piket – Ree: 1. g3 e5 2. Lg2 d5 3. d3 Pf6 4. Pf3 Pc6 5. 0-0 Le7 6. a3 a5 7. Lg5 0-0 8. Pc3 Le6 9. e4 d4 10. Pe2 Pd7 11. Ld2 a4 12. h3 Pa5 13. h4 f6 14. h5 c5 15. Ph4 Lg4 16. Lf3 Lxf3 17. Pxf3 f5 18. exf5 Txf5 19. Ph2 Pc6 20. f4 exf4 21. Pxf4 Ld6 22. De2 De7 23. Dxe7 Pxe7 24. Tae1 Taf8 25. Kg2 Pc6 26. h6 Lxf4 27. Txf4 Txf4 28. Lxf4 gxh6 29. Lxh6 Tf6 30. Lf4 Pf8 31. Kf3 Kf7 32. Pg4 Te6 33. Th1 Pe7 34. Th5 b6 35. c3 dxc3 36. bxc3 Te1 37. Pe5+ Ke6 38. Pc4 Pd5 39. Th6+ Pg6 40. Ld2 Tf1+ 41. Ke2 Tf7 42. Pe3 Pxe3 43. Lxe3 Kd5 44. c4+ Kc6 45. d4 cxd4 46. Lxd4 b5 47. Th5 Te7+ 48. Kf3 bxc4 49. Tc5+ Kd6 50. Txc4 Ta7!

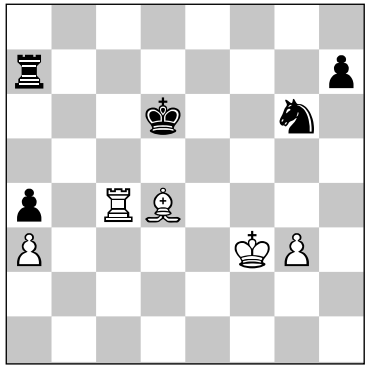

Zo'n trucje: 50. Lxa7 Pe5+ en zwart krijgt zijn toren terug. **51. Tb4 Ta5 52. Tb7 Tf5+ 53. Kg2 Kd5 54. Tb4 h5 55. Le3 Te5 56. Kf3 Tf5+ 57. Ke2 Pe5 58. Td4+ Ke6 59. Txa4.** Eindelijk kan de pion gepakt worden, maar het is nog altijd niet te winnen. **59. – Pc6 60. Tc4 Kd6 61. a4 Td5 62. Lf4+ Kd7 63. Ke3 Pe5 64. Tb4 Pg6 65. Tb7+ Kc6 66. Tc7+ Kb6 67. Th7 Pxf4 68. gxf4 Ta5 69. Ke4 Kc6 70. f5 Kd6 71. Kf4 Txa4+ 72. Kg5 Tg4+! 73. Kf6 h4 74. Th5 Ta4 75. Th8 Kd7 76. Kg7 Kd6 77. Kg6 Tg4+ 78. Kf7 Ke5 79. f6 Tf4 80. Ke6 Kg3.** De remise is bereikt. Zwart kan zijn toren geven. **81. f7 Tf4 82. Tg8+ Kf2 83. f8D Txf8 84. Txf8+ Kg3** en na nog een aantal zetten remise gegeven. Er moest dus verlengd worden en in de partij met twintig minuten bedenktijd voor iedere speler gaf weer Ree de doorslag.
Het commentaar is van de winnaar.

Ree – Piket: 1. d4 Pf6 2. Pf3 e6 3. e3 b6 4. Ld3 Lb7 5. 00 c5 6. c4 Le7 7. Pc3 cxd4 8. exd4 d5 9. cxd5 Pxd5 10. Pe5 0-0 11. Dh5 Pf6 12. Dh4 Pc6. Fout. Na 12. – Pe4 13. Dh3 (13. Dg4 Pf6 is zetherhaling) 13. – Dxd4 14. Pxf7 Txf7 15. Lxe4 Lxe4 16. Dg4 heeft wit een klein, maar voor zwart vervelend voordeel. **13. Lg5 g6?** Nu wint wit ook na 13. – h6? **14. Lxf6 Lxf6 15. De4,** maar 13. – Pxe5 14. Lxf6 Pxd3 15. Lxe7 was de enige kans. Wit staat gewonnen, maar zwart kan nog vechten. Een keer tegen Browne verloor ik dit met wit nog uit een totaal gewonnen stand in zijn tijdnood. **14. La6!**

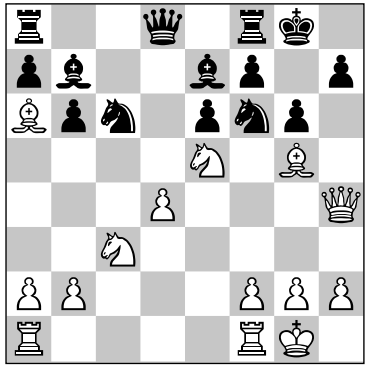

Uit. Ik geloof dat dit al een keer is voorgekomen. **14. – Pxe515. dxe5 h6 16. Lxf6 Lxf6 17. exf6 Lxa6 18. Tfd1!** en zwart gaf op. Als de dame wijkt, komt Dxh6 en mat. Zo die zat. Dankzij deze overwinning won Magnus/BSG met 6-4. In de finale bleek Ordina met zijn tien grootmeesters echter te sterk. Ook nu werd het 6-4 en Ordina mocht feest gaan vieren. Volgend jaar hoopt de club in Europa hoge ogen te gooien. Tot zover Ree.
Er is nog plaats voor een kort partijtje. Ordina werd kampioen, maar Jeroen Bosch van Magnus/BSG speelde de partij van zijn leven. Timmans hoofd was kennelijk ergens anders.

Timman – Bosch: 1. e4 c5 2. Pf3 d6 3. Lb5+ Ld7 4. De2 Lxb5 5. Dxb5+ Dd7 6. Pa3 Pc6 7. 0-0 Pf6 8. Te1 e6 9. b3 Le7 10. Lb2 0-0 11. Tad1 d5 12. e5? Een vreselijke zet, die zwart alle kansen op de damevleugel laat. **12. – Pe8 13. De2 Pc7 14. d3 a5 15. c4 a4 16. Dc2 b5! 17. d4 axb3 18. axb3 bxc4 19. bxc4 Pxd4 20. Pxd4 cxd4 21. Td3 Da4 22. Dxa4 Txa4 23. cxd5 Pxd5 24. Pb1 Tb8 25. Lxd4.**

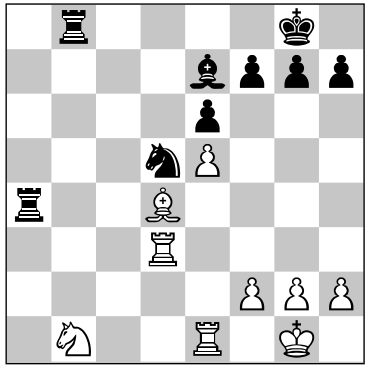

Materieel staat het gelijk, maar nu komt de slotcombinatie:
25. – Pf4! 26. Td2 Txd4! 27. Txd4 Pe2+ en wit gaf op.

Commentaar: **Max Pam** in het Parool, juni 2001.

Hoogtepunten beker en snelschaken voor clubteams

Behalve het regelmatig bereiken van de play-offs in de Hoofdklasse/Meesterklasse van de KNSB-competitie waren er ook successen te noteren bij de wedstrijden om de KNSB-beker en het Nederlands kampioenschap snelschaken voor clubteams in de sporthal te Beverwijk. Van Berkel/BSG won in deze periode driemaal de KNSB-beker en werd driemaal Nederlands kampioen snelschaken. In 1994 was van Berkel/BSG snelschaakkampioen van de SGS. BSG bëeindigde in mei 2001 de sponsorperiode als vicekampioen van Nederland, omdat sponsor Magnus het aflopende contract niet wilde verlengen wegens andere prioriteiten. Het lukte niet een andere sponsor te vinden en het nieuwe bestuur van BSG koos ook voor een ander beleid.
In het seizoen 2008/2009 speelde BSG weer in de Meesterklasse, maar degradeerde na alle negen ronden te hebben verloren. Ditmaal bestond de ploeg uit een behoorlijke groep jeugdig talent en enkele ervaren meesters. Weer deed zich de situatie voor "te klein voor tafellaken en te groot voor servet". En opnieuw zag het bestuur zich geplaatst voor de hamvraag: "sponsoren of niet" en zo ja: hoeveel? Het sponsorklimaat is momenteel echter moeilijker dan toen en bedrijven en banken houden de hand op de knip. De (nieuwe) marsroute zal in de toekomst moeten blijken.

Historisch overzicht van 20 jaar BSG

Tom de Ruiter

1991

BSG viert zaterdag 2 oktober zijn tachtigjarig bestaan met een receptie voor leden, ex-leden en genodigden. Verder zijn er simultaans en is er kolderschaak voor de leden. Het jubileumboek "Van denkers en doeners" over de tachtig jaren van 1911 tot 1991 wordt gepresenteerd en uitgereikt. Met zeven teams neemt BSG deel aan de externe competitie. Baldwin is onze sponsor en er zijn nog geen buitenlanders in ons vlaggeschip. Via de rubriek "De kleine kwaliteit" worden de leden op de hoogte gehouden over het wel en wee van onze jeugd.

1992

De Hongaarse grootmeester Lilienthal wint elf partijen, speelt er vier remise en verliest er drie in een simultaanseance. De oprichting van SOPSWEPS '29 op 29 februari veroorzaakt bij BSG de nodige deining. BSG 1 degradeert uit de hoofdklasse. Hans IJsbrandy wint de zomercompetitie.

Lilienthal (links) hier met Bronstein, gefotografeerd in Moskou, 2003

Marcel Peek speelt op 10 oktober zijn honderdste partij voor het eerste team. Baldwin/BSG wordt snelschaakkampioen van de SGS. Chris Kooijman verovert de DSC-bokaal.

1993

BSG 1 promoveert naar de hoofdklasse met een recordscore van achttien matchpunten en zeventig bordpunten uit negen ronden. BSG is verliezend finalist in de wedstrijden om de KNSB-beker. Van Berkel neemt de sponsoring van Baldwin over. Eddy Sibbing wint de BSG-beker en Johan Booy wordt snelschaakkampioen. Henk van der Poel wordt clubkampioen met 13½ uit 15. Er komt een rookverbod tot tien uur. Jan Jaap van Oosterwijk Bruyn is veertig jaar BSG'er. Piet Haverkamp verlaat na 23 jaar het bestuur. BSG is weer de beste bij het snelschaakkampioenschap voor clubteams.

1994

Ton van der Heijden speelt zijn honderdste partij voor BSG 1. Els van der Vegt wordt dameskampioen van de SGS. Marten Klouwen wordt benoemd tot bondsridder na veertig jaar lidmaatschap. BSG speelt nu met zes teams in de competitie. Eddy Sibbing wordt snelschaakkampioen van BSG. Schmittdiel wint het BSG-Pinkstertoernooi. Ton

Sibbing wint de bekercompetitie. De zomercompetitie is voor Piet Haverkamp. BSG 1 ontkomt ternauwernood aan degradatie. De buitenlanders Glek en Barsov doen hun intrede in ons eerste. BSG prolongeert het snelschaakkampioenschap van de SGS; Robert Timmer scoort tien uit tien. Floris van Pallandt overlijdt op 21 december.

1995

De gemeente Bussum geeft geen subsidie meer. Het systeem Keizer staat in de belangstelling en wordt ingevoerd. Tom de Ruiter wordt rapidkampioen en Henk van der Poel SGS-kampioen.
BSG wint van HSG in de derde ronde van de KNSB-beker en wint vervolgens de finale. Liafbern Riemersma en Schmittdiel delen de eerste plaats in het Interpolis-Pinkstertoernooi. BSG wint het Nederlands snelschaakkampioenschap voor clubteams in Beverwijk. Henk van der Poel wordt BSG-snelschaakkampioen vijf minuten.

Marten Klouwen

Op 7 oktober overlijdt Marten Klouwen. BSG 1 wint van aartsrivaal HSG 1 met 5½ - 4½. Wim Roeten is veertig jaar lid van BSG.

1996

BSG wordt in de eerste ronde van de KNSB-beker uitgeschakeld. Liafbern Riemersma speelt op 6 januari zijn honderdste partij. Eddy Sibbing pakt de rapidtitel mee. Jan Derksen is 25 jaar lid van BSG. Het eerste team plaatst zich voor de play-offs. BSG 2 ontsnapt aan degradatie, een half bordpunt boven de rode streep. Robert Timmer speelt voor de honderdste keer in BSG 1. De finale van de DCB-Bokaal gaat tussen Tom de Ruiter en Eddy Sibbing. De contributie voor senioren gaat naar 180 gulden per jaar. BSG grijpt naast de titel teamsnelschaken SGS.
Eddy Sibbing is de beste rapidspeler en Henk van der Poel wordt kampioen vijf-minuten- snelschaak. Piet Haverkamp is veertig jaar lid van BSG.
M. Rytshagov wint het laatste door Interpolis gesponsorde BSG-Pinkstertoernooi. Tom de Ruiter speelt zijn tweehonderdste partij voor BSG 1.

1997

De DCB-Bokaal heet voortaan Marten Klouwenbeker. Van Berkel sponsort het Pinkstertoernooi. BSG 6, onder leiding van Willem Weitjens, promoveert. BSG wint de KNSB-beker door HSG in de finale met 2½ – 1½ te verslaan. BSG 2 degradeert uit de tweede klasse van de

landelijke competitie. Henk van der Poel wordt clubkampioen en Theo Slisser behaalt de titel bij het vijf-minuten-snelschaken. Bert Kieboom wordt zomerkampioen met een score van 8 uit 9. Richard Lindemann, Wim Stork en Mark Spierings worden gehuldigd bij hun 25-jarig lidmaatschap.

1998

We sluiten een driejarig sponsorcontract met Magnus Management Consultants te Naarden. Van Berkel/BSG 1 handhaaft zich in de hoofdklasse en het tweede promoveert naar de tweede klasse. Tom de Ruiter behaalt als eerste de dubbel. Van Berkel/BSG 3 promoveert.
Ons bekerteam wint de KNSB-beker. Tom de Ruiter en Dik van der Lijn spelen geen rol van betekenis in het eerste Magnus/BSG-Pinkstertoernooi. Rob van Swinderen verwerft de prestatieprijs, Henk van der Poel wordt rapidkampioen en Guido Vijn is de beste in de zomercompetitie. Hans Aarzen, Henk Swart en Dik van der Lijn zijn de club al veertig jaar trouw. Eugene Rebers, Bruno Carlier en Hans Ree worden gecontracteerd voor ons vlaggeschip. Johannes George van Eybergen overlijdt. Tom de Gijsel behaalt zijn eerste snelschaaktitel.

1999

Magnus/BSG 1 plaatst zich voor de play-offs en behaalt uiteindelijk de derde plaats.
Henk van der Poel wordt weer eens clubkampioen. Het algemene snelschaakkampioenschap van BSG is opnieuw een prooi voor Eddy Sibbing en Guido Vijn prolongeert zijn eerste plaats in de zomercompettie met ruime voorsprong. Bert Kieboom speelt voor de eerste maal mee in de externe competitie. Het BSG-snelschaakteam wordt eerste in de promotieklasse en promoveert naar de kampioensgroep. Tom de Gijsel behaalt daarbij de verdienstelijke score van 9 uit 9. Ben van Rooyen is veertig jaar lid van zijn schaakclub.

2000

Jesper de Groote wordt ongeslagen jeugdkampioen van de SGS, C-categorie, met een score van 9 uit 10. Bram van der Sluys overlijdt. BSG gaat na Magnus niet meer op zoek naar een nieuwe sponsor. Magnus/BSG 1 plaatst zich voor de play-offs en verovert weer de derde plaats. Magnus/BSG 3 en 7 promoveren in de SGS-competitie. BSG 3 verliest de SGS-bekerfinale tegen Utrecht 4. Henk van der Poel blijkt weer eens de sterkste schaker en Tom de Ruiter verslaat Eddy Sibbing in de bekerfinale. De prestatieprijs is dit jaar voor Jarno Witkamp. Max Kuperus volgt Tom de Ruiter op als voorzitter. Liafbern Riemersma stopt met schaken. Het snelschaakteam handhaaft zich net in het SGS- teamkampioenschap.

2001

Traditiegetrouw verliest ons eerste met 4½ – 5½ van aartsvijand HSG. Magnus BSG 1 gaat naar

de play-offs, wint in de halve finale - na rapidpartijen - van HSG en verliest de finale van Ordina met 4 - 6. BSG trekt vrijwillig zijn team uit de meesterklasse terug. Henk van der Poel wordt clubkampioen, met Emile Wüstefeld op de tweede plaats. Ruud Jansen wint het Magnus/BSG Pinkstertoernooi. BSG A1 behaalt het SGS-kampioenschap 2000/2001. Melchior Brandenburg neemt de redactie van Kontakt over van Eddy van der Velden. De Marten Klouwen-beker gaat naar Eddy Sibbing en Tim den Hartog is de beste bij de prestatieprijs. Tom Booy overlijdt op 8 oktober en Piet Haverkamp op 12 oktober. Het amateurteam BSG 1 lijdt zijn eerste nederlaag tegen Utrecht 2. Random Chess komt in de belangstelling. Tom de Ruiter wordt benoemd tot erelid.

2002

BSG 1 wordt gedeeld zesde in de eerste klasse A. BSG speelt weer met zes teams in de externe competitie. In de beslissingsvierkamp om het clubkampioenschap wordt Coen van der Heijden tweede achter Henk van der Poel. Friso Nijboer en Erwin l'Ami delen de eerste plaats in het Van Berkel/BSG Pinkstertoernooi. Rob van Aurich stopt na twintig jaar zijn wedstrijdleiding in het Pinkstertoernooi. De eindspel- en probleemrubriek van Bert Kieboom in Kontakt krijgt de waardering die zij verdient en Ton Sibbing schrijft geregeld leuke stukjes over zichzelf en BSG in het clubblad. Emile Wüstefeld is de beste in het zomersnelschaak en het serieuzere schaak wordt een prooi van Bert Kieboom met een score van 7 uit 8. Vanwege zijn vele werk voor BSG wordt Eddy van de Velden erelid.

2003

BSG 2 moet proberen terug te keren naar de landelijke compettie, want we spelen nu met één team daarin en met vijf in de SGS. Zo maar: BSG 6 – HSG 6 4½ – 3½. Hans Aarzen overlijdt.
BSG 1 verliest desastreus met 1-9 van Het Witte Paard uit Sas van Gent. De eerste prijzen in het Van Berkel/BSG Pinkstertoernooi worden gesteld op 1250 euro en 300 euro. BSG 3 wordt kampioen en promoveert naar de eerste klasse van de SGS. Dik van der Lijn overlijdt. Normunds Miezis wint het Pinkstertoernooi. Clubkampioen wordt Henk van der Poel, met Theo Slisser en Emile Wüstefeld op de gedeeld tweede plaats. BSG neemt afscheid van J.Filipiak en J.J. van Oosterwijk Bruijn. De zomercompetitie is voor Guido Vijn met 8 uit 9. Henk van der Poel pakt de dubbel. H.C.B. Drontmann overlijdt. BSG behaalt de tweede plaats bij SGS-teamsnelschaak.

2004

Ons sterkste team moet met duidelijke cijfers zijn meerdere erkennen in Groningen 1; het wordt een 2 - 8 nederlaag. Eddy Sibbing wordt snelschaakkampioen. De bekerwedstrijd aan vier borden en de massakamp aan zestien borden

tegen Sopsweps '26 eindigen met de uitschakeling van het bekerteam door een½ – 3½ nederlaag. BSG 3 verliest van Baarn 1 met 8-0 en degradeert puntloos. BSG 1 redt zich in de laatste fase van degradatie in de eerste klasse KNSB door Hans Ree in te zetten. De Bussumse schaakvereniging BSG organiseert een open schaakavond op 21 juni. Emile Wüstefeld wordt clubkampioen met 2½ uit 3, gevolgd door Coen van der Heijden. De webside www.bsg-bussum.nl is in werking.

2005

BSG 1 heeft het weer moeilijk in de eerste klasse B van de KNSB, ondanks het meespelen van Hans Ree, Leon Pliester en Dick van Geet. John Markus wint het vijf-minuten-snelschaak van BSG en Leon Pliester doet dat bij het tien-minuten-snelschaak. BSG 2 promoveert naar de KNSB na een gelijk spel tegen En Passant 1 in de voorlaatste ronde, gevolgd door een 5½ - 2½ overwinning op HSG 3. Bert Kieboom wordt rapidkampioen. Het Pinkstertoernooi is voor Erik van de Doel met een score van 6 uit 7. Wim Stork verongelukt in de bergen van Oostenrijk. BSG 1 degradeert uit de eerste klasse van de KNSB. Leon Pliester wordt met dezelfde score als Theo Slisser clubkampioen.

2006

Eindredacteur Melchior Brandenburg klaagt over te weinig kopij voor Kontakt. Eddy Sibbing wordt algeheel snelschaakkampioen. BSG 3 verspeelt het kampioenschap in zeventien seconden. Erelid Nico Zijtsel overlijdt. Emiel Spierings wint zijn partij tegen DBC 4 met een echt stikmat. Eddy Sibbing is ongenaakbaar bij het rapidschaak met een score van 9 uit 9. Emile Wüstefeld wordt clubkampioen vóór Leon Pliester. Vincent Rothuis wordt de jongste winnaar van het Van Berkel BSG Pinkstertoernooi. De schaakbond eert de BSG-coryfeeën Wim Roeten en Tom de Ruiter met de gouden erespeld. Bert Kieboom geeft biologieles in het clubblad onder het motto: Hoe de egeltjes het doen. Max Kuperus wint het zomerschaak met een verdienstelijke score van 8 uit 10 en Tom de Ruiter wint het zomersnelschaak. Bussumse broedermoord: BSG verslaat Sopsweps met 6½ - 1 ½.

2007

Kontakt krijgt een nieuwe omslag. BSG wordt in de eerste ronde van de SGS-bekerwedstrijd uitgeschakeld door een 2½ - 1½ nederlaag tegen Laren. Leon Pliester probeert het concentratiepeil bij BSG te verhogen. Het rapidkampioenschap wordt enigszins verrassend gewonnen door Chris Kooyman. Erelid en oud-voorzitter Ton Sibbing overlijdt na bijna veertig jaar lidmaatschap.

Dat Ton Sibbing ook bij niet-BSGers bekend was als 'stukjesschrijver', blijkt als de redactie van Frans Hazenberg op de titel "Hij Lacht" getipt wordt.

Hij lacht

Ton Sibbing

Een tegenstander moet je kunnen haten. En niet zuinig ook. Ongelikte beren, hautaine egotrippers, over het paard getilde jeugdspelers, zij zijn mij dierbaar om tegen te spelen. Tegen hen kan ik mijn agressie volop kwijt. De stukken vliegen hen om de oren, die hoognodig gewassen dienen te worden. Ik kwijt me graag van zo'n taak. Daartegenover staan de schakers, die de beminnelijkheid zelve zijn. In de dagelijkse omgang is het prima toeven met dit soort mensen, maar tegen ze te moeten schaken is een beproeving voor mij. De paradox is dan te groot. Er treedt een kortsluiting op in mijn emoties en ik sla op tilt.
Met iedere Amstelvener wilde ik graag de degens kruisen. Bijvoorbeeld tegen dat olijke wijsneusje Pieterse of dat aanstormend talent Peelen. Graag zelfs. Maar niet tegen Peewee, want Peewee is te vriendelijk. Zonder Wim Kortis te willen schofferen – dank u wel, heer Wolkers – vind ik Peewee de aardigste Amstelvener. *Dat komt omdat hij lacht.* Niet één keer of twee keer, neen, Peewee lacht altijd. Als je hem in een vluggertje van het bord hakt, dan lacht-ie. Als je hem in een eindspel beschwindelt, dan kraait-ie het uit. Nu durf ik zlefs te zeggen, dat als je zijn fiets steelt, dat hij dan ligt te schateren van plezier.
Op het moment dat de stem mijn naam afriep en die liet volgen door Peewee ging ik dood van ellende. In een flits schoot het plan door mijn hoofd. *Ik sta op, geef zonder één zet gedaan te hebben op en loop de zaal uit. En als de vertwijfelde teamcaptain mij thius opbelt om te vragen wat me bezielde, dan zeg ik slechts: "Hij lachte" en ik hang op.*
Ik heb het niet gedaan, maar heb er nog steeds spijt van.

Ton Sibbing – Peewee van Voorthuijsen, BSG II – Amstelveen I, bord 2
1. e4 Trillend van de zenuwen laat ik mijn pion op e4 omvallen. Peewee ... Juist ja, hij lacht. **1... c5 2. Pf3 e6 3. d4 cxd4 4. Pxd4 Pc6 5. Pc3 a6 6. Le2 Pge7 7. Pb3 Pg6 8. a4 Dc7 9. 0-0 Lb4** Hartslag weer normaal. Peewee heeft 25 minuten over deze zet gedacht. Hij staat nu echt slecht.

Ruilen op c3 maakt veld d6 dodelijk zwak. Ik voel me in mijn element.
10. f4 Op naar dam. **10... 0-0 11. Le3 f6** Ik val van mijn stoel van verbazing. Dit is pas echt keepen. Je moet wel heel slecht staan als je zoiets speelt. Dat geeft de witte burger moed. Hier moet geofferd worden. Alleen waar?

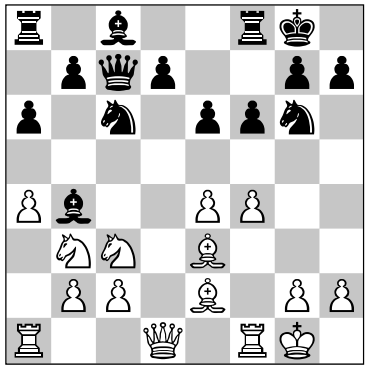

12. a5! Relatief snel gevonden (10 min.). Even kietelen en de zwarte stukken met een schijnbeweging op het verkeerde been zetten. **12 ... Pxa5 13. Pxa5 Lxa5** Ik schop hem van het bord af, denk ik bij mezelf. **14. Pd5 exd5** Wat anders? 14 ... Dd8 15. Txa5 Dxa5 16. Lb6 is vreselijk voor zwart.
15. Dxd5+ Kh8 Tsja, daar sta je dan met je goeie gedrag. Zwart is overspeeld, maar hoe win je zoiets? **16. Txa5** 16. Dxa5 is riskant vanwege Dxc2. **16 ... d6** Allerlei plannen schieten door mijn hoofd. Koningsaanval. Drukken op d6, en zo ja, hoe dan. Ta5-a1-d1? Verlies ik dan e4 niet? Moet ik c2 niet dekken? De loper op d4 en met g4 gaan breken? Waar moet de witte loper naar toe: d3, f3 of h5? Wat doet zwart? Ik zie het niet meer. De tijd dringt. Angst komt naar boven drijven. gewonnen komen te staan is niet moeilijk, maar winnen. En dan Peewee. **17. Dd2 Ld7** Daar heb je het gelazer al. **18. Th5** Niet denken. Zetten!
18... Tfe8 19. f5 Verder met het plan. **19 ... Pf8 20. Lf3?! Lc6 21. Th4** Nog 7 minuten. Ik zie niks meer en tegelijk alles. Kan zwart het paard op e5 nestelen of niet? Dan moet ik haast wel slechter staan. Ik ga remise aanbieden. 21 ... Tad8 22. Df2 En ik bied weer remise aan. Peewee denkt na en informeert naar de stand van het tiental. Ik kijk naar de stand op het bord vind dat ik nog steeds redelijk sta. Hoe ik moet winnen zie ik nog steeds niet. Dan opeens steekt Peewee zijn hand uit. Hij lacht ...
(1983, L'Echec nummer 37)

Op 12 mei 2007 om 16:42 uur promoveert BSG 1 naar de eerste klasse van de KNSB. BSG 2 produceert een ijzersterke eindsprint en ontloopt degradatie. Remmelt Otten toont zich met een score van 6 uit 9 een uitstekend kopman van BSG 3. BSG 4 promoveert in de SGS-competitie. Het VBG-BSG Pinkstertoernooi is een geslaagd en gezellig toernooi met Erik van den Doel als beste

met 6 uit 7; John Markus wordt gedeeld tweede. Leon Pliester behaalt het clubkampioenschap en hij wint ook het vijf-minuten-snelschaak. Ewoud de Groote, Jesper de Groote en Lars Ootes vormen het jeugdige middenrif van BSG 1.

2008

Op 19 april wordt ons sterkste team ongeslagen kampioen en promoveert naar de meester- klasse. BSG neemt bedroefd afscheid van Willem Weitjens. Topscorers in BSG 1 zijn Lars Ootes en Ton van der Heijden met 8 uit 9, gevolgd door Ewoud de Groote met 7½ uit 9. Erik van den Doel wint voor de derde maal het Pinkstertoernooi. Leon Pliester verovert weer eens de clubtitel met 3 uit 3, gevolgd door het algemeen snelschaakkampioenschap. Henk van der Poel heeft succes bij het rapidschaak, de beker en het zomersnelschaak. BSG 1 begint in de meesterklasse met een fikse 2 - 8 nederlaag tegen LSG. Piloot Peter Drost inspireert zijn medespelers, wat resulteert in een 5 - 3 overwinning van BSG 2 op Het Probleem uit Amsterdam. De Gooise derby is voor HSG met 8 - 2.

2009

BSG 1 krijgt schaakles in de meesterklasse en bungelt onderaan. BSG 2 draait goed mee in de derde klasse D. Bert Kieboom oogst 'eeuwige roem' door Eddy Sibbings Chessed-Kerstpuzzel 2008 feilloos op te lossen. Theo van Berkel blijft het Pinkstertoernooi, de jeugd en ons eerste team financieel steunen. Ex-BSG'er Marco Boesveld overlijdt. Voorzitter Wim Vijvers treedt af en wordt opgevolgd door ad-interim voorzitter Rob Disselhoff. Langzaam begint BSG te ontwaken voor het honderdjarig bestaan in 2011. Theo Slisser zet het jeugdschaken weer op poten. BSG 1 verlaat zonder overwinning de meesterklasse en begint in de eerste klasse A met een 8½ - 1½ overwinning op Utrecht 2. Eddy Sibbing wint het vijf-minuten-snelschaak. De jaarcontributie wordt vastgesteld op € 110.

2010

BSG 1 begint het jaar goed met een 8 - 2 zege op AAS en bezet dan de tweede plaats. BSG 2 heeft het traditiegetrouw moeilijk en bivakkeert in de onderste regionen. Het BSG-team wint de internetcompetitie en wordt de eerste Nederlandse Kampioen Internet-schaken. Ook dit jaar vindt Bert Kieboom de juiste zetten in de Chessed Kerstpuzzel 2009. Hoeveel is twee keer 'eeuwig'? Eind januari telt BSG 85 senioren en 40 jeugdleden. Theo Slisser en Theo van Berkel worden erelid. In een ingelaste vergadering op 15 maart wordt het beleidsplan 2010 - 2013 aangenomen. BSG 2 vecht weer als een kat met zeven levens door in de laatste ronde met 6 - 2 te winnen van medekandidaat voor degradatie Caissa 5. BSG 1 bereikt de tweede plaats in eerste klasse A, terwijl het derde promoveert naar de eerste klasse van de SGS. Het bekerteam speelt gelijk tegen HSG,

maar moet met 2½ - 1½ het onderspit delven bij de beslissende vluggertjes. De prestatieprijs is voor Dave van der Kist. De Marten Klouwenbeker gaat naar Eddy Sibbing, die ook het rapidtoernooi wint, met Henk van der Poel op de tweede plaats. In de finale van de bekercompetitie verslaat Tom de Ruiter John Markus. Het BSG-Hofstede-Oud Bussum Pinkstertoernooi is een prooi voor Dimitri Reinderman in groep A; Ashley Krisnasing wint de B-groep. HSG is met 15½ - 9½ duidelijk sterker in de massakamp met BSG, maar Henk van der Poel aan bord 1 wint wel van GM Friso Nijboer. BSG wordt gekozen tot SGS-jeugdclub van het jaar.

Hotel De Rozenboom, aan de Brinklaan in Bussum. Foto uit 1904

Kontakt: BSG op papier

Chris Kooijman

Twintig jaar geleden had ik de eer een korte geschiedenis van ons clubblad Kontakt te mogen schrijven, met daarin een selectie van bijzondere of opvallende artikelen. Ik was toentertijd tevens eindredacteur van Kontakt, dus de combinatie lag voor de hand. September 1991, vlak voor het jubileum, gaf ik het stokje over aan de heren Pijl en Van Hamersveld. Een opvallende rubriek die gedurende hun tweejarig redacteurschap het licht zag, was Schaaksociale achtergronden. Hierin interviewde Mark Pieterse bekende en minder bekende BSG'ers door middel van een standaard vragenlijst. Eén van de vragen daarin was bijvoorbeeld: 'Wie is de meest onderschatte BSG'er', waarbij dikwijls de naam van Wim Roeten viel. In september 1992 was Willem Roeten zelf aan de beurt.

"Ik heb het schaken geleerd van mijn vader; die speelde louter en alleen voor ontspanning. Hij is tot ongeveer 1936 lid geweest van BSG, dat toen nog speelde in het deftige hotel 'De Rozenboom' aan de Brinklaan.
Ik ben serieus begonnen met schaken toen ik ongeveer 35 jaar was. Kort daarop werd ik lid (in 1955). Ik ben pas op latere leeftijd gaan schaken, omdat ik daarvoor veel aan atletiek deed bij atletiekvereniging 'Tempo' in Bussum. Een lid van die vereniging heeft mij toen meegenomen naar BSG. Ook toen (1955) speelde BSG nog in 'De Rozenboom', maar de speelruimte was verplaatst naar een verbouwde fietsenstalling, een lokatie met een vrij laag plafond. Omdat er altijd stevig gerookt werd, was de rook er om te snijden en moest je je kleren na het schaken dagen luchten. Gelukkig hebben we, na de vele verhuizingen die volgden, in het Denksportcentrum een prachtige lokatie gevonden".
Behalve over zijn schaakcarrière, horen we ook meer over zijn 'gewone' loopbaan:

"Ik heb eerst als timmerman in de bouw gewerkt. Ik heb dat gedaan tot 1942. Vanaf dat moment ben ik thuis ondergedoken om de gedwongen tewerkstelling in Duitsland te ontlopen. We hadden thuis een speciaal soort zolder, waar je je prima kon verbergen. De Duitsers hebben ons tijdens razzia's in deze schuilplaats nooit gevonden. Er waren wel enkele bange momenten dat ze met zaklantaarns naar binnen schenen,

maar de zolder zijn ze nooit echt op geweest. Er waren allemaal balken. Daar durfden ze blijkbaar niet over te lopen. Na de oorlog ben ik tot 1974 meubelmaker geweest. In dat jaar werd ik aanbevolen bij een vier jaar oudere aannemer en met hem heb ik nog een hele tijd, tot mijn pensioen samengewerkt. Ik ben nooit voor mijzelf begonnen, omdat ik nog steeds vind dat je beter een grote knecht kunt zijn dan een klein baasje. Toen hij met pensioen ging, ben ik ook gestopt en gedeeltelijk in de WAO terecht gekomen. Dat laatste werd veroorzaakt door longemfyseem. Dat heb ik opgelopen door het vele (hout-)stof dat ik heb ingeademd".

In 1992 werd Wim Roeten voor zijn vele verdiensten tot erelid van BSG benoemd. Inmiddels zijn we bijna twintig jaar verder en brengt hij, ongelooflijk maar waar, nog steeds de clubbladen rond! Eerder dat jaar verschijnt er een brief aan het bestuur in Kontakt, gedateerd 15 april:

"Met enorme trots maken we melding van de oprichting op 29 februari 1992 van SOPSWEPS'29, gevestigd te Oud-Valkeveen. (...) Onze vereniging spreekt de uitdrukkelijke wens uit dat BSG en SOPSWEPS'29 een goede relatie zullen gaan onderhouden. Zes van onze leden zullen tevens lid blijven van BSG. De personen die nu reeds verantwoordelijkheid dragen binnen BSG, zullen dat graag blijven doen".

De brief is mede getekend door de secretaris en penningmeester van de nieuwe vereniging, Gert Pijl en Raymond van Hamersveld (inderdaad: de toenmalige eindredactie van Kontakt). In hetzelfde nummer reageert het bestuur niet bijzonder hartelijk (felicitaties blijven achterwege), maar wordt aan de spelers wel dispensatie verleend voor het spelen van de interne competitie bij BSG, *'mede ingegeven door het feit dat een aantal van uw leden zich in het verleden verdienstelijk heeft getoond in het belang van BSG. Wij zien de verstandhouding met Sopsweps'29 positief tegemoet'.*

In 1993 wordt Eddy van de Velden de eindredacteur. Eddy ontwikkelt zich tot een echte 'duizendpoot', want hij wordt later ook indeler voor de interne competitie, wedstrijdleider, secretaris en penningmeester. Niet verwonderlijk dat ook hij (in 2002) het erelidmaatschap ontvangt.
Gedurende zijn jaren als eindredacteur gaat het BSG, dankzij krachtige sponsoring door schoonmaakbedrijf Van Berkel, sportief voor de wind. Met spelers als Glek, Barsov en Piskov blaast BSG een stevig potje mee in de hoofdklasse. Kontakt profiteert mee met regelmatig uitgebreide analyses van de eerste-tientalspelers.

Een bijzondere analyse, met de nodige zelfrelativering, treffen we aan in maart 1966, van de hand van Robert Timmer.

zie diagram Klip – Timmer, na de 42ste zet van wit

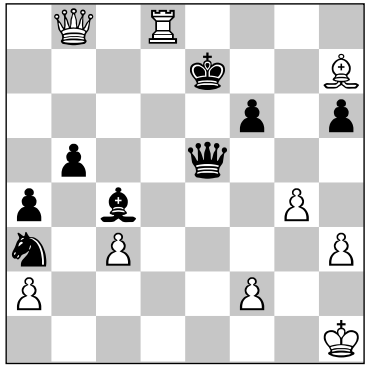

Wie staat er eigenlijk beter?, vroeg ik me stilletjes af. Eerst onderzocht ik maar eens of ik met 42. -De1+ al remise op zak had; altijd een geruststellende gedachte nietwaar? Het viel evenwel vies tegen, want na 43. Kg2 bleek de witte koning zich steeds aan eeuwig schaak te kunnen onttrekken. Noodgedwongen schakelde ik daarom over op het enig overgebleven alternatief 42. -Ld5+ . Ook dit onderzoek wilde niet erg vlotten. Ik rekende me suf op varianten als 43. Txd5 (43. Kg1 De1+ 44. Kh2, Dxf2 mat) 43. -Dxd5 44. Kh2 Dxa2 45.Dc7 Kf8 (45. -Ke6? 46. Lg8+), met als conclusie dat alleen zwart risico loopt. Na een kleine twintig minuten kwam ik op het onzalige idee om mijn tegenstander na **42. -Ld5+** te verrassen met een tactisch remise-aanbod! In de wetenschap dat de stand 4-4 was en dat Vanheste (teamgenoot van Klip) hooguit op remise kon rekenen, dacht ik Klip in mijn onschuld mooi voor het blok te zetten: moet hij in het belang van het team een winstpoging ondernemen of moet hij het zekere voor het onzekere nemen? Zijn antwoord liet niet lang op zich wachten en naar mijn gevoel stak hij net iets te gretig zijn hand uit om het halve punt veilig te stellen. Pas toen werd mij van alle kanten gedemonstreerd dat zwart na **43. Txd5** helemaal niet terug hoeft te nemen op d5. Het voor de hand liggende **43. -Dxb8** wint namelijk op slag! Vergeefs zocht ik naar een opening in de grond om in weg te zakken. Ik kan me echter troosten met de volgende gedachte: als ik na het uitvoeren van 42. -Ld5+ mijn mond stijf had dicht gehouden en Klip voor de vorm 43. Txd5 had gespeeld, weet ik bijna zeker dat ik in een vloeiende beweging op d5 zou hebben terug geslagen, om na de eerstvolgende sanitaire stop belaagd te worden door Jan en alleman. Dan waren de gevolgen helemaal niet te overzien geweest ... Vanheste verloor uiteindelijk nog van Langeweg, waardoor BSG de wedstrijd met 5,5-4,5 won en zich plaatste voor de play-offs! Tot slot: beste lezers, als u in het vervolg weer eens een kijkje komt nemen naar ons 'sterrenteam' en u ziet de Van Berkels met strakke gezichten, de duimen in de oren en met gekromde ruggen over het schaakbord gebogen, dan wil dat lang niet alles zeggen....
Een andere speler met een lange staat van dienst

in BSG I is Marcel Peek. In november 1995 publiceert hij een beschouwing, getiteld 'Schaken als Teamsport'.
Vandaag wil ik het met u hebben over een grote paradox, het schaken in teamverband. Want laten we eerlijk zijn, dat zijn twee onverenigbare grootheden. Elke rechtgeaarde speler is in eerste instantie uitsluitend geïnteresseerd in zijn eigen potje. Natuurlijk zal hij om de tijd te doden wat langs de andere borden slenteren als hij niet aan zet is. En natuurlijk zal hij na afloop bij zijn teamgenoten informeren naar het verloop van hun partijen. Zeker, het gezamenlijke etentje na afloop is gezelliger als er door het team gewonnen is. En als er een kampioenschap is behaald, dient dat uitbundig met zijn allen te worden gevierd. Maar zelfs dan: wie is er echt blij die zelf 's middags een voordelige stelling heeft weg geblunderd? Laat ik voor mezelf spreken. Als ik moet kiezen tussen een winstpartij of een teamoverwinning zonder speciaal belang, dan weet ik het wel. Ik herinner me nog de vreugde na een wedstrijd tegen Watergraafsmeer enkele jaren geleden. We verloren met 9-1, maar ik had zelf een aardige partij van Ree gewonnen. Ben ik nu slechter of a-moreler dan andere schakers? Ik geloof het niet. Voor zover ik kan waarnemen staan de meesten er ongeveer hetzelfde tegenover. Je hebt wel schakers die met zo'n instelling geen vrede hebben. Zij richten dan een eigen vriendenclub op om op een veel te laag niveau alle wedstrijden te winnen en het samen gezellig te hebben. Maar zij zijn hooguit de uitzondering die de regel bevestigt.

Even verder gaat Peek in op de rol van de teamcaptain:

De meeste teamleiders houden zich tijdens de wedstrijd heel afzijdig. Mocht een speler met een vraag over een remiseaanbod komen, dan weten zij alleen de score in de match tot dan toe. De huidige captain van het eerste, Rob Disselhoff, toont zijn grote betrokkenheid bij het eindresultaat op een actievere manier. Hij houdt nauwgezet het verloop van de partijen bij, probeert een inschatting te maken van de kansen van een ieder en is niet te beroerd tijdens de partij spelers aan te moedigen. Tot zover niks mis mee, want een beetje aanspo-ring om in het teambelang te denken kunnen we wel gebruiken. Maar soms leidt het tot conflicten. Vervolgens toont Peek voorbeelden, waarin de BSG-spelers Van der Poel en Riemersma in voor hen gunstige stellingen het dringende advies van teamleider Rob Disselhoff kregen om remise aan te bieden. Van der Poel gaat na enige discussie akkoord, maar Riemersma speelt door, wat leidt tot heftige emoties bij Disselhoff en een boeiend stukje geschiedschrijving:
Bij het versmaden van dit eeuwig schaak stelde Rob Disselhoff, die natuurlijk de hele middag in spanning had gezeten, dat als hij nu geen remise gaf er maar een andere teamcaptain gezocht moest

worden. Hij liep boos weg. De partij ging verder met 12. g6, Lf6 13. Df5 en de tegenstander van Riemersma gaf op. Van Berkel BSG wint de KNSB-beker 1995. Bij de prijsuitreiking was Rob nog zo ontdaan, dat niet hij, die ons het hele seizoen had begeleid, maar voorzitter Tom de Ruiter de beker in ontvangst nam.

Magnus BSG1 in 1998, ulnr: Rob Disselhoff (teamleider), Barsov, Langeweg, Carlier, ? vd Poel

In de daarop volgende jaren komen er nog meer versterkingen voor het eerste team. Van Berkel BSG wordt (in 1998) Magnus BSG, met steeds meer import-spelers, zoals behalve de 'oudgedienden' Barsov en Glek ook Rogozenko, Chuchelov en Kasimdjhanov, Reinderman, Carlier, Rebers en Bosch. De laatste onderscheidt zich door regelmatig wedstrijdverslagen in het clubblad te publiceren, schaaktechnisch zeker interessant, maar voor dit jubileumboek wat te veel van het goede. BSG hoort in die jaren bij de sterkste clubs van Nederland, plaatst zich regelmatig voor de playoffs (de beste vier), maar komt voor de titel steeds net te kort. Panfox/Ordina en HSG zijn meestal sterker, al weet BSG in 2001, het laatste jaar van de sponsoring, HSG in de halve finale te verslaan (5-5 en vervolgens 6-4 in de barrage). Ordina is in de finale met 6-4 te sterk.
Een jaar eerder, in april 2000, was op de ledenvergadering al besloten om, na het aflopen van het contract met Magnus, niet opnieuw naar een nieuwe sponsor op zoek te gaan. Van het bestuur kwamen daarvoor de volgende overwegingen: '(....) Het aantrekken van sterke spelers van buiten BSG had en heeft ook nadelen: de band tussen het eerste team en de rest van de club werd steeds geringer. Op het ogenblik speelt vrijwel geen 'echte' BSG'er in het eerste team; aan de andere kant zijn de spelers van het eerste team nooit op de normale clubavonden aanwezig. Veel leden van de club zullen eersteteamspelers hooguit van naam uit de krant kennen.' 'De kosten van het eerste team worden steeds hoger. Het budget van het eerste team bedraagt circa € 45.000, terwijl de club verder draait met een begroting van €15.000.' 'De sponsorgelden hebben voor (de leden van) het eerste team ongetwijfeld veel positiefs gehad, maar van uitstraling naar andere onderdelen van BSG, zoals de interne competitie of het jeugdschaak, is weinig sprake geweest.' Het bestuur stelt voor de 'periode na Magnus' geen sponsor te zoeken die het gehele eerste team voor zijn rekening neemt en die zijn naam aan de club verbindt.

Deelsponsoring moet wel mogelijk zijn, bijvoorbeeld het Pinkstertoernooi of de hoogste borden van het eerste team. (..) Voor sommige sterkere spelers zal het misschien juist weer aantrekkelijk worden om bij BSG te gaan spelen, omdat de doorstroming niet geblokkeerd wordt door een groep 'koopspelers'.
Uiteindelijk wordt het voorstel met dertig stemmen voor en twee tegen aangenomen. In hetzelfde Kontakt-nummer geeft teamleider Bert Nordemann van BSG 7 in een vermakelijk verslag ook zijn mening: 'In mijn eerste toespraak als teamleider meldde ik vol trots dat het eerste kopje koffie op rekening van BSG kwam. Daarna wist ik niks zinnigs meer te zeggen, zodat ik maar gauw aan de opstellingen der teams begon. In ons jeugdige team speelde voor het eerst de jongste der talenten van De Groote mee, namelijk Ewoud (bord 6). Deze mag, gezien zijn leeftijd (10 jaar), waarschijnlijk alleen mee doen bij thuiswedstrijden. Hij wilde ogenschijnlijk alleen oefenen in snelschaken, zodat zijn tegenstander al na pakweg een kwartier verslagen was. Deze verzuchtte tegen mij: 'Ik wou dat hij ook eens nadacht.' Het commentaar van Ewoud over zijn overwinning: 'Gewoon agressief aanvallen en matzetten.' (en ik maar denken dat schaken zo moeilijk is) .. Het is te hopen dat BSG 1 ooit nog eens zonder Oezbeken, Russen, Witrussen, Tsjetsjenen en dergelijke zal uitkomen en dat jonge talenten niet direct door Rob Disselhoff doorverkocht worden aan satellietclub SOPSWEPS '29.
In het juli/augustus-nummer van dat jaar lezen we in het verslag van de play-offs (door diezelfde Rob Disselhoff) nog een opvallende passage: tijdens de post-mortem sprak ik met een representant van Ordina's branchgenoot Getronics over mogelijke sponsoring vanaf 2001 (na Magnus). Hoewel in het clubblad was genotuleerd dat het bestuur niet op zoek gaat naar een nieuwe sponsor, leerde navraag mij dat het bestuur wel voor sponsoring is, maar niet zelf wil zoeken. Een oriënterend gesprek met Getronics te Nieuwegein zal binnenkort plaatsvinden.
Rob Disselhoff heeft ontegenzeggelijk veel voor BSG betekend, al kon niet iedereen zich vinden in zijn ambities. Uiteindelijk is sponsoring door Getronics er niet van gekomen en gingen we na 2001 weer gewoon door het leven als BSG. Het eerste team werd vrijwillig uit de Meesterklasse terug getrokken en speelde verder in de 1e klasse KNSB.
Het einde van de sponsorperiode markeert ook het einde van het redacteurschap van Eddy van der Velden. Na acht jaar draagt hij het stokje over aan Melchior Brandenburg. In zijn eerste redactionele stukje introduceert hij zichzelf, onder andere met de mededeling dat zijn vrouw inmiddels een derde kind verwacht. 'Ik hoor het u denken, de derde al? Heeft hij dan niks beters te doen dan voor eindredacteur van Het Kontakt te spelen? Ja natuurlijk, daar heeft u helemaal gelijk in, maar zo af en toe wat tijd besteden aan je eigen club en hobby moet toch ook kunnen. Het is bovendien een goed gevoel om in de huiselijke sfeer even weg te kunnen vluchten uit het strijdgewoel van de kleine kinderen. Begrijp me niet verkeerd, want m'n kinderen zijn het leukste dat me ooit is overkomen (op mijn vrouw na), maar honderd procent van je vrije tijd bezig zijn met je kinderen is ook niet goed en erg moeilijk vol te houden.'

Melchior zorgt met zijn eerste clubblad direct voor nieuwe energie: het nummer bevat diverse bijzondere bijdragen, waaronder die van een onbekende columnist. Oud-voorzitter Ton Sibbing raakt bij het lezen zo geïnspireerd, dat ook hij weer de pen ter hand neemt. Zijn artikel onder de naam 'De vrouw' publiceren wij hier integraal, als een ode aan Ton Sibbing, koning der stukjesschrijvers.

De vrouw

Ton Sibbing

Toen ik op zondag 14 oktober hoorde dat Piet Haverkamp was overleden, stelde ik diezelfde middag aan Max Kuperus voor om op de ledenvergadering de volgende dag een kort herdenkingswoord uit te spreken. Wie anders zou dat op zo korte termijn kunnen doen? En zo gebeurde het dat ik na jaren weer op een clubavond aanwezig was. Een dag later werd ik door de nieuwe redacteur gebeld of ik ook voor het clubblad iets over Piet wilde schrijven. Een verzoek dat ik niet kon weigeren. Als iemand bereid is om het redacteurschap op zich te nemen -een zware taak, die ik nog ken uit een grijs verleden -dan moet je zo iemand steunen.

Slechts een week nadat ik mijn stukje per e-mail had ingeleverd, lag het clubblad in mijn brievenbus. En wat voor een blad! Heel handig had Mel B. de kaft (met de oude sponsor Magnus) intact gelaten, des te groter was de verrassing toen ik het blad opensloeg en de inhoud zag. Mijn God, wat was hier gebeurd? Ik kreeg een déjà-vu. Dit was een clubblad uit vroeger tijden, toen de dochters van Louis Kok hun vader opwachtten om het blad als eerste te mogen lezen, toen Ton van der Heijden analyses publiceerde die in het hele land bestudeerd werden. En dan nu dit. Na al die jaren. Het begint al met de naamswijziging. Voortaan heet het blad 'Het Kontakt'. Wat een vondst van Mel B. Niet zomaar een doorsnee clubblad. Nee, dit is Het clubblad, dit is 'De nieuwe gids' anno 2001. En toen begon het echte lezen. Ik viel van de ene verbazing in de andere. Nooit geweten dat Mel B. Aangenomen Damegambiet speelde. Draai je je even om en dan staan er plotseling twee verbonden vrijpionnen op het bord en is er een derde op komst. Ik ging verder en kwam fraaie bijdragen tegen van Bert Kieboom over de helaas overleden Tom Booij en over de achtenswaardige Cholmov.

Prachtig. En het ging maar door. Ook nuttige actuele informatie: de notulen van de zojuist gehouden Algemene Ledenvergadering, de indeling van de teams, de nieuwe adressenlijst en een portret van herintreder Wüstefeld. Het kon allemaal niet op. En natuurlijk het fantastische verslag van ons meest toonaangevend en ons meest aanstootgevend lid, Mark Pieterse. Geweldig, wat een humor. Ik zag hem zo voor me als frontsoldaat in de Warmoesstraat. Gelukkig voor hem raken de gulpen met knopen weer in de mode. Wel zo veilig. Neen, het enige wat tegenviel, was het wedstrijdverslag van Mari Hofman. Waarschijnlijk is men vergeten hem van de machtswisseling bij de redactie op de hoogte te brengen, want hij schrijft nog in 'de oude stijl'. Zo van 'Pietje verloor/won in de (...) opening een pion/kwaliteit/stuk, maar wist desondanks zijn partij niet meer te houden/remise te maken/te winnen'. Ik weet dat Mari zeer creatief is en dus veel beter kan. Mari, de mensen willen weten waarom je de pion/kwaliteit/stuk won/verloor. Wat gebeurde er? Zat je niet op te letten, was je afgeleid door de plaatselijke, platinablonde bardame of had je 's nachts geen oog dicht gedaan, omdat je vrouw/vriendin/kinderen ...etc, etc. Kijk Mari, dat wil men lezen. Men wil als het ware de vrouw achter de schaker kennen. Dit is de tijd van Big Brother. Privacy bestaat niet meer.
Ik had het blad bijna uit toen ik stuitte op een drukke pagina met een vreemd lettertype. Het bleek een column te zijn. In de overigens prettig leesbare column was sprake van een ex-voorzitter, die vroeger geweldige verhalen schreef, maar al in geen jaren meer in het Denksportcentrum geweest was. Ik voelde me gevleid. Mijn vriendin vroeg waarom ik bloosde. Vrouwen hebben dat direct in de gaten. 'Ik bloos niet, ik heb het gewoon warm', sputterde ik nog en las snel verder. De columnist vroeg nog net niet om een auto van de zaak, maar wenste wel: een apart lettertype -vandaar-, een vaste pagina en absolute anonimiteit. Bij dat laatste fronste ik de wenkbrauwen, hetgeen haar wederom niet ontging. Het blijft een vreemd fenomeen: vrouwen doen net alsof ze teevee aan het kijken zijn, maar ondertussen zien ze alles, behalve de teevee. Ik mijmerde: sinds wanneer wil een columnist anoniem zijn? Jan Blokker, Jan Mulder, Remco Campert en Martin Bril schrijven toch ook onder hun eigen naam? Soms kiest een columnist voor een pseudoniem, maar ook dan weet iedereen precies wie Kronkel, Piet Grijs of Battus is. Ik kreeg associaties van een onzichtbare moddergooier, van een potloodventer achter een boom en ik verzon ter plekke een pseudoniem: 'De Nieuwe Engerd'. Mijn vriendin, die naar 'Kunst en Kitsch' zat te kijken (een TV-programma waar mensen op een rommelmarkt voor vijf gulden een ets van Rembrandt blijken te hebben gekocht), vond het wel grappig. "Waarom ga je zelf niet weer schrijven, je had er vroeger toch zo'n plezier in?" Zij had weer gelijk. "Ik zal erover nadenken", zei ik, maar mijn besluit stond eigenlijk al vast.

Vijf minuten later liep ik naar het bureau en pakte de telefoon. Terwijl ik Mels nummer draaide, hoorde ik achter mij: 'Verrek Ton, die vrouw ken ik. Die woont hier in de buurt. Ik zie haar met haar twee kefhondjes geregeld bij de Albert Heijn'. Ze was helemaal opgewonden. Kijk, dat hebben mannen nu weer direct in de gaten. 'Met Mel', klonk het aan de andere kant. "Ja Mel, met Ton S. Ik vond het clubblad erg goed en wil voortaan ook weer gaan publiceren". De korte stilte die volgde, begreep ik niet helemaal. "Hoe vaak?", was zijn eerste bod. Ik blufte: "Ach, als het lukt misschien wel iedere maand". Ik wachtte op een licht gejuich, maar er volgde slechts een tweede vraag: "Zou je dat nu wel doen?" Ik begreep er niets van en stamelde: "Ja maar Mel, je zei zelf dat de ex-voorzitter vroeger geweldige verhalen schreef." Het antwoord was onthutsend: "Ik doelde op Rob Disselhoff." Ik viel bijna van mijn stoel van verbazing. Ik begon boos te worden: "Mel, dit is echt onzin. Sinds wanneer heeft Rob geweldige verhalen geschreven en bovendien komt hij nog steeds in het Denksportcentrum, dus die kan het nooit zijn. Je doelde duidelijk op mij." Aan de andere kant hoorde ik een zucht "Ton, dit clubblad was al veertig pagina's dik en als straks nog al die wedstrijdverslagen komen en jij gaat ook weer schrijven, dan heb ik thuis een probleem." Aha, dus zo zat de vork in de steel. Ik begreep dat ik weer het initiatief had. "Als dat het probleem is, dan publiceer je alleen maar de literaire wedstrijdverslagen en volsta je voor de rest met alleen de uitslagen. Dat scheelt je per nummer al acht pagina's." Achter mij klonk een opgewonden gilletje. "Oh, vijftienduizend gulden." Het was blijkbaar weer bingo. Mel begon aan zijn tweede verdedigingslinie "Nou Ton, om eerlijk te zijn, in het verleden voelden mensen zich door je stukjes soms op hun tenen getrapt". Dat vond ik een non-argument. Ik begon aan mijn slotpleidooi: "Maar Mel, dat kan alleen maar als het clubblad GELEZEN wordt en het niet ongezien in de papierbak verdwijnt. Mel, het gaat hier wel om de toekomst van HET KONTAKT!" Aan de andere kant van de lijn was een stilte gevallen. Mel leek te zijn overtuigd. "Ton, ik ga even overleggen." Een minuut later was hij terug: "Emma vindt

het goed." Ze heet dus Emma. Tevreden legde ik de hoorn neer en draaide me om. De teevee stond aan, maar mijn vriendin was in geen velden of wegen te bekennen. Even later hoorde ik haar de trap afrennen. Hijgend kwam ze weer de kamer binnen: "Ton, wat is er op zolder gebeurd?" Ik moest even nadenken. "Oh dat, ik ben vorig weekend, toen je naar je moeder was, begonnen met opruimen, zoals je gevraagd had. Het is al een heel stuk opgeknapt, vind je niet?" Ze hapte naar adem. "Maar waar is al dat spul gebleven?" Rare vraag. "Gewoon, aan de straatkant gezet." Haar ogen werden vochtig. "Maar hoe kan dat nou? Ik heb daar helemaal niets zien staan." "Dat klopt, het was binnen een uur allemaal al weg gehaald. Je snapt niet wat die mensen met die oude troep aan moeten". Ze werd steeds stiller. Heel zachtjes vroeg ze: "Zat daar misschien ook de oude vaas bij?" Die vaas herinnerde ik mij nog heel goed: "Ja, die was als eerste weg. Ik zette hem koud buiten of er was een mevrouw, die haar hondjes aan het uitlaten was, die vroeg of ze hem mocht meenemen". "Maar natuurlijk", zei ik gul, "van mijn vriendin moet alles weg". Op dat moment knapte er iets bij haar. Ze sloeg de handen voor de mond en prevelde nog: "Vijf-TienDui-Zend Gul-Den." Ik kon haar nog net opvangen toen zij flauwviel.

Ook in de daarop volgende nummers trakteert Ton de Kontakt-lezer op zijn stukjes, met als onderwerpen de Euro, Maxima en opspelende hormonen, waarbij vriendin Sonja (de vrouw die altijd teevee zit te kijken) steeds zorgt voor pittige dialogen. Ton is in 2007 veel te vroeg overleden, op slechts 52-jarige leeftijd. Wanneer je al die oude Kontakten nog eens doorneemt, is dat toch iets dat opvalt: de geschreven herdenkingen van clubgenoten die niet langer onder ons zijn. Ook wel een beetje inherent aan het schaken, dat immers tot op hoge leeftijd beoefend kan worden. De ultieme dood voor een schaker is natuurlijk tijdens een schaakpartij, zoals de bekende Utrechtse schaker Spanjaard overkwam. Toen zijn vrouw het droeve nieuws hoorde, was haar eerste vraag; "Hoe stond hij?". De meeste BSG'ers van wie we afscheid moesten nemen, waren toch al een tijdje gestopt met wedstrijdschaak in verband met hun achteruit gaande gezondheid. Een uitzondering is Hans Aarzen, die in maart 2003 plotseling overlijdt. Mark Pieterse verwoordt het verlies als volgt: 'De laatste wedstrijd hadden we een invaller nodig. Die moest invallen voor een heel bijzonder iemand. Een oer-BSG'er, een man die er altijd was. Ik zal 'm missen en velen met mij, denk ik. Hans Aarzen is de man over wie we het hier hebben. Getroffen door de bliksem, zingt Elton John op m'n walkman en precies zo voelde het ook toen ik op die noodlottige zaterdagmiddag op bezoek bij mijn ouders even de Gooi-en Eemlander doorbladerde. Hans?, dacht ik, nee dat kan niet. Het is vast een andere Aarzen. We speelden vlak daarvoor nog een uitwedstrijd in een heel koud

Utrecht (-8 C), tegen Damrakkers I en toen zat-ie nog gewoon naast me. Dat flitste door mijn hoofd. Nog maar een keer lezen, die rouwadvertentie, dacht ik. Claudiagaarde, het stond er echt. Ik, mens, maar ook schaker, dacht daarna: hij heeft in Utrecht nog verloren ook. Dat was zijn laatste partij. Nee, dacht ik toen snel. Hij was er de maandag bij de interne daarna ook nog; die partij won hij wel en heel snel ook. Gelukkig maar, dacht ik. Dat we dik van Zeist verloren (1,5-6,5) is helemaal niet belangrijk. Het verlies van Hans wel. Ik hoop dat hij samen met Ome Piet (Haverkamp), hoog boven de wolken, een potje speelt, tevreden op ons neerkijkt en denkt: BSG was en is één van mijn grote liefdes. Ik zal dit onafscheidelijke duo missen. Hier is alleen maar gepaste stilte op z'n plaats!'
Als we het toch over liefde voor het schaken hebben (en dat is toch een beetje het thema van dit verhaal), dan mag ook Willem Weitjens niet ontbreken. Met veel enthousiasme was hij jaren actief als teamleider, maar ook als ledenwerver. Regelmatig meldde hij in het clubblad de 'stand' en welke nieuwe leden we mochten verwelkomen. In 2006 wil hij het op dat punt wat rustiger aan gaan doen 'Overigens ben ik voornemens, om wat het leden werven betreft, een pas op de plaats te maken en voorlopig geen actie meer te ondernemen. Er treedt een zekere metaalmoeheid op en ook het potentieel in mijn omgeving lijkt uitgeput te raken. Als we willen dat het ledental van het Bussums Schaakgenootschap groeit of minstens gelijk blijft, waarom doen we er dan niet met z'n allen wat aan? De meesten hebben in hun familie- of vriendenkring toch wel iemand die in z'n jeugd schaken heeft geleerd en dat zijn degenen die je moet zien te enthousiasmeren. Neem een voorbeeld aan Bert Balke die een neef meenam naar de zomercompetitie, maar een nichtje of tante is uiteraard nog mooier! Ik schrijf het nog maar eens, het gaat uiteindelijk om verbreiding van de schaakcultuur.' Ook van Willem Weitjens moesten we afscheid nemen, in 2008, een groot verlies voor de club. Als laatste van het contingent BSG'ers dat inmiddels hoog boven ons zweeft, moet toch ook Dik van der Lijn genoemd worden, die in 2003 overleed. Dik speelde sinds1959 in BSG 1 en was recordhouder met meer dan tweehonderd partijen. In Kontakt werd hieraan ruim aandacht besteed, Henk van der Poel publiceerde diverse partijen van Dik en Ton Sibbing schreef twee artikelen. In het eerste daarvan beschrijft hij hoe Dik zijn bijdrage leverde aan de schaakkracht van het eerste team. 'Zoals gezegd werkte Dik als leraar lichamelijke opvoeding bij de scholengemeenschap Godelinde. Op een zekere dag (1965) hoorde hij dat er een nieuwe leraar wiskunde was aangenomen, ene Theo Slisser. Uiteraard kende DIk deze naam, want Theo was in 1957 en 1962 open kampioen van de Amsterdamse Schaakbond geworden. Voorwaar geen geringe prestaties. Toen het Dik ter ore kwam dat er moeilijkheden waren met de huisvesting van Slisser, nam hij contact op met de school-

leiding en met de wethouder belast met onderwijs. Ongetwijfeld moet Dik gedacht hebben dat wanneer Slisser in Amsterdam zou blijven wonen, de kans dat Theo lid van BSG zou worden kleiner was dan wanneer Theo zich hier zou vestigen. Vrij spoedig werd er voor het echtpaar Slisser een etage op de Jan Toebacklaan te Naarden gevonden en op 1 september 1965 meldde Theo zich aan als lid van BSG. In augustus 1968 was er op een van de laatste clubavonden in De Roozenboom grote opwinding. Het ging niet om de aanstaande verhuizing naar de recreatiezaal van bejaardentehuis De Godelinde, maar om de komst van een speler. Het gonsde door de zaal: 'Heb je het al gehoord? Tom de Ruiter komt voor BSG spelen.' Ik was net veertien jaar geworden en had nog nooit van Tom de Ruiter gehoord, maar ik begreep uit de consternatie dat hier iets heel bijzonders aan de hand was. De Ruiter: "Ik was destijds hoofd van een lagere school in Utrecht. Tijdens SGS-wedstrijden attendeerde Dik mij er op dat er een vacature was bij de Burgemeester Visserschool in Naarden. Het was een school met vierhonderd leerlingen en het betrof een ambulante functie. Dat wil zeggen: hoofd der school, zonder een vaste klas om les te geven. Voor mij was dat een promotie. Ik solliciteerde, werd aangenomen en ben in september 1968 lid geworden van BSG." En zo is dus het driemanschap ontstaan, dat BSG trouw zou blijven en dat ook wel schertsend 'De drie musketiers van BSG' genoemd werd.

Uit bovenstaande herinneringen zou men kunnen denken dat BSG een club is van 'vergane glorie', waar nog slechts een paar overlevenden elkaar op de wekelijkse clubavond ontmoeten voor hun partijtje schaak. Niets is minder waar, BSG is weliswaar honderd jaar, maar nog steeds springlevend. Zo zijn er de afgelopen twintig jaar heel wat nieuwe leden bij gekomen, die we inmiddels ook tot de 'stamgasten' kunnen rekenen. Een voorbeeld is Tom Fikkert, die in 1997 lid werd en inmiddels al ook al vele jaren in het bestuur zit. In de rubriek 'Als ik daar nog aan denk...', vertelt hij in oktober 2007 hoe hij dat destijds ging: 'Exact twaalf jaar geleden verliet ik mijn schaakclub in Loosdrecht, waar ik meer dan vijftien jaar had gespeeld, en vertrok ik voor enkele jaren naar de Pion Voga in Hilversum. Daar speelden in die tijd ook Jo Mei, Peter Baas en Tom Haenen, en ook de Pion Voga speelde in een kerk. Hernia-achtige verschijnselen brachten mij in die tijd bij neuroloog Tom Booij in het ziekenhuis te Hilversum, die mij (standaard procedure) streng vroeg 'of ik wel iets aan sport deed'. "Nou en of", riep ik uit, 'de denksport heeft aan mij een goeie; ik ben een fantatiek schaker!' Laat hij (en niet te vergeten zijn zoon) nou ook schaken.... Toms diagnose was kort en krachtig: 'Luister eens; jouw herniaprobleem is heel simpel op te lossen. Je komt gewoon schaken bij BSG. Daar hebben ze tenminste fatsoenlijke stoelen in plaats van die kerkbanken in Hilversum, want daar ligt het aan.' Einde discussie

dus. Op 2 september 1997 betrad ik de kerk aan de NIeuwe Englaan in Bussum, werd BSG'er en prompt ingedeeld tegen Chris Kooijman, 'om eens te kijken wat voor vlees we in de kuip hebben'. Dat werd zowaar een mooie plusremise en Tom de Ruiter liep handenwrijvend rond, in de waan een goeie potentiële schaker voor het eerste erbij gekregen te hebben.. Toen bleek maar weer eens hoe een mens zich kan vergissen. Het was een typisch gevalletje van beginners-geluk, want de vier of vijf keer dat Chris en ik in de jaren erna de degens kruisten, werd ik professioneel door hem van het bord getimmerd. Want laten we wel zijn: als je op mijn leeftijd een 1700-speler bent, blijf je dat, op zijn best. De komende jaren zal dat, vrees ik, alleen maar minder worden.... Maar de sfeer in Bussum beviel me vanaf het eerste moment uitstekend; aanzienlijk beter dan de kil verlichte, tochtige gymnastiekzaal waar HSG zijn wedstrijden speelt en waar ik als Hilversummer ook naartoe had gekund. Maar ja, ik ben nu eenmaal gevoelig voor sfeer en aardige mensen en die vind ik in Bussum meer dan in Hilversum.

Verderop beschrijft Tom, die in het begin door Marcel Peek nog voor Erik Jurgens werd aangezien, hoe hij op een mooie dag van John Markus won. Een zoete wraak voor alle keren dat Markus hem tijdens snelschaakpartijtjes vroeg: 'Wat zou mevrouw Fikkert hier gespeeld hebben?' De rubriek 'Als ik daar nog aan denk...' kwam uit de koker van Bert Kieboom, een andere aanwinst van de laatste twintig jaar. Halverwege de jaren negentig verhuisde de journalist, schaakrubricist en oud-voorzitter van Schaakclub Utrecht naar Bussum en werd BSG'er. Met zijn talloze stukjes in Kontakt, vaak over de schoonheid van het schaakspel, is ook hij niet meer weg te denken uit het Bussumse schaakleven. Na het aflopen van de sponsoring door Magnus in 2001 waren er slechts beperkt middelen beschikbaar voor het betalen van spelers, maar het gebeurde wel. In het voorjaar van 2004 weet teamleider Theo Slisser 'na inspectie van de KNSB-Elolijst en een kort telefoongesprek' Hans Ree vast te leggen, om BSG voor degradatie te behoeden. Prompt wint BSG twee maal achter elkaar met 5,5-4,5, met dank aan Hans Ree, die twee keer wint aan bord 1. BSG blijft in de eerste klasse. In het najaar wordt ook Leon Pliester overgehaald om voor BSG te komen spelen. Leon wijkt duidelijk af van andere betaalde spelers, in de zin dat hij zeer regelmatig op de clubavonden aanwezig is om deel te nemen aan de interne competitie. Sterker nog, hij wordt dat seizoen direct clubkampioen! Toch heeft Leon het op de clubavonden niet altijd even gemakkelijk, wat we kunnen lezen in een artikel dat hij publiceert in Kontakt, februari 2007, onder de titel 'Concentratie'.
'Stel, u bent boogschutter en u schiet al uw pijlen links van de roos. Zou het dan niet logisch zijn dat u het advies krijgt voortaan iets meer naar rechts te mikken? Met dit eenvoudige principe in

het achterhoofd meen ik het merendeel van de BSG'ers een goed advies aan de hand te doen: denk langer en vooral dieper na; concentreer je beter. Volmaakt zal ons spel nooit worden, maar probeer systematische fouten uit te bannen.' Even verder schrijft hij: 'Er zijn twee typen concentratie: 1 -Je bent zo verdiept in de stelling dat je alles om je heen vergeet. Spreekwoordelijk kunnen ze dan een kanon naast je afschieten. 2-Je filters staan zo open dat alles, ook de geluiden van buiten, extra hard binnen komt. Helaas ben ik een type 2persoon en de consequentie is dat ik mij meermalen -laat ik mij netjes uitdrukken-een hoedje schrik tijdens het spelen van een partij.'
Vooral de geluiden die uit de bar geproduceerd worden, kunnen op weinig goedkeuring van Leon rekenen. 'Dit is de reden, dat nadat ik contact heb opgenomen met het bestuur, we plastic bekers zijn gaan gebruiken. Mijn excuses voor al degenen die erg aan aardewerk zijn gehecht, maar het leek mij nog de meest bevredigende oplossing. En wat is schadelijker voor het milieu: een afwasmachine of bekertjes die netjes in een afvalbak verdwijnen?'
Leon had niet alleen invloed op het gebruik van aardewerk in het Denksportcentrum, maar leverde ook een belangrijke bijdrage in de ontwikkeling van onze jeugdtalenten. Want ook daarin is zichtbaar dat BSG bepaald niet heeft stilgestaan de afgelopen periode. Eerder kon u lezen hoe Ewoud de Groote als tienjarige zijn debuut maakte in BSG 7. In 2005 werd hij kampioen van Nederland in de categorie tot 16 jaar, en inmiddels speelt hij al vele jaren in BSG 1. In een verslag uit de Gooi-en Eemlander (opgenomen in Kontakt, begin 2008) lezen we hoe de jeugd BSG 1 weer naar de meesterklasse bracht.
Toen BSG vorig seizoen kampioen werd in de tweede klasse, was de achttienjarige Ewoud de Groote de enige speler die minder dan vijftig procent scoorde. Het was dan ook bijzonder dat de club dit seizoen in de eerste klasse drie jongeren aan het team heeft toegevoegd, die op papier zwakker zijn dan De Groote. De zestienjarige Lars Ootes en de eenentwintigjarige Jesper de Groote zijn basisspeler en de negentienjarige Lennart Ootes is eerste invaller. BSG werkt echter bewust aan een nieuwe ploeg, omdat het steeds meer op zestigplussers ging teren. Weliswaar bleven die nog goed scoren, maar ook zij zelf wilden maar wat graag dat er bij hun club een sterke jonge generatie zou opstaan. Daarom spelen er nu drie sterke spelers van rond de zeventig in het tweede team en hebben zij plaatsgemaakt voor vier jongeren, van wie er twee nog niet bewezen hebben dat zij sterker zijn dan die veteranen. Ze mogen echter direct aan het hoge niveau wennen, in het gezelschap van hun trainer Leon Pliester, die achter Hans Ree op het tweede bord zit. Een groeiteam dus, met het risico dat het dit seizoen direct weer zou degraderen. Echter, na vijf van de negen ronden staan de vier jongeren op een geweldige score van 12,5 uit 16, met Ewoud de Goorte (5 uit 5) als

absolute uitblinker. En het team? Dat won alle vijf wedstrijden en staat twee matchpunten los van de nummer twee. Een opmerkelijk resultaat voor een team dat 'niet degraderen' als doelstelling had. 19 april 2008 is het zover; BSG wint met 5,5-4,5 van Amstelveen en keert na zeven jaar afwezigheid terug in de Meesterklasse. In 2001 was BSG vicekampioen van Nederland, maar degradeerde toen op eigen verzoek naar de eerste klasse, in verband met het einde van de sponsorperiode. Teamleider Edwin Baart schrijft: 'In het restaurant zitten achttien schakers de overwinning en promotie naar de meesterklasse te vieren. Aan tafel zit een mengeling van oude rotten, jong talent en vaste kern. De oude rotten kijken tevreden rond. De doelstelling van drie jaar geleden is bereikt. De jeugd is dit seizoen doorgebroken en heeft een grote bijdrage geleverd aan de promotie dit jaar. De cirkel is rond. Hiermee komt ook een einde aan deze korte bloemlezing uit twintig jaar Kontakt. Ik hoop dat u plezier heeft beleefd aan het lezen en inspiratie heeft opgedaan om zelf weer eens in de pen te klimmen. En wie weet, komt uw stukje wel terug in het volgende jubileumboek!

Partijen (deel I)

Tom de Ruiter

Ton Sibbing speelde sinds zijn jeugd in BSG. Hij schaakte in een aantrekkelijke, aanvallende stijl. Zijn analyses en ontboezemingen werden graag gelezen. Van 1983 tot 1989 was hij voorzitter van BSG. Helaas moesten we in 2007 veel te vroeg afscheid van hem nemen. Het commentaar bij deze partij, onderdeel van een groter artikel, is van zijn hand.

J.Stigter - T.Sibbing (US 1 – BSG 3, bord 1, 24 april 1993; Spaans)
1. e4 e5 2. Pf3 Pc6 3. Lb5 Lc5 4. 0-0 Pd4 5. Pxd4 Lxd4 6. c3 Lb6 7. d4 c6 8. La4 d6 9. d5. Gebruikelijker is 9. Pa3. **9. – Pe7 10. Dd3 0-0 11. dxc6 bxc6 12. Lg5 f6 13. Lb3+ Kh8 14. Le3 f5 15. Td1.** Consequent, maar fout. **15. – Lc7! 16. f3 fxe4 17. fxe4 Lg4 18. Td2 Pg6 19. c4 Pf4 20. Dc2.**

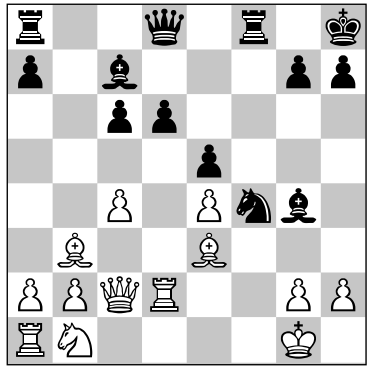

Zwart staat prachtig. Een damezet ligt voor de hand, maar na 20. – Df6 of 20. – Dh4 kan wit zich nog staande houden met 21. Pc3. Ik voelde dat er een mokerslag in de stelling moest zitten. Na eerst enkele geniale oplossingen bekeken te hebben, kwam ik tot bezinning. Gewoon gezonde zetten doen, maar bovendien: hoe verhinder ik Pc3? Als je eenmaal de goede vraag geformuleerd hebt, is het antwoord verrassend simpel: **20. – Dg5!** Het is in één klap uit. 21. Pc3 faalt op 21. – Ph3+. Ook andere zetten falen. Een leuke variant mag ik u niet onthouden: 21. Kh1!? Ph3 22. Lg1 Tf1 23. gxh3 Lf3+ 24. Tg2 De3 en wint. **21. Lxf4.** Wanneer ik de zet noteer, denk ik bij mezelf: dit is totale capitulatie. Het terug slaan op f4 is een luxe probleem. Als ik met de dame sla win ik een kwaliteit, maar dat vind ik niet voldoende. Of eerst 21. Lb6+, maar dan volgt 22. c5 Lxc5+ 23. Dxc5! Ik reken nog een keer: 21. – Dxf4 22. Tf2 Lb6+ 23. c5 Lxc5 24. Dxc5 dxc5 25. Txf4. Ik kijk naar de klok. Ik wil mijn tijdvoordeel niet kwijt raken. Ik denk aan mijn andere pupil, aan wie ik de puntentheorie onlangs heb proberen uit te leggen. Wil een aanval doorslaan, dan moeten de punten van de aanvallende stukken meer zijn dan het aantal punten van de verdedigende stukken. Eigenlijk alleen om haar, aan wie ik deze partij zal laten zien, besluit ik de torens te verdubbelen.

21. – Txf4 . Na afloop van de partij bleek dat 21. – Dxf4 direct winnend was. Men zie: 22. Tf2 De3 23. Dd2 en nu wint 23. – Lb6 toch een volle toren. **22. c5! Taf8 23. Pc3 h5 24. Te1 h4.** Wit staat voor een ondankbare taak. Zijn stukken werken absoluut niet samen en zwarts dreigingen zijn talloos. Het grootste probleem is de zwarte loper op c7 in toom te houden. Tenslotte speelt de klok een rol. Nog zestien zetten in zeventien minuten. **25. Dd3.** Hoopt met Ld1 de druk te verlichten. In een flits zie ik de oplossing. Vanaf dit moment speelde ik als het ware in trance. Als een bokser, die ziet dat zijn tegenstander aangeslagen is en de KO wil forceren. **25. – dxc5.** Dreigt zowel c4 als Td8, gevolgd door Txd2 en Tf1+ met damewinst. **26. Dc4 T4f6.** Valt Td2 aan. **27. Tc2 Le6 28. De2 c4.** De loper op c7 komt los. **29. La4 Lb6+ 30. Kh1 Tf2.** Mat of damewinst. Wit geeft op. Tevreden stond ik op. Ik had mijn plicht volbracht. Nu was het woord aan de anderen.

Eddy van de Velden, lid sinds 10 oktober 1986, zou ik bijna het "Manusje van BSG" willen noemen. Jarenlang heeft hij zijn beste krachten aan BSG gegeven. Hij was eindredacteur van Kontakt en in het bestuur competitieleider, secretaris en nu penningmeester. Sinds 2002 is hij erelid. Hij speelde regelmatig in ons derde team en nooit deden we een vergeefs beroep op hem om in te vallen in het tweede. Zijn schaakstijl is aanvallend en hij deinst er niet voor terug in de opening een pion te offeren. Hier volgt een partij van hem met zijn eigen aantekeningen.

E. van de Velden - H. Luijendijk (BSG 3 - DBC 1, 19 november 1993) Siciliaanse partij 1. e4 c5 2. Pf3 d6 3. d4 cxd4 4. Pxd4 Pf6 5. Pc3 a6 6. Lg5 e6 7. f4 Le7 8.Df3 Dc7 9. 0-0-0 Pbd7 10. g4 b5 11. Lxf6 Pxf6 12. g5 Pd7 13. f5 Pc5. Zwart volgt netjes de hoofdvariant. Het belangrijkste alternatief is 13. - Lxg5+ 14. Kb1 Pe5 15. Dh5 Dd8 16. Tg1 Lf6 17. fxe6. **14. f6 gxf6 15.gxf6 Lf8 16. Tg1!** Deze zet is van de briljante - helaas verongelukte - Perenyi. Vlak voor de wedstrijd tegen Almelo had ik besloten om partijen met de hoofdvariant van de Najdorf te bekijken. De zet Tg1 werd in drie partijen uitgebreid geanalyseerd. In alle drie partijen won wit. Hoewel ik niet alles van deze variant door had, wilde ik ook wel eens een poging wagen. **16. - b4!?** Jaagt het paard naar het veld dat het toch al ambieerde. Ook 16. - Lb7 17. Lh3 0-0-0 18. Pd5 Da5 19. Kb1 en 16. - Ld7 **17. Tg7! Lxg7 18. fxg7 Tg8 19. e5** lijkt plezant voor wit. Tom de Ruiter heb ik 16. - h5 zien spelen. Dus dat zal dan wel de beste tegenzet zijn. 17. Pd5 exd5 18. exd5. Wit heeft de diagonaal h3-c8 en e-lijn geopend en een steunpunt op c6 en e6 gekregen. Het tocht wat rond de zwarte koning. 18. - Ld7 19. Tg7! Verovert f7 en daarmee de zevende rij. 21. - Lxg7 20. fxg7 Tg8 21. Te1+ Kd8 22. Dxf7 komt niet echt in aanmerking. **19. - 0-0-0 20. Txf7 Te8.**

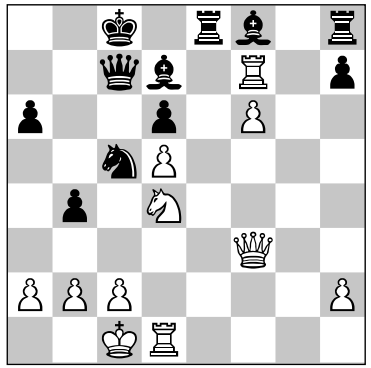

Bekend is verder 20. - Lh6+ 21. Kb1 Tdf8 22. Te7 met de dreiging Pe6. **21. Pc6 ?!** Dit valletje levert wel succes op, maar directer was 21. Pe6 geweest. Bijvoorbeeld 21. - Pxe6 22. dxe6 Txe6 23.Lh3 of 21. - Db6 22. Lh3 Kb8 23. Pxc5 Lxh3 24. Tb7+ of 21. - Db6 22. Lh3 Pxe6 23. dxe6 Lc6 24. Df5 Db8 25. Txh7 en de twee vrijpionnen moeten voldoende zijn. **21. - h5?** Gespeeld om Lh6, gevolgd door Te3, te kunnen doen, zonder door Dh5 lastig gevallen te worden. Beter is 21. - Lh6+ 22. Kb1 Kb7 en nu moet het paard waarschijnlijk terug naar d4 om toch e6 op te zoeken. **22. Txd7! Dxd7.** Op 22. - Pxd7 volgt 23. Lxa6+ en op 22. - Kxd7 is Lh3+ dodelijk. **23. Lh3 Pe6 24. Lxe6 Txe6 25. dxe6 Dxe6 26. Pxb4 Dc4.** Vermijdt pionverlies, maar neemt genoegen met een verloren eindspel. **27. Dc6+ Dxc6 28. Pxc6 Tg8.** Na 28. - Lh6+ 29. Kb1 Tf8 30. Pe7+ Kd7 31.

Pd5 is pion f6 veilig. **29. Pe7+ Lxe7 30. fxe7 Kd7 31. Te1 Ke8 32. Te2.** Het eindspel is niet mijn sterkste kant. Mijn plan is de e-pion te ruilen voor de zwarte h-pion en de constructie h3 en Tg2 te vermijden. **32. - h4 33. Kd2 Tg5 34. Ke1 Tf5 35. Te4.** Zwart geeft het op.

Lange tijd stond Arie Schwartz (Utrecht) aan de leiding in de strijd om het persoonlijk kampioenschap van de SGS (Stichts-Gooise Schaakbond). In de laatste ronde leed hij echter zijn enige nederlaag tegen de al eerder uitgeschakelde Henk van der Poel.
De aantekeningen bij de partij zijn van Wim van der Wijk, in zijn schaakrubriek in de Gooi- en Eemlander van 26 maart 1994. Meer over Henk van der Poel elders in dit jubileumboek.

Arie Schwartz - Henk van der Poel (Siciliaanse partij)

1. e4 c5 2. Pf3 d6 3. Pc3 Pc6 4. d4 cxd4 5. Pxd4 Pf6 6. Lc4 e6 7. Le3 Le7 8. De2 0-0 9. 0-0-0 Ld7 10. Lb3 Db8 11. f4 Pxd4 12. Txd4 b5 13. g4 b4 14. Pd1 Db7 15. Ld2 a5 16. g5? Te vroeg; wit heeft een probleempje met de ongedekte toren op h1. **16. - Pxe4! 17.Txe4 a4!** De pointe, die wit in zijn vooruitberekening moet hebben gemist. Op 17. - Lc6? was wit voorbereid. Er volgt dan sterk 18. Txe6! **18. Lxe6 fxe6 19. Te1 b3! 20. a3 bxc2 21. Kxc2 e5?**

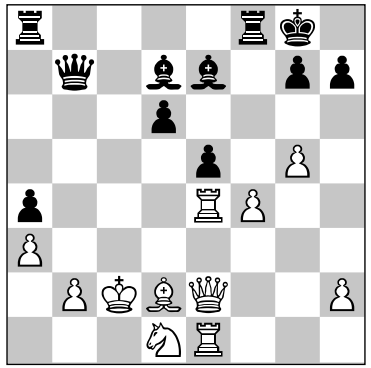

Biedt wit kans op herstel. Veel sterker is het voor de hand liggende 21. - d5! De witte toren kan dan niet naar b4. Waarschijnlijk vond Henk 22. Txe6 nu niet prettig, maar na 22. - Tac8+ 23. Lc3 Lxa3 24. bxa3 d4 heeft zwart prachtig spel. Meteen toeslaan met 21. - Db3+ 22. Kc1 Lb5 faalt overigens op 23. Dg4, om 23. - Ld3 met 24. Dxe6+ te kunnen beantwoorden.

22. Tb4 Lf5+ 23. Kc1 Tac8+ 24. Lc3 Dc7. Liever zou zwart de witte velden d5 en f5 onder controle houden, maar zowel op 24. - Dd7 als 24. - Dc6 heeft wit sterk 25. Db5. Wit kampt hier reeds met opkomende tijdnood, maar speelt zich desondanks met enkele rake klappen terug in de wedstrijd. **25. Pe3! Le6 26. Dd3! Dc6 27. f5!? d5! 28. fxe6 Lxb4 29. Pxd5!?** De stelling is zeer gecompliceerd. Ook bij Henk begint de tijd inmiddels te dringen. Beide spelers ontbreekt het aan tijd om alternatieven door te rekenen. Wit kan

hier ook 29. axb4 proberen met het idee 29. d4 30. Pf5 Txf5 (30. - Dc7 31. Pxd4 exd4 32. Dxd4 Td8 33. De3 met onduidelijk spel) 31. Dxf5 dxc3 32. Df7+ Kh8 33. b3.

29. - Ld6 30. g6. Niet de beste zet, maar wel eentje die in tijdnood verwarring kan stichten. Wit kan hier sterker met 30. Txe5 voortzetten.

30. - Tce8. Het alternatief is 30. - hxg6, met de leuke variant 31. Txe5 Tce8 32. e7 Tf2 33. Tg5 Lf4+! 34. Pxf4 Dh1+! **31. gxh7+ Kh8 32. e7 Lxe7 33. Txe5 Ld8(!) 34.Txe8.** Geen 34. Th5 Te1+ 35. Kd2 T1f1 (en niet T8f1? wegens 36. Pe3!) en de kansen zijn voor zwart. **34. - Txe8 35. Kb1 Dh6! 36. Db5 Tf8 37. h4?** Met de vlag op vallen gespeeld; dit is typisch zo'n tijdnoodzet, waarvan de stress werkelijk afdruipt. **37. - Dxh4 38. Db4? Dh1+ 39. Le1 Te8 40. Pe3 Txe3 41. Df8+ Kxh7 42. Df5+ Kh6.** De tijdnood is voorbij, maar wit heeft nog enige tijd nodig om het gemiste kampioenschap te verwerken. **43. Df4+ Lg5 44. Dd6+ Kh7.** Wit geeft het op.

Een partij van Van Doesburgh, om zodoende meer verband te leggen met het vorige jubileumboek "Van Denkers en Doeners", bij tachtig jaar Bussums Schaakgenootschap, 1911-1991. In dat boek heeft Ton Sibbing uitgebreid geschreven over deze meest markante BSG'er. Nu herinner ik me dat ik eenmaal tegen Van Doesburgh heb gespeeld. In mijn archief trof ik onderstaande partij aan, die ik zonder aantekeningen hier laat volgen. Na de partij krijgt u nog de gedetailleerde uitslag van de wedstrijd, die ik toen als lid van de Schaakclub Utrecht speelde tegen BSG.

G.R.D. van Doesburgh -T. de Ruiter (BSG -Utrecht, 20 oktober 1958; Konings-Indisch.

1. d4 Pf6 2. Lf4 g6 3. Pf3 Lg7 4. Pbd2 d6 5. e4 Lg4 6. h3 Lxf3 7. Dxf3 Pfd7 8. Lc4 0-0 9. c3 e5 10. Le3 Pc6 11. Pb3 exd4 12. cxd4 Pb6 13. Ld3 a5 14. a4 d5 15. exd5 Dxd5 16. Dxd5 Pxd5 17. 0-0 Pcb4 18. Le4 f5 19. Lxd5+ Pxd5 20. Ld2 b6 21. Tfe1 Tfe8 22. Kf1 Kf7 23. Tac1 Tad8 24. Tc4 Txe1+ 25. Kxe1 Te8+ 26. Kf1 Te4 27. Lc3 Ke8 28. Pd2 Te7 29. Pf3 Pxc3 30. Txc3 Kd7 31. Te3 Te4 32. Ke2 Kd6 33. b3 Kd5 34. Pg5.

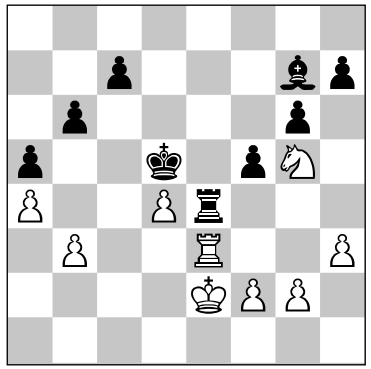

34. -Lxd4 35. Pxe4 fxe4 36. Tg3 Kc5 37. Tg4 Kb4 38. Txe4 c5 39. f4 Kxb3 40. g4 Kxa4 41. Txd4+ cxd4 42. f5 gxf5 43. gxf5 Kb3

44. Kd3 a4 45. f6 a3 46. f7 a2 47. f8D a1D 48. Df7+ Kb4 49. Df8+ Kb3 50. Df7+ Kb4. Remise.

Liafbern Riemersma begon zijn schaakontwikkeling bij de jeugd van BSG. Die ontwikkeling ging snel en al gauw speelde hij in het eerste tiental. Zijn sterkte kwam op meesterniveau en hij speelde onder andere enige malen mee in het Nederlands kampioenschap. Later gaf hij het actieve schaken eraan en trok hij zich terug uit de Nederlandse schaakwereld. Daarvan is hij enigszins teruggekomen. Nu speelt hij nog enige potjes bij de vriendenclub Sopsweps '29. In onderstaande partij speelt Liafbern aan het eerste bord van BSG 1. Commentaar is van Riemersma.

Martens – Riemersma (Van Berkel BSG 1 - Panfox De Variant 1, uitslag 4 - 6, september 1994; Siciliaans)
1. e4 c5 2. Pf3 d6 3. Lb5+ Pd7 4. 0-0 a6 5. Lxd7+ Lxd7 6. d4 cxd4 7. Dxd4 Pf6 8. Lg5 e6 9. Lxf6!? Dxf6 10. Dxf6? Beter en nog consequenter is 10. e5 dxe5 11. Pxe5 Td8 12. Td1 Le713. Pc3 Lc6 14. De3 Dg5! en wit staat iets beter. **10. - gxf6 11. Pbd2 Tc8 12. c4 b5 13. cxb5!? axb5 14. Tfc1.** Met de bedoeling 15. b3, gevolgd door a4. **14. - Txc1 15. Txc1 Lh6 16. Tc7 Ke7 17. Pb3 Ta8 18. a3 Ta4 19. Pfd4 Kd8 20. Tc3.** Na 20. Tb7 Kc8 wordt de toren ingesloten.

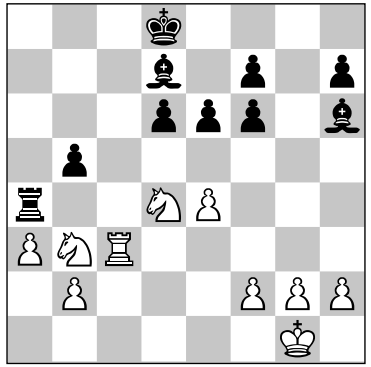

20. - Tc4!? Niet slecht is ook 20. - e5 21. Pf5 Lxf5 22. exf5 Tc4. In plaats van 21. Pf5 is 21. Pc6+ niet goed wegens 21. - Lxc6 22. Txc6 Kd7 23. Tb6 Txe4 24. Kf1 Tc4! 25. Txb5 Tc2 26. Pa5 Lc1 enz. **21. Kf1?** Wits enige verdediging is 21. g4, hoe lelijk dat er ook uitziet. **21. - f5 22. exf5 e5 23. Th3.** Ook 23. Pe2 Lxf5 is volkomen hopeloos voor wit.
23. - Lc1 24. Pe2 Lxb2 25. Txh7 Ke7. Er waren ook allemaal ingewikkelde dingen mogelijk met 25. - Lxf5 26. Txf7 Ld3, maar dit is veel veiliger. **26. Pd2 Tc2 27. f6+ Kxf6 28. Pe4+ Ke7 29. Pg5 Le8 30. Th3 b4 31. axb4 Lb5**. Wit geeft het op.

Tekst Youp van 't Hek
Fotografie Bob Bronshoff

BOB & YOUP

Column in de VARA-gids. (april 2010)

Blind schaken dus. Vrolijke foto. Ik kan het niet eens ziend. Terwijl ik wel een schaakvader had. Een fanatieke. Iedere dinsdagavond speelde hij bij BSG. Die letters staan voor Bussums Schaakgenootschap. De wedstrijden vonden plaats in café-restaurant De Rozenboom aan de Bussumse Brinklaan. De Rozenboom bestaat niet meer. Mijn vader ook niet. BSG nog wel. Ze spelen nu in een kerk.
Mijn vader speelde ook met de oude buurman, voor wie het nog zijn enige afleiding was. Mooie ouwe drinker, waar mijn vader blind van won. Daarom vond mijn vader de potjes tegen de buurman stomvervelend. Die ouwe kon er echt niks van. Maar omdat het 't enige uitje van de zuipschuit was, speelde mijn vader. Anders was het zielig. Mooie stilte heerste er dan in huis. Af en toe een kuchje. Meer niet.
En mijn vader speelde grote partijen na. Met de krant in de hand smulde hij van de briljante zetten van Bobby Fischer en consorten. Jaarlijks hoogtepunt was natuurlijk het Hoogoven Schaaktoernooi in Wijk aan Zee. Dat werd bij ons thuis gevolgd en als mijn vader even tijd had, ging hij daarheen.
Op een groot bord de partijen volgen.
Ik word weemoedig van een schaakbord en –stukken. Geeft het gevoel van toen, ooit, een gelukkige jeugd in het warme nest dat mijn ouderlijk huis was. Maar wel blij dat ik mijn aardige vader nooit met zo'n lap voor zijn hoofd heb gezien.

Schreeuw niet zo!

Max Kuperus

"Is vader thuis?", vroeg ik aan het oude mannetje dat open deed. Hij knikte en liet me in een kamertje, waar een nog ouder mannetje zat, dat al bijna dood was. Haastig rukte ik een spreekhoorn van de wand. "Wel gefeliciteerd!", schreeuwde ik. "U bent abuis, vader is boven." Boven gekomen hing een man in de ringen, terwijl hij een vogelnestje maakte. "Gefeliciteerd!" De honderdjarige: "Schreeuw niet zo; ik ben niet doof." Dit is kort samengevat een van de prachtige conferences van Godfried Bomans en zeer van toepassing op BSG: relatief veel oudere leden, maar toch reusachtig vitaal.

Iedere grote schaakvereniging herbergt een bonte verzameling leden. Op geen enkele wijze verbonden aan rang, stand of beroep, hoewel op oude afbeeldingen de elite zich nog wel eens liet afbeelden met een schaakspel
op de salontafel en een glaasje in de hand. Het schaakspel is goedkoop en voor iedereen toegankelijk. Daarom is het in eerste instantie verwonderlijk dat er toch maar zo weinig mensen schaken.
Er zijn verschillende redenen zoals: schaken is een denksport en schaken is moeilijk. Het kost veel tijd en inzet het onder de knie te krijgen en tegen de tijd dat je er wat van terecht brengt, laten studie, arbeid en gezin niet veel tijd meer over.
Huizinga beschrijft in zijn beroemde boek Homo Ludens (de spelende mens) hoe wezenlijk het spelelement is in het leven van de mens en ook in dat van de dieren.

Bij de foto: Acka, de chimpansee uit Warner Bross' film The Missing Link, 'schaakt' tegen de komiek Syd Chaplin

Het zit in onze genen. Hoewel niet van belang voor onze eerste levensbehoeften, is het in tweede linie misschien wel het belangrijkste wat er is.
Zeg nooit: " Het is maar een spelletje", want het is voor iedere rasechte speler een volstrekt serieuze zaak.
Het gaat er tenslotte om dat je wint, ook al is het nog zo gezellig op een club als BSG in het intieme omgebouwde kerkje. Het is interessant op een clubavond enkele malen langzaam langs de borden te lopen, de stand te bekijken en het kenmerk van de stelling te vinden. Kijk ook terloops naar de spelers. Zowel op als achter het bord zijn er grote verschillen. Je ziet al meteen de grote variaties in de spelende mens. De een is behoudend en speelt

een veilig spel, de ander is agressief en neemt grote risico's. De een zit voorovergebogen met de vingers in de oren en de ander zit ogenschijnlijk lui achterover in zijn stoel. Als een grootmeester bij het toernooi in Wijk aan Zee uitleg geeft, kun je een speld horen vallen en voel je de sport om de beste zet te bedenken. Hoe gezellig het ook is, het is tevens volle ernst.
Die merkwaardige combinatie van ontspanning en inspanning vind je terug op iedere clubavond. Laat op de avond zijn er nog enkele schakers in een verwoede strijd gewikkeld.

Bij foto: Schilderij uit het privébezit van Max Kuperus

Meestal zijn het de sterkste spelers. Soms staan er wel tien clubgenoten omheen, die de zaak goed in de gaten houden. Sommigen lopen even weg om hun ogen ten hemel te slaan over zoveel domheid die in de laatste zet besloten ligt.
Anderen knikken tevreden en laten merken dat zij deze juiste zet natuurlijk al lang gezien hadden.
Het is een zeer sociaal groepsgebeuren, vergelijkbaar met een voetbaltribune. Wat ook opvalt, is dat de zeer goede schaker een geweldig geheugen heeft. Hij kan je nog dagen later vertellen dat je de pion op a3 helemaal niet had moeten nemen, maar dat je linea recta had kunnen doorstoten.
Als een generaal die zijn commandant vertelt dat hij met zijn regiment de verkeerde kant op ging.
Ja, want schaken is oorlog , met vergelijkbare emoties. De reacties na een verloren partij zijn heel herkenbaar. Je leert je clubgenoten goed kennen.
Een heel enkele keer worden de stukken van het bord gegooid.
Minder erg is als de verliezer zegt de partij te hebben weg gegeven. Maar ja, die ene fout is nu juist het beslissende moment. Gelukkig schudden de meesten elkaar de hand en gaan over tot het analyseren van de partij. Dat is ook iets bijzonders. Wat men niet allemaal had kunnen doen. Als je zo de geschiedenis gaat analyseren, kom je er nooit meer uit. Wat als de slag bij Arnhem gewonnen was en de hongerwinter er niet was geweest, ja, dan was de geschiedenis anders gelopen. Maar van je fouten leer je en dus moet je er als verliezer doorheen.
Het is iedere clubavond weer een feest; iedereen gaat er met plezier naar toe. De wedstrijdleider verheft zijn stem en leest de indeling voor. Het zou er niets toe moeten doen tegen wie je zou moet spelen, maar tegen sommigen speel je liever dan tegen anderen. Sommige speelwijzen zijn leuker

dan andere. Dit is natuurlijk heel persoonlijk, maar toch zijn grootmeesterpartijen klassiekers geworden door de bijzondere onverwachte wendingen.

In 1977 werd ik lid van BSG. Ik pakte de draad van het schaken weer op, waarvoor twintig jaar lang geen tijd was geweest. Ik meldde mij op een winteravond aan in de grote zaal achter het Chinese restaurant op de Brinklaan en werd plezierig ontvangen door baron F.E.J. van Pallandt en Marten Klouwen, twee zeer markante clubleden uit die tijd. Van Pallandt deed alleen nog aan snelschaken, vaak met Klouwen. Mijn spelpeil moest getest worden en mijn eerste partij speelde ik tegen Hans Aarzen. Zo belandde ik in groep drie. Partijen konden nog worden afgebroken en later uitgespeeld. Het paste in een rustiger tijdperk dan nu. De tweede die mij moest testen, was Gaston Richter. Zo kwam ik geleidelijk de bonte verzameling BSG'ers tegen. De club was toen groter dan nu en had ook meer jeugdige spelers.
Velen ouderen zijn heengegaan, maar ze zijn in mijn geheugen nog springlevend.
Wie herinnert zich niet de oud-advocaat J.G. van Eybergen, die zijn partij wel eens noteerde op de achterkant van zijn sigarendoosje en zijn obligate advocaatje bestelde. En de violist Bram van der Sluis, die op zijn tachtigste trots vertelde dat hij steeds beter ging schaken.

J.G. van Eybergen en Rob Disselhoff

En die aardige neuroloog Tom Booy, die handenwrijvend achter het bord plaats nam en je dan aankeek zo van: maak jij je borst maar nat. BSG veranderde langzaam en werd ouder.
Tijdens mijn bestuursperiode kwam er door toedoen van Willem Weitjens een aanzienlijke groep nieuwe, enigszins oudere leden bij. We hadden Willem nog lang in ons midden willen hebben, want hij maakte de club duidelijk nog gezelliger.
In 1997 werd ik vice-voorzitter en zag de club van een andere kant. Het Pinkstertoernooi moest georganiseerd worden en sponsorgelden aangetrokken. Het werd me ook nog duidelijker hoeveel werk het coördineren van de interne en de externe competitie kost. Onze leden die deze taken op zich namen, zijn we veel dank verschuldigd.
We hadden in die tijd een zeer sterk eerste team, dat onder leiding van Rob Disselhoff grote

landelijke successen behaalde. Zelfs zijn we nog eens tweede van Nederland geworden. We waren daar heel trots op, maar het bracht geleidelijk aan steeds meer problemen mee, waartegen onze club niet opgewassen was. Er speelden steeds meer buitenlandse grootmeesters mee, die betaald moesten worden en goedkoop gehuisvest. De beroemde Rus Igor Glek, die aan het eerste bord speelde, heb ik een paar keer bij mij thuis te logeren gehad. Vele andere clubleden zetten ook hun deuren voor deze buitenlanders open. Nadat Theo van Berkel het team vele jaren had gesponsord, werd de sponsoring over genomen door Magnus. Dat ging enige tijd goed, hoewel
er steeds te weinig geld was om de topprestaties te belonen. Enkele van onze leden sprongen een aantal malen bij om het financiële gat te dichten. Een ander probleem was dat steeds minder eigen leden mee konden spelen. Dit leidde tot ongenoegen bij een aantal zeer bekwame jonge schakers en was er ook oorzaak van dat een jonge elitegroep zich afsplitste onder de naam SOPSWEPS.
Kortom, we vroegen ons af wat we nu eigenlijk aan dat fantastische eerste team hadden. Toen ik het voorzitterschap in 2000 van Tom de Ruiter overnam was
de eerste beslissing dat we geen nieuwe sponsor meer gingen zoeken. De ledenvergadering stemde hiermee in, maar onder de sterke schakers waren er wel een paar die dit een treurige ontwikkeling vonden. Onze Russische schakers trokken zich terug, sommigen zeer mopperend, zoals Barsov. Het eerste team, weer bemand door eigen mensen, viel natuurlijk terug en ging twee klassen lager schaken.
Later kwam er toch weer een duidelijke versterking met Pliester en Ree, waardoor we er weer bij gingen horen.
Landelijk ondervond ik ook veel onbegrip voor het Bussumse besluit. Ik heb het nog eens uitgelegd op de jaarvergadering van de schaakbond. Na vijf jaar voorzitterschap wist ik Remmelt Otten over te halen mijn taak over te nemen, hoewel hij daar eigenlijk geen tijd voor had. Op een zeker moment wil je uit het bestuur om weer ongestoord te kunnen schaken. Sinds die tijd gaat het heel goed met BSG. Het aantal leden is toegenomen en onze jeugdafdeling is een enorm succes. Dit is vooral te danken aan een paar leden die al hun energie in de jeugdtraining stoppen onder het motto: wie de jeugd heeft, die heeft de toekomst!
Want hoe mooi het ook is de top te bereiken, de basis is en blijft het belangrijkst.

Pinkstertoernooi altijd weer een feest

Tom Fikkert

BSG en het jaarlijkse Pinkstertoernooi: een onlosmakelijke combinatie. Het afgelopen decennium hebben wij, met de hulp van vele vrijwilligers/BSG'ers, het jaarlijkse Pinkstertoernooi mogen organiseren en ik kan u zeggen, dat was en is ieder jaar opnieuw een feest.

Wat onderscheidt het Pinkstertoernooi dan van andere weekeindtoernooien?, zult u zeggen. Ik heb daar lang over nagedacht, vergelijkingen gemaakt met andere toernooien waar ik aanwezig was, en uiteindelijk kwam ik op: "Iets ondefinieerbaars, een combinatie van de spelerskwaliteiten, gezelligheid, gemoedelijkheid en vrijwel altijd mooi weer, zodat de spelers na afloop van hun partijen dikwijls buiten in het zonnetje op de grond, op een stoel of op een naar buiten gesleept tafeltje hun partijen naspeelden." (En dat is maar goed ook, want de speellokatie van het BSG-toernooi ontbeert een goede analyseruimte.)
Er wordt ook bijna altijd op het scherpst van de snede gevochten; weinig salonremises, of dat nu is in de hoofdgroep of bij de mindere goden in groep 2. Kenmerkend voor het toernooi is in ieder geval dat ieder jaar eenzelfde, vrij grote, vaste spelerskern acte de présence geeft, hetgeen wellicht ook iets zegt over de appreciatie van het toernooi.
Tot voor enkele jaren moest de organisatie zelfs overgaan tot de instelling van wachtlijsten, omdat het maximaal aantal deelnemers van ruim 150 al vroeg in het jaar was bereikt. Sinds 2007 ondervindt het toernooi echter forse concurrentie van het Limburgs Open Kampioenschap, dat jaarlijks eveneens tijdens de Pinksteren in Maastricht wordt verspeeld. En hoe gezellig het toernooi in Bussum ook mag zijn, tegen de stad Maastricht valt vrijwel niet op te boksen.

Talloze bekende en minder bekende Nederlandse en buitenlandse (groot)meesters schoven de afgelopen jaren aan en schreven het toernooi op hun naam: Friso Nijboer, Erwin L' Ami, Karel van der Weide, oud- BSG'er Dimitri Reinderman. In een wat verder verleden ook Tony Miles, Normunds Miezis, de Let die al jarenlang een trouwe deelnemer is, Alexei Barsov, Lev Gutman, de kleurrijke Yochanan Afek (hoewel hij het toernooi nooit won, maar afgelopen mei wel zijn beste toernooiprestatie neerzette met een fraaie, ongedeelde tweede plaats) en zo kunnen we nog wel even doorgaan.

Laten we echter vooral ook niet vergeten, dat het toernooi niet kon en kan zonder de fantastische ondersteuning van onze hoofdsponsor en BSG'er Theo van Berkel, die er toch maar ieder jaar voor zorgt, dat de organisatie financieel rond te breien is. En bij al deze opsommingen mogen zeker ook niet de vele vrijwilligers onvermeld blijven, die onbaatzuchtig vele uren en ook hun vrije Pinksterweekeind steken in het gladjes laten verlopen van zo'n evenement. Zonder hen geen Pinkstertoernooi; als dat maar even duidelijk is!
Velen zorgden de afgelopen jaren voor wedstrijdverslagen of zwoegden op de beoordeling van ingezonden partijen, die in aanmerking wensten te komen voor de schoonheidsprijs.
Het World Wide Web stond er de laatste decade borg voor, dat de gespeelde partijen snel op de BSG-site te zien waren (met dank aan Koos Stolk en Aart Strik, die de afgelopen tien jaar als hoofdarbiters tijdens het toernooi optraden) en het afgelopen toernooi gedeeltelijk zelfs on-line te volgen waren dankzij de elektronische schaakborden waarover BSG (met dank aan de SV Amersfoort) kon beschikken.

BSG 1 verjongd

Edwin Baart

De laatste vijf van honderd jaren BSG 1 hebben in het teken van de verjonging gestaan. Na de degradatie in het seizoen 2004 – 2005 naar de tweede klasse KNSB stelden twee oude rotten (Theo Slisser en Tom de Ruiter) hun plaats in BSG 1 ter beschikking om de jeugd een kans te geven. Op deze plaats een diepe buiging. Als je zelf een stap terug zet, terwijl je nog makkelijk op het niveau mee kan, dan past er respect voor zo'n beslissing. En voor de jeugd werd een trainer aangetrokken in de persoon van Leon Pliester, die daarnaast ook speelde in het eerste. Er kwam ook nog een nieuwe teamleider. Het kostte wat overredingskracht: de man had het lef om eerst twee keer nee te zeggen voor zo'n leuke functie, maar drie keer was scheepsrecht en uiteindelijk stemde ook hij toe. Wat haalde hem over? Tja, hij was een oud jeugdleider en hij zag spelers terug die vroeger les van hem hadden gekregen.

Chronologisch

Het seizoen 2005-2006 was een seizoen van net niet. Er werd niet één wedstrijd verloren, maar vier gelijke spelen waren er net een te veel. En hoewel het team het meeste aantal bordpunten liet optekenen, moest er genoegen genomen worden met een tweede plaats. En die jeugd? Die werd dit seizoen in het eerste vertegenwoordigd door Peter Drost en Ewoud de Groote. Ze haalden allebei een score van boven de vijftig procent. Daarnaast kwam BSG 1 in dit seizoen Amersfoort tegen en daarin speelden twee broertjes Ootes; we zullen ze later tegenkomen.

Het seizoen 2006-2007 begon met een beladen wedstrijd. Sopsweps '29, een verre afgezant van wat in het verleden BSG 4 heette, was de

tegenstander. De wedstrijd zelf werd ontsierd door een reglementair belpunt. Misschien mede hierdoor werd het een ruime overwinning van BSG: uiteindelijk 6,5 – 1,5 in de strijd tussen Bussum en Oud-Valkeveen. Het verdere seizoen verliep ook voorspoedig. Twee gelijke spelen en zeven overwinningen zorgden terecht voor promotie naar de eerste klasse KNSB. De promotie kwam voornamelijk op naam te staan van de oude rotten en de vaste kern; de jeugd moest nog komen.

Bij het seizoen 2007-2008: doorbraak! In de bespiegelingen vooraf wordt vooral gevraagd of de jeugd de eerste klasse wel aan kan. Die eigen jeugd was nog versterkt door twee talentvolle jeugdspelers uit Amersfoort, en ja, het zijn diezelfde broers Ootes uit het seizoen 2005-2006. Het antwoord van de jeugd was een volmondig ja. Met een score van respectievelijk 7,5 en 8 uit 9 leverden Ewoud de Groote en Lars Ootes een grote bijdrage aan de promotie van dat jaar. Promotie? Ja, was vooraf vooral de vraag of BSG nu wel sterk genoeg was voor de eerste klasse, achteraf werd het seizoen afgesloten met de perfecte score van negen overwinningen.

Seizoen 2008-2009: leerjaar. De meesterklasse is een stap te ver. In de huidige meesterklasse moet je minimaal over vier tot vijf betaalde spelers beschikken en vaak zie je dat clubs die promoveren, het jaar erop weer degraderen.. Waar het seizoen ervoor de perfecte score toonde, leverde dit seizoen negen nederlagen op. Leerzaam, dat wel.

Seizoen 2009-2010: wisselvallig. Terug in de eerste klasse, was de blik wel weer naar boven gericht. Uiteindelijk een tweede plaats, maar met twee verloren wedstrijden en twee gelijke spelen had BSG ook nauwelijks recht op promotie. En de jeugd? Die deed het over het algemeen wel goed. Sterker nog, ze maakte furore door het eerste Nederlandse Internetkampioenschap binnen te halen.

Speeldag

Hoe ziet zo'n speeldag eruit? Nou ja, zo'n dag? De voorbereiding begint meer dan twee weken van te voren. Met het zoeken van partijen van spelers van de tegenstander en kijken op wat voor manier zij spelen (tactisch of in volgorde van sterkte). Er wordt gekeken naar vorige ontmoetingen en de website van de tegenstander wordt met een bezoek vereerd. Afhankelijk daarvan komt er een voorstel van de eigen bordvolgorde. Gezien de sterkte, zie je dat tegenstanders tegen BSG vaak tactisch spelen. Je kunt dan uitgaan van eigen sterkte en het negeren, maar als je dan ziet dat spelers vijftien zetten in één minuut tegen zich krijgen, ga je wel mee en verander je de opstelling wat vaker. In geval van een thuiswedstrijd bel je een week van te voren de tegenstander en de wedstrijdarbiter van dienst nog op, om bijzonderheden te horen dan wel door te geven. Sporadisch moet

er iets geregeld worden in het geval van vooruit spelen, al is BSG zelf daar geen voorstander van. Zelf heeft BSG dat altijd met invallers opgelost en nooit de tegenstander zijn probleem laten oplossen. In geval van een uitwedstrijd kijken naar wie wil rijden of anders welke trein en bus er uit de diverse plaatsen genomen moeten worden.

De dag voor de wedstrijd. Klinkt gek, doe je dan wat? Nou nee, over het algemeen niet veel, maar op die dag hoop je dat de telefoon niet gaat, omdat er iemand op het laatste moment moet afzeggen.

De dag zelf. In geval van een uitwedstrijd levert dit altijd een paar slaperige gezichten op bij station Naarden – Bussum; bij een thuiswedstrijd moet de zaal nog in orde gemaakt worden. Aan het begin van de speelronde volgen de formaliteiten. De opstellingen worden aan de wedstrijdleider gegeven, de tegenstander wordt welkom geheten, de eerste consumptie is altijd voor rekening van de thuisclub en er wordt gewaarschuwd om de mobiele telefoon uit te zetten. En dan? Wachten. Wachten? Ja, wachten! Anders dan bijvoorbeeld Van Marwijk, kan je niet meer ingrijpen en wisselen. Het is nu aan de spelers. Het enige wat je kan doen, is de tussenstand doorgeven en aangeven of er remise geaccepteerd mag worden in geval van een aanbod. Aan het eind van zo'n dag volgen er dan nog meer formaliteiten. Handtekening onder de uitslag zetten, de tegenstander feliciteren of gefeliciteerd worden en de uitslag nog doorgeven naar de KNSB.

Dan wordt het tijd voor de analyses. Vaak bij een Italiaan, soms ergens anders. U dacht dat de beste analyses thuis gemaakt werden? Nee hoor, een groep die na afloop uit eten gaat, levert de mooiste analyses op. De sterke verhalen ontbreken uiteraard ook niet en zo nu en dan wordt er een lesje geschiedenis gevolgd van een 'oude rot'. Er wordt gedronken op de overwinning of het verlies wordt weg gedronken. Tot slot worden voor het thuisfront en de volgers de gebeurtenissen van die dag nog in verslagvorm gegoten om via website of clubblad hun weg te vinden naar de buitenwereld.

Locatie

Waar brengt zo'n speeldag je? Bij de thuiswedstrijden is dat duidelijk; dan wordt er in het Denksportcentrum in Bussum gespeeld. Behalve als er een gezamenlijke slotronde is, dan kan het zijn dat je de thuiswedstrijd in Groningen speelt (en dat tegen een Limburgs team!). De uitwedstrijden speelt BSG de laatste jaren in het noorden en het midden van het land. Het brengt je in meestal de wat kleinere dan wel grotere steden. In de Nederlandse schaakwereld zie je de laatste jaren een steeds verder gaande urbanisatie. Schaakclubs in dorpen zie je minder en minder en de grotere clubs die nog wèl een groei doormaken, doen er goed aan om voor ogen te houden dat dit een van

de oorzaken van hun groei is. Daardoor kom je dus minder in dorpen. Gezien het feit dat de reis vaak per openbaar vervoer wordt gemaakt, niet echt een bezwaar overigens.
Maar die uitwedstrijden hebben toch wat; je komt nog eens ergens. Je ziet het Peerd van Ome Loeks in Groningen, Us Mem en/of Us Heit (nee, niet de Friese bierbrouwerij, maar Graaf Willem Lodewijk) in Leeuwarden, slentert langs de haven van Hoorn, ziet de grachten van Amsterdam, ziet de West-Friese landschappen rondom Purmerend en de stad zelf, de visvijver van Almelo, het op een na laagste punt van Nederland in Rotterdam en nog veel meer. Er zijn natuurlijk ook minder kleurige of leuke locaties bij, maar die vergeten we maar.

Met al die uitwedstrijden kunnen de schakers ondertussen hun eigen Michelin-gids uitbrengen, want zeker bij uitwedstrijden wordt er, voor de terugreis begint, eerst nog aan de inwendige mens gedacht. Terwijl de meeste teams vaak een Chinees bezoeken, is op een of andere manier bij ons de Italiaan in trek. Maar ook hier zijn uitzonderingen denkbaar, van een snelle vette hap tot het Pannenkoekenschip in Leeuwarden.

Spelers

Het andere leuke van schaken is, dat je zoveel karakteristieke mensen tegen komt. Zijn er dan geen gewone mensen onder de schakers? Ja, natuurlijk wel, maar toch zul je hier meer mensen ontmoeten die iets uitgesprokens hebben; ook kom je vaker illustere bijnamen tegen onder schakers, zoals 'De Muur van Baflo' of 'Heer Ei': wijlen Jan van Eijbergen, die in 1959 in een simultaanseance een roemruchte partij won van Mikhail Tal ... Oude rotten, die al tientallen jaren in de schaakwereld rondlopen, kunnen in het schaken (als een van de weinige sporten) dikwijls ook op oudere leeftijd nog op hoog niveau mee doen. Al wordt het met de jaren wel iets minder voor deze oudere meesters. Zo kan het gebeuren dat je in de tweede klasse van de KNSB twee voormalige Nederlandse kampioenen elkaar ziet bestrijden. Het mooie van die oudere spelers is, dat van hen ook de verhalen en de uitdrukkingen komen. Voor dat laatste moet u elders in het boek zijn.

Tegenover deze oude meesters staan dan de nieuwe hemelbestormers. Jongeren, die spelen tegen oude rotten, die op hun hoogtepunt waren toen zij nog niet eens geboren waren. Aanvallend in hun spel, op de hoogte van de nieuwste trends in de openingen. De oudere spelers zie je die varianten proberen te omzeilen, om terug te vallen op hun techniek. Of zij proberen hun jongere opponent te verrassen met een zijvariant van een twintig jaar geleden, die zij tot in de finesse beheersen. En ook dit soort treffen maakt de schaakwereld weer apart en uniek: waar zie je een negenjarig kind spelen tegen een bejaarde van boven de tachtig?

Maar wat zijn de bijzonderheden? Tja, dan moet u zelf maar eens schaakwedstrijden gaan bezoeken en goed om u heen kijken. Ga aan de bar zitten of bij spelers die na hun partij aan het analyseren zijn, luister mee en geniet. En bazuin hun eigenaardigheden maar niet te ver rond. De schaakwereld heeft immers ook wat eigens, wat beschermends over zich en je moet niet zo snel 'uit de school klappen'.

Mogen we mee genieten?
Maar natuurlijk, daar is dit boek voor bedoeld. Hieronder een paar van de mooiste fragmenten uit de afgelopen vijf jaar.

Tacticus **Peter Drost**:

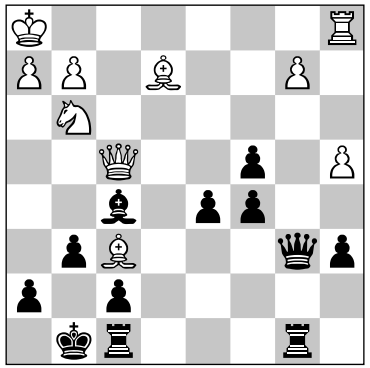

Wit maakt het uit met **25. Ph5!** (dreigt mat via h6 op g7) **25. - Dxf6** (wanhoop) **26. Pxf6+ Kg7 27. De5 Kh6 28. g4 Le4+ 29. Pxe4 dxe5 30. g5** mat.

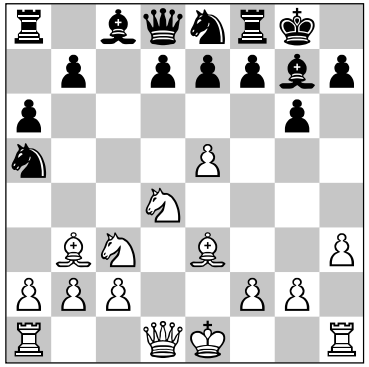

Tacticus **Coen van der Heijden**:

11. Lxf7+ en 1-0. Zwart verliest de dame na 11. - Txf7 12. Pe6 en na 11. - Kxf7 12. Pe6 Kxe6 is 13. Dd5+ Kf5 14. g4 mat.

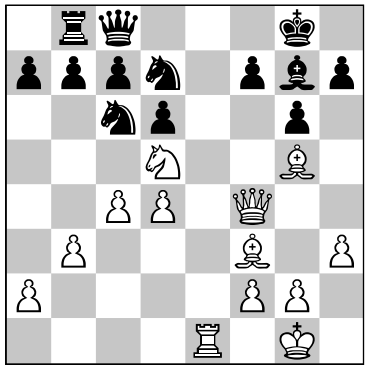

Tacticus **Ewoud de Groote**:

Zwart speelt **19. - Lxd4** en kan na **20. Pde7+** gelijk opgeven (Pxe7, Txe7 en zwart kan het mat via f7 op h7 niet voorkomen en tegelijkertijd de loper op d4 dekken).

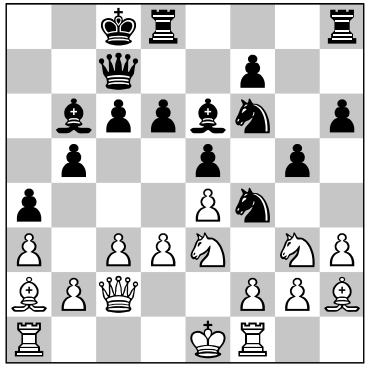

Tacticus **Jesper de Groote**:

Op de volgende wijze wordt het hardhandig uitgemaakt: **20. - Lxa2 21.Txa2 d5 22. Ta1 d4 23. cxd4 Txd4 24. Td1 La5+! 25. Td2 Txd3 26. Pc4 bxc4 27. Dxa4 Txd2 28. b4 Thd8 29. Tg1 Dd6 30. f3 Td1+ 31. Kf2 Lb6** mat en dat ziet er dan zo uit (omdat het zo mooi is):

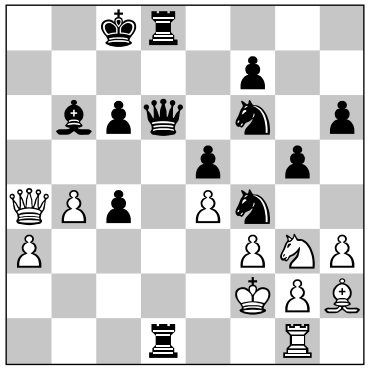

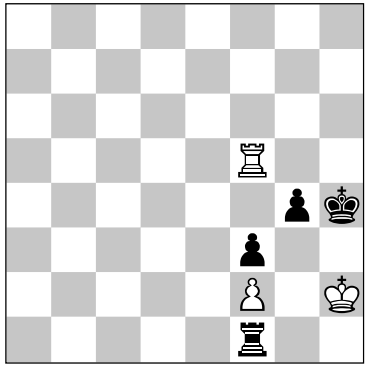

Patgrap **Henk van der Poel**:

Zwart heeft net Tf1 gespeeld en dreigt de pion op f2 te winnen en daarmee de partij. Wit speelt echter **Txf3!** en na **gxf3** is het pat.

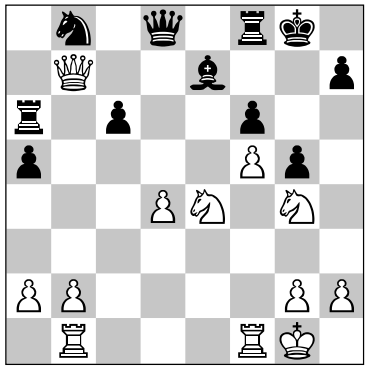

Tacticus **Leon Pliester**:

Wit maakt het uit met **22. Pxg5! fxg5 23. f6 Lxf6 24. Txf6 De8 25. Txf8+ Dxf8** en na de krachtzet **26. Pf6!** gelooft zwart het wel (Dxf6 wordt gevolgd door Dxb8+ en na Kg7 wordt de toren op a6 ook opgehaald door schaak op b7).

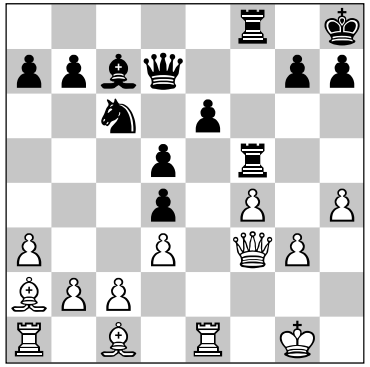

Breekzetten van **Ton van der Heijden**:

19. - g5! (daar is de eerste breekzet) **20. hxg5 Txg5 21. Tf1 Tg6 22. Kg2 Dg7 23. Ld2 e5!** (en daar is de tweede breekzet) **24. Tg1 exf4 25. Dxd5 f3+ 26. Kh1 Th6** en wit laat zich niet meer mat zetten.

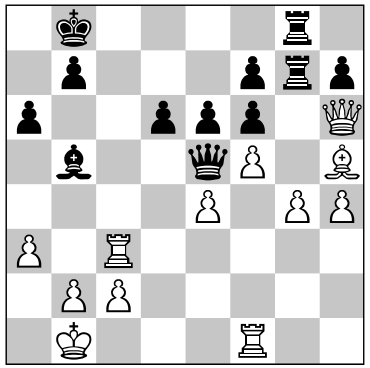

Killer **Lars Ootes**:

28. fxe6! Lxf1? (fxe6 is hardnekkiger, maar verliest wel een pion) **29. exf7! Txf7? 30. Lxf7 Txg4 31. Df8+ Ka7 32. Tc8 Txe4 33. Dd8** en zwart geeft het op. Hij kan nog een paar keer schaak geven, maar het mat niet meer voorkomen.

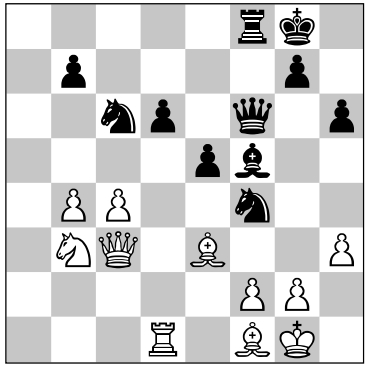

Oude rot **Frans Borm**:

Zwart heeft net 26. - Pf4 gespeeld en wordt als volgt uitgetikt:
27. b5 Pe7 28. Lxf4 exf4 29. Dxf6 Txf6 30. Pd4 Lg6 31. Le2 Lf7 32. Ta1 g6 33. Ta8+ Kg7 34. Ta7 Pf5 35. Pxf5+ Txf5 36. Txb7 Kf6 37. Tc7 Te5 38. Kf1 h5 39. h4 Le6 40. Lf3 Lf5 41. b6 Te8 42. b7 Tb8 43. Ke2 Lg4 44. Lxg4 hxg4 45. Kd3 Ke5 46. Kc3 Kf6 47. Kd4 g5 48. hxg5+ Kxg5 49. Kd5 en opgegeven.

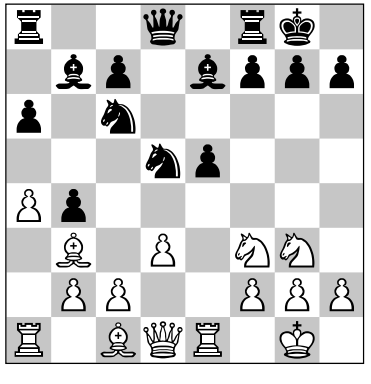

Alexander Berelowitch rekent één zet verder:

Zwart vervolgt met **13. – Pf4** en wil met de loper op b7 naar de witte koning gaan kijken. **14. Pxe5 Pxg2** lijkt leuk, maar: **15. Pxf7+! Txf7 16. Lxf7+ Kxf7 17. Df3+ Lf6 18. Dxg2 b3** (op zoek naar rommelkansen) **19. Pe4 Tb8 20. c3 Pe5 21. d4 Pg6 22. f3 Ph4 23. Dg3 Dd5** (maakt een leuk einde mogelijk) **24. Dxc7+ Kg6 25. Dg3+ Kf7 26. Dxb8 Pxf3+ 27. Kf1 Pxe1 28. Dxb7** en zwart geeft op (28. – Dxb7 29. Pd6+).

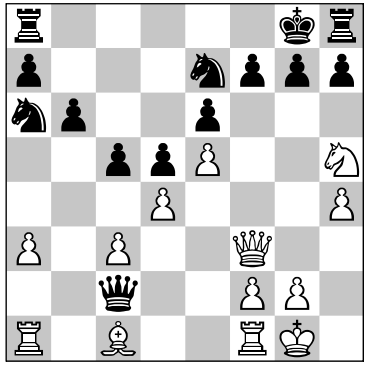

Lennart Ootes, heerser van de zwarte velden:

15. Pxg7 Dg6 16. Ph5 h6 17. Pf6+. Wat een veld; kijk hoe dit paard heerst en de zwarte stukken buiten spel houdt. **17. – Kf8 18. h5 Dg7 19. a4 Td8 20. Tb1 Pg8 21. a5 Pxg6 22. exf6 Dh7 23. axb6 axb6 24. Txb6 Pb8 25. La3 Pd7 26. Td6 Ke8 27. Te1 Ta8.** Geeft ruimte voor een mooie slotzet:

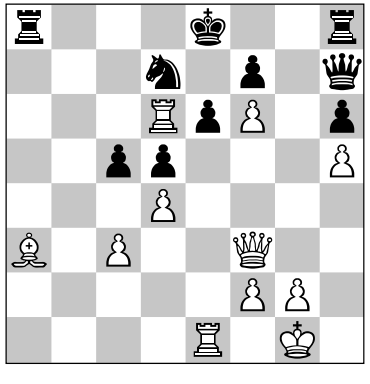

28. Dxd5 en opgegeven door zwart.

Het roer om bij het jeugdschaken

Theo Slisser

In het vorige jubileumboek werd verteld over de ontwikkeling van het jeugdschaken bij BSG. Een groot deel van de lezers van dít boek zal die geschiedenis niet kennen. Voor die lezers, én omdat het huidige jeugdschaak een gevolg van die geschiedenis is, vat ik hieronder de jaren zeventig, tachtig en negentig nog eens samen.

Jarenlang was nauwelijks sprake van jeugdbeleid. Schoolschakende kinderen werden, als het een beetje meezat, lid van BSG. Begin jaren zeventig was er voor het eerst zoiets als jeugdbeleid, voornamelijk gevoed door initiatieven uit het Vitus College. In deze jaren waren Jan Derksen (jeugdleider en wiskundeleraar aan het Vitus), Ton en Eddy Sibbing de drijvende krachten achter het jeugdschaken.
In 1974 deed BSG voor het eerst mee aan de SGS-jeugdcompetitie, kon er een pionnen-, toren- en koningsdiploma gehaald worden en leidden we voor het eerst ook kinderen jonger dan twaalf jaar op. De jaren zeventig waren voor BSG een succesvol decennium. Tevens een springplank voor verdere ontwikkeling van het jeugdschaken in de jaren tachtig (Ton van der Heijden, Henk van der Poel en Eddy Sibbing waren toen dé jeugdspelers).

Jaren tachtig

In 1980 werd het eerste C-team (tot veertien jaar) jeugdkampioen van Nederland. Later werden de basisspelers van dat team ook kampioen in de B-klasse (tot zestien jaar). De talenten uit die jaren Johan Booij, Tom Bottema, Nick van der Lijn, Frank Smeele, Jan Christiaan Delmaar en later ook Marcel Peek en Liafbern Riemersma kregen extra training van Cor van Wijgerden, die ook in het eerste meespeelde. (?) Voor het eerst werd met een duidelijke visie gewerkt aan de opleiding van onze jeugd.
De vernieuwende ideeën van Brunia en Van Wijgerden resulteerden in wat later de Stappenplan-methode zou worden, anno 2010 bijna niet meer weg te denken uit de schaakpedagogiek. Eddy Sibbing zou in de ontwikkeling van deze methode nog een belangrijke rol spelen.
Halverwege jaren tachtig nam Piet van Kampen, ook docent in het voortgezet onderwijs, de functie van jeugdleider op zich. Hiermee was de periode Derksen passé.
In het Bussumse basisonderwijs bevorderde een lagere-schoolonderwijzer op een bijzondere manier het schaken. Paul van der Horst leerde zijn leerlingen de beginselen van het schaakspel in een door veel van die oud-leerlingen als heel bijzonder ervaren schaaksetting, vaak begeleid door klassieke muziek. Eerst op de Julianaschool en later op de Emmaschool wist hij de kinderen zo enthousiast te maken voor het schaakspel dat ze vaak lid werden van BSG.

Jaren negentig

In de jaren negentig en in het eerste decennium van de eenentwintigste eeuw zat het jeugdschaken in een dip.
Het beleid van BSG was er in die jaren vooral op gericht een vaste positie als topclub in de hoofdklasse van de KNSB te verwerven, en daarnaast om talentvolle jeugd uit de regio aan te trekken. Geld speelde daarbij een steeds grotere rol; dat moest via sponsoring worden binnen gehaald. De economische factor sloop hiermee de schaakwereld binnen.
Een aantal jaren slaagde BSG erin voldoende sponsoren te vinden om een rol in het kampioenschap van Nederland te spelen. Er speelden in de jaren (?) zelfs drie teams in de KNSB-competitie.
Maar dit beleid had wel tot gevolg dat er een steeds grotere afstand ontstond tussen topspelers (betaalde spelers die nooit interne competitie speelden) en clubschakers. Ook bleven er voor het jeugdbeleid weinig financiële middelen over. De club kwam geleidelijk aan voldoende en goede jeugdtrainers te kort. De vergrijzing werd ook bij BSG zichtbaar en maakte het steeds moeilijker om genoeg clubleden te vinden die iets voor de jeugd wilden doen.
In 1992 verliest BSG in één keer een groot deel van de sterke, zelf opgeleide spelers als een aantal dan nog jonge spelers van de jaren-tachtiglichting, de vriendenclub SOPSWEPS opricht.
Deze aderlating slaat niet alleen een flink gat in de leeftijdsopbouw van de club, maar de animo om jeugdtrainer te worden daalt naar een dieptepunt. Gelukkig zagen enkele leden nog wel het belang van het jeugdschaken in. Tom de Ruiter en later ook Edwin Baart bleven zich voor het voortbestaan van het jeugdschaken bij BSG inzetten.

Jaren 2000-2010

Het roer werd resoluut omgegooid aan het begin van de eenentwintigste eeuw. Een nieuw bestuur verzette de bakens en koos voor een aanpak die meer gericht was op recreatieschakers en jeugdschaken dan op een rol in de KNSB-competitie. Maar nog wel zónder duidelijke visie op jeugdschaak.

Nog steeds ontbrak het aan geschoolde jeugdtrainers, maar langzaam drong wel het besef door dat het jeugdschaken een flinke impuls nodig had. De medewerkers van de jeugdafdeling waren in die beginjaren onder anderen Fokko Tuin, Jarno Witkamp en Pascal Losekoot. De eerste kleine successen werden zichtbaar. Spelers als Jesper en Ewoud de Groote, Robert Flierman en Peter Drost en ook Robin van Kampen manifesteerden zich als talenten in de regio en later op landelijk niveau.

Gekozen werd om het weinige sponsorgeld waarover we konden beschikken, te gebruiken om deze talentvolle lichting te behouden en op een hoger niveau te tillen. Daarnaast zou BSG jeugdspelers uit de regio aantrekken.
Hiervoor werd Leon Pliester ingevlogen. Pliester speelde niet alleen in het eerste, maar nam daarnaast de training van de jeugdtalenten voor zijn rekening. Dit was precies wat BSG nodig bleek te hebben en ook Lars en Lennart Ootes, komend van Amersfoort, sloten zich bij Leons trainingsgroepje aan. Deze jeugdspelers wisten zich al snel een positie in het eerste team te verwerven en met deze aanwinsten promoveerde BSG 1 in 2008 naar de meesterklasse, waar het echter nog niet zo veel te zoeken had. Niettemin was het eenjarig verblijf in de meesterklasse een goede leerschool.

De opvolgers van deze talentvolle lichting waren helaas nog nergens te bekennen. Vaak besloten kinderen rond hun twaalfde jaar de schaakclub te verlaten, een trend die zich ook elders voordeed. Het schaken leek het te moeten afleggen tegen allerlei hippe verleidingen, zoals de computer, media en sportverenigingen.
In 2008 besloot het bestuur prioriteit te verlenen aan de jeugd. Daarvoor werd een jeugdplan opgesteld om jongere jeugdleden (vanaf acht jaar) te werven, en tegelijk afzeggingen van kinderen na hun twaalfde jaar te voorkomen.
Daarnaast moest de kloof tussen jeugd- en seniorleden worden overbrugd, bijvoorbeeld door seniorleden bij de uitvoering van het jeugdbeleid te betrekken. Ook streefde BSG naar een (betaalde) "coördinator jeugdschaken". Basisscholen werden benaderd om daar schaaklessen te geven (ledenwerving), maar ook werden er schaakgroepjes gevormd (behoud jeugdleden), zodat sociale cohesie het aantrekkelijker maakt om ook ná de basisschool te blijven schaken.

Tara Fokker, een jeugdspeelster die het inmiddels ook de senioren kanp lastig maakt

Ondertussen werd de seniorleden gevraagd zich voor de trainerscursussen aan te melden (versterking kader), en te helpen in- en externe competities te organiseren (binding). Voor het eerste team werden nieuwe spelers gezocht, die ook bereid zijn iets voor de jeugd te doen (meer binding en kwaliteit). Talentvolle jeugdspelers kregen vanaf 2008 extra trainingen aangeboden (behoud jeugdleden) en de ouders werden meer bij de jeugdorganisatie betrokken.

Het is nog te vroeg om vol trots de eerste resultaten van het meerjarenbeleid te presenteren. Maar nú al zien we dat BSG op de goede weg is.
Het aantal jeugdleden is in twee jaar tijd verviervoudigd tot bijna vijftig leden. Het aantal jeugdteams dat meedoet aan de SGS-competitie, is van twee toegenomen tot vijf teams, terwijl in het seizoen 2009-'10 twee van de drie deelnemende teams kampioen in hun groep zijn geworden.
Het aantal medewerkers nam gestaag toe.
Onder leiding van Theo Slisser is gewerkt aan de uitbreiding en met succes: onder anderen Rik Weidema, Tom Fikkert, Edwin Baart (weer!), Peter Drost, Louis van Bever, Gerrit Boot, Tom Haenen en enkele ouders hebben ervoor gezorgd dat de jeugdafdeling een begrip in de regio werd.
De verrichtingen in Bussum zijn ook niet aan het jeugdbestuur van de SGS voorbij gegaan, want onverwacht kregen we te horen dat de jeugdafdeling van BSG tot vereniging van het seizoen 2009-2010 was uitgeroepen. In het huidige beleid van BSG is de nadruk gelegd op samenhang tussen het senioren- en jeugdbeleid. Zo heeft het bestuur door de Oekraïense grootmeester Berelowitsch aan te trekken de coaching van de oudere jeugd (A-klasse en ouder) op een hoger niveau gebracht.
De eerste successen daarvan zijn al zichtbaar, want Lars Ootes en Ewoud de Groote kregen zicht op een internationale meestertitel (IM). Vooral de prestaties van Lars Ootes springen eruit. Hij werd jeugdkampioen van Nederland 2010 in de A-klasse, een geweldig resultaat en dit alles één jaar voor het honderdjarig bestaan. Het kan niet mooier!

De toekomst

We zullen ons niet wagen aan een toekomstvoorspelling. We zijn op de goede weg, maar de weg naar succes is vaak lang. Schaken moet verlost worden van zijn saaie imago. Er valt nog genoeg te verbeteren aan de organisatie. Wij streven naar een sociale omgeving, waar kinderen zich veilig en thuis voelen, waar zowel ruimte wordt geboden voor talentontwikkeling als aan de recreatieve waarde van het schaken. Dat kan alleen als iedereen bereid is iets voor de club te doen.

Ten slotte

Een beschouwing over jeugdschaken kan niet anders eindigen dan met een partij van een jeugdlid. Onze jongste kampioen Lars Ootes heeft de volgende partij zelf uitgekozen en van commentaar voorzien. Het talent en vooral schaakplezier spatten eraf!

Een klassiek offer en een stille zet

Lars Ootes

In de zomer van 2010 speelde ik in Barcelona het Sants Open, samen met mijn broer. Afwisselend genoten we van de stad en schaakten we serieuze partijen. Na drie ronden had ik 2,5 punten gehaald en in de vierde ronde kreeg ik meteen mijn eerste titelhouder, een grootmeester. Met zwart wordt het dan altijd lastig, maar gelukkig zag ik dat hij de hoofdvariant van het Konings- Indisch speelde. Zulke stellingen zijn meestal rijk aan tactiek en geven de op papier mindere schaker genoeg kansen om ook voor het volle punt te spelen.

Bhat Vinay (2536) – Lars Ootes (2315):
1. d4 Pf6 2. c4 g6 3. Pc3 Lg7 4. e4 d6 5. Pf3 0–0 6. Le2. Wit speelt de klassieke (hoofd) variant van het Konings-Indisch. Hij ontwikkelt gewoon snel en probeert later zijn voordeel in het centrum en zijn ruimteoverwicht te verzilveren op de damevleugel.
6. - Pbd7. Normaal speel ik de variant met e5 en Pc6, maar ik wist al dat mijn tegenstander na 6. - e5 7. Le3 zou doen, om na 7. – Pc6 8. d5 Pe7 9. Pd2 op de lange rochade aan te sturen. Zonder witte koning is een zwarte aanval op de koningvleugel dan niet erg gevaarlijk.
7. 0–0 e5 8. Le3 Te8. Deze zet behelst een mysterieus plan, dat ik pas sinds kort ken. Zwart heeft nog steeds het plan van een koningsaanval in zijn hoofd, maar dwingt wit nu eerst om het centrum te sluiten. Wanneer het centrum gesloten is, wil de zwarte toren graag op f8 staan om f5 te ondersteunen, maar de toren op e8 heeft ook zo zijn voordelen.
9. d5 Ph5 10. Te1. Ik had in een database nog gezien dat hij wel eens 10. g3 had gespeeld. De bedoeling van Te1 of g3 is om Pf4 niet toe te laten. Hoewel de loper op e2 tegen zijn eigen pionnen aan kijkt, is het toch een belangrijk stuk als de stelling wordt geopend. 10. - Lf8. Na 10. - Pf4 gaat de loper van e2 naar f1 en zal het paard worden weggekickt door g3. Lf8 hoort nog steeds bij het plan van zwart om ruimte te maken op g7 voor het paard.
11. b4 Pg7 12. Pd2 Le7. Zwart maakt weer ruimte voor de toren om naar f8 te gaan. Behalve dat hij indirect c5 dekt, zal de loper ook graag naar g5 gaan voor ruil met de loper op e3. De loper op e7 staat tegen zijn eigen pionnen aan te kijken en vooral na een mogelijk f5-f4 heeft de loper geen rooskleurige toekomst.
13. Pb3 f5 (of 13. - Lg5!?, in een poging om wits aanval te stoppen). Zwart kiest ervoor zelf de witte koning te bestormen. 14. f3 f4 15. Lf2 Lh4 16. Lxh4 Dxh4. De lopers op zwart zijn nu geruild, maar de dame op h4 wil eigenlijk op d8 staan, om zo niet in de weg te staan voor zijn eigen pionnen.
17. c5 a6. Pb5 verhinderen is erg belangrijk, omdat anders alle zetten van wit met tempowinst komen (17. - h5 18. Pb5 Dd8 19. cxd6 cxd6 20. Tc1). **18. Pa4 g5.** Mogelijk was dit toch niet de beste zet, omdat de dame van zwart nu niet meer zijn pionnen op d6 en c7 kan dekken. Eerst terugtrekken en daarna aanvallen was handiger geweest.
19. Tc1 Tf8?! Wit heeft allerlei logische zetten gespeeld en de kritieke stelling wordt bereikt. Ik dacht dat ik nog tijd had voor een handige, maar niet meteen dreigende zet. Toch was meteen g4 wel dé zet om eerst de lichte stukken te bevrijden (19. - g4 20. fxg4 Pf6 21. cxd6 cxd6 22. Pb6 Pxg4 23. Lxg4 Lxg4 24. Dd2 Tad8÷). **20. Tc3!** Het is erg handig om de derde rij te dekken en tevens op de c-lijn te verdubbelen. Als ik nu te snel g4 speel, kan wit na fxg4 zijn toren naar h3 brengen.
20. - Pf6. Een logisch plan is 20. - Tf6!?, maar ik zag ook dat wit h2 gewoon met zijn paard kan gaan dekken. Toch zou het geen slechte zet zijn, om wit onder druk te zetten, bijvoorbeeld: 21. Pd2 Th6 22. Pf1 Pe8. **21. cxd6 g4!**

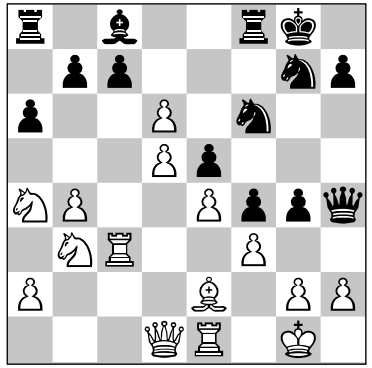

Nu is het juiste moment. **22. Pd2.** Na 22. Dd2 heeft zwart het lastiger. Het plan met g3 en Lxh3 werkt dan niet, omdat de dame de tweede rij goed dekt: 22. g3?! 23. h3 Lxh3 24. gxh3 Dxh3 25. Lf1. Mogelijk is 22. – cxd6 23. Pb6 Tb8, wel met ruil van de witveldige loper.
22. - g3 23. h3?! Het alternatief is 23. Pf1 gxh2+ 24. Pxh2 cxd6 25. Pb6. Zwart raakt dan ook zijn loper kwijt, maar omdat de koningsvleugel al open is, hoeft er toch geen loper meer op h3 geofferd te worden.
23. - Lxh3. Dit is een standaardoffer in het Konings-Indisch. Een stuk voor twee pionnen is in zo'n stelling meestal een goede ruil voor zwart, vooral omdat de pionnen zo dicht bij het promotieveld staan. Ook blijft het oppassen dat er geen

dame op h2 binnen komt. Het nadeel van het offer is dat wit al bijna binnen kan komen via de c-lijn en dus zwarts stukken kan ontregelen en ruilen.
24. gxh3 Dxh3 25. Pf1 cxd6 26. Pb6 Tad8. Leuk is 26. - g2!? 27. Ph2 Pxe4 28. fxe4 Dxc3 29. Pxa8 De3+ 30. Kxg2 Dxe4+ 31. Lf3 Dg6+ 32. Kh1 Txa8÷. Ik had helemaal gemist dat de toren op c3 zo kwetsbaar staat. Maar ik was na 23. - Lxh3 zó optimistisch over mijn stelling! Mijn g- en h-pion zijn meestal wel meer waard dan een stuk en zo lang de dames op het bord blijven is de koning van wit nooit veilig.
27. Dd2?! We hadden beiden niet veel tijd meer in een nog steeds erg complexe stelling. Pas bij zet veertig zouden we een half uur extra krijgen. Per zet kregen we echter wel een halve minuut 'increment' erbij, zodat de zorgen om door je vlag te gaan toch minder worden. Na 27. Dc2! Pge8 28. Tc1 Pd7 zou wit dreigen binnen te komen op c7 of c8. Zwart houdt echter veel compensatie voor het stuk, vooral als de h-pion begint te lopen.
27. - Pd7 28. Pxd7 Dxd7 29. Tec1 Pe8 30. Dc2?! Beter is 30. b5. Met minder dan vijf minuten op de klok in een complexe stelling word je toch minder nauwkeurig. Wit dacht waarschijnlijk dat mijn plan was om met de h-pion te gaan rennen, maar hij vergat een erg belangrijke diagonaal.
30. - b5! 31. Kg2 Tf6. De koning op g2 is ook daar niet veilig voor mijn stukken, maar anders kan zwart een keer g2 spelen.
32. Ld1?! Wit helpt me met mijn aanval door de onderste rij verder te blokkeren. De loper moest echter wel weg, omdat na 32. - Th6 mat dreigt via de diagonaal.
32. - Th6 33. Kg1. Ruimte maken voor de dame om naar g2 te gaan. **33. - Da7+** Ook de opmars met de h-pion (33. - Tg6 34. Kg2 h5) wint, maar ik zag een ander winstplan. **34. Kg2.**

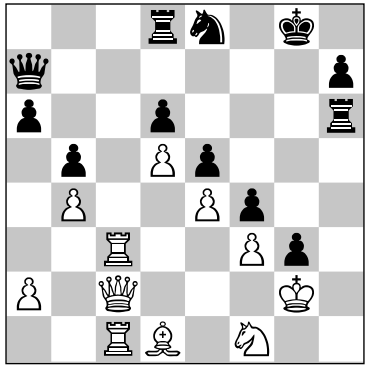

34. - Kf8! Vooral als je nog maar twee minuten hebt, is zo'n zet erg irritant voor je tegenstander. De stille zet verdedigt mijn paard op e8 extra en wit heeft er geen goed antwoord op. **35. Dd2 Td7 36. Tc8 Tg7.** Zwart dreigt nu 37. - Th2+ en na 38. Pxh2 gxh2 39. Kxh2 mat door Dg1. **37. Lb3 Dd7 38. Kg1 g2 39. Pe3** (39. Ph2 Dh3 40. Pg4 Txg4 41. fxg4 Dh2+ 42. Kf2 g1D+) **39. - Th1+ 40. Kf2 fxe3+.** Verliest te veel materiaal. Wit gaf maar op, nadat we dertig minuten erbij hadden gekregen.

Talent in huis

Jesper de Groote

Rond de millenniumwisseling stond de jeugd van BSG er belabberd voor. Er verschenen steeds minder jeugdspelers op de maandagavond. Ik heb het van dichtbij meegemaakt. In 1995 werd ik lid van BSG en meteen won ik een hele berg medailles in de interne jeugdcompetitie. Later kreeg ik serieuze tegenstand van onder anderen Robert Flierman en Jarno Witkamp. Helaas waren er toen amper jeugdspelers meer over, waardoor de interne jeugdcompetitie werd gestopt.
Wel kreeg ik samen met Robert Flierman, Jarno Witkamp en Ewoud de Groote les van Eddy Sibbing. Het was in de aanloop van het Nederlands kampioenschap jeugdschaak, waarvoor Robert en ik ons in 2000 hadden geplaatst. BSG had dus best wat talent in huis, want je kwalificeren voor een Nederlands jeugdkampioenschap is niet iedereen gegeven. Desondanks werden we gedeeld laatste. Robert stopte niet lang daarna met schaken.
Door het wegvallen van een interne jeugdcompetitie weken de Bussumse schaaktalenten uit naar Baarn. Onder leiding van Pascal Losekoot floreerde de jeugdafdeling bij deze club. Zo speelde mijn broer Ewoud de Groote er jarenlang in de interne en externe competitie, net als later bijvoorbeeld Robin van Kampen, die overigens nooit lid is geweest van BSG. Peter Drost werd door Ewoud geënthousiasmeerd voor het schaken en werd lid bij BSG en Baarn. Hij ging wel voor BSG in de externe competitie spelen, terwijl Jarno Witkamp het ene jaar voor BSG en het andere jaar voor Baarn speelde.
BSG had de beginnende jeugdspelers misschien niet zo veel te bieden, maar voor de sterkere jeugdspeler was er bij de volwassenen wel voldoende uitdaging. Dit had vooral te maken met BSG 1, dat al "sinds mensenheugenis" in de hoogste klassen van de KNSB-competitie speelde. Naarmate de spelers ouder en sterker werden, kozen ze dus weer voor BSG.

Vijf jaar met Leon Pliester

Het was tijdens de zomer van 2004. Zowel overdag als 's nachts was het bloedheet tijdens het open Nederlands jeugdkampioenschap (ONJK) in Hengelo. Zelfs in de kelder van het huisje waar we overnachtten, was het amper uit te houden. Hier hoorde ik voor de eerste keer de naam Leon Pliester. Peter Drost vertelde enthousiast de mooiste verhalen over de nieuwe trainer. Vooral de enorme collectie anagrammen van bekende schakers is me hiervan goed bijgebleven.

In het begin van het schaakseizoen kreeg ik de trainer ook echt te zien. Hij zou Peter, Ewoud en mij les gaan geven. Het was natuurlijk de bedoeling dat wij uiteindelijk vaste spelers van

BSG 1 zouden worden. Ewoud was naar BSG terug gekomen, omdat hem een plaatsje in het eerste was beloofd. Peter en ik waren goed genoeg voor BSG 2, dat nog regionaal speelde. Daarnaast waren we al een aantal keren voor BSG 1 ingevallen. Dat beviel Peter wel; hij had een fraaie score als gelegenheidsinvaller.

Leon Pliester, trainer van de jeugd-top in 2004

De trainingen werden in het begin bij Tom de Ruiter thuis gegeven. Er stond een tafel opgesteld met drie schaakborden. Vaak stonden er al interessante stellingen op het bord, die bij navraag van het correspondentieschaak afkomstig bleken. De trainingen gingen vaak over het eindspel, een onderdeel dat Leon goed beheerst. Daarnaast kwamen er ook openingen en middenspelen met rare materiaalverhoudingen aan bod.

Zeker in het eerste jaar was ik onder de indruk van het denken van zo'n sterke speler. Het was een heel verschil met hoe ik het spelletje benaderde. Ik was iemand die schaken meer zag als ganzenbord of monopoly. De ene keer won je, de andere keer verloor je. Door Leon ben ik het spel wetenschappelijker gaan benaderen. Hij was constant op zoek naar de overwinning en daardoor was hij in staat kleine voordeeltjes om te zetten in volle punten. Het onverzettelijke werkte inspirerend.

Hoewel Leon dat jaar 7 uit 9 scoorde aan de hoogste borden, was het niet genoeg om de historische degradatie naar de tweede klasse te voorkomen. De onfortuinlijke degradatie was een schok voor heel schakend Nederland. BSG ondervond de consequenties: de oude meesters zoals Dick van Geet en Kick Langeweg vertrokken, onder meer omdat de tweede klasse niet meer interessant was voor ze.

Speelden er in het degradatiejaar nog zeventien verschillende spelers voor BSG 1, na de degradatie waren het er nog maar tien. We speelden dus veel meer met een vast team. Peter promoveerde naar het eerste team en ik werd de eerste invaller. Promotie was in ieder geval het doel, maar het ging in de slotronde op een dramatische en veelbeschreven manier mis. Gelukkig vond er in 2006 een veel positievere gebeurtenis plaats, niet minder belangrijk. Ik deed mee aan het persoonlijk kampioenschap van de SGS, net als Lennart Ootes uit Amersfoort. Hij is

twee jaar jonger dan ik, maar hij schaakte ongeveer op mijn niveau en we raakten in gesprek. Hij wilde hogerop komen en het leek hem wel wat om bij BSG te spelen. Zijn broertje Lars zou eventueel ook mee komen. De deal werd beklonken zo rond het Pinkstertoernooi, dat verrassend door Vincent Rothuis werd gewonnen. Het was een prachtig moment. BSG was weer wat verjongd en BSG 2 had er twee sterke en ambitieuze (!) jeugdspelers bij. Dit betekende eveneens dat het spelerstekort van het team tot het verleden behoorde.

Het werd zelfs nog leuker toen ook de twintigers Jarno Witkamp en Ashley Krishnasing bij BSG gingen spelen. Jarno was bezig met de jonge BSG-jeugd, terwijl Ashley in de externe competitie mee speelde. Ze werden eveneens uitgenodigd voor de training, die nu met zeven man (!) wel erg druk werd. De trainingen werden nu "centraal" bij ons thuis gehouden, waar mijn moeder altijd haar uiterste best deed om iedereen van een drankje te voorzien. Vaak verschenen de koekjes - en anders de katten wel - in de loop van de training op tafel, waarna het helemaal een jolige boel werd.
Waar Lars meteen goed van start ging in de KNSB-competitie, had Lennart meer problemen. Hij verloor in de eerste seizoenshelft geregeld. Bij de trainingen, die vaak op de woensdag voor een KNSB-wedstrijd werden gegeven, had hij dan ook de behoefte om de partij van de vorige ronde te bespreken. BSG 2 had het dat seizoen ook wel erg zwaar. Na zes wedstrijden stond de teller nog steeds op maar één matchpunt. Degradatie leek onvermijdelijk, maar door nog een aantal uiterste krachtsinspanningen werd het verblijf in de derde klasse met nog een aantal jaren verlengd, zoals zou blijken. BSG 1, dat overigens in de eerste ronde SOPSWEPS had verslagen, kende nu minder problemen in de tweede klasse en promoveerde uiteindelijk.

In het seizoen 2007-2008 speelde BSG 1 dus weer in de eerste klasse. Daardoor waren er twee extra spelers nodig. Dat werden uiteindelijk Frans Borm, een bridgende IM die weer meer wilde schaken, en Lars, die veruit de sterkste speler van BSG 2 was geworden. Doordat Peter vanwege zijn intensieve opleiding tot piloot steeds minder tijd had om te schaken, promoveerde ik na de eerste wedstrijd ook naar BSG 1. Lennart viel geregeld in.

Op de trainingen van Leon bleven alleen nog de families De Groote en Ootes over. Jarno had geen zin meer, Ashley was geen lid meer en Peter had geen tijd vanwege zijn pilootopleiding. De broederrivaliteit leidde tot bizarre confrontaties, waarin onder andere "verschillen in strategisch inzicht" werden uitgevochten tussen de gebroeders, net zolang totdat er een variant werd gevonden die aan duidelijkheid niks meer te wensen over liet. Hoewel BSG 1 zichzelf slechts als doel had gesteld om zich te handhaven, verliep het seizoen boven

verwachting goed. De ene na de andere wedstrijd werd (nipt) gewonnen. Dit kwam vooral door de opvallende prestaties van de jeugdspelers. Zo scoorde Lars 8 uit 9 en Ewoud 7½ uit 9. Ongekende scores voor de eerste klasse. Overigens droeg ook Ton van der Heijden met 8 uit 9 voor een belangrijk deel bij aan de promotie. Het betekende dat BSG 1 een jaar na de promotie naar de eerste klasse meteen promoveerde naar de meesterklasse.
Voor de meesterklasse werd getracht om versterking te vinden. Dat werd Vincent Rothuis, een bevriende jeugdschaker uit Doetinchem. Verder moest BSG 1 met dezelfde spelers als een jaar eerder proberen te verrassen. Dat lukte niet erg goed. Vooral Lennart Ootes en Ewoud de Groote kregen klappen in deze sterke klasse. Vincent behaalde eind 2008 eindelijk de felbegeerde IM-titel, maar haalde bij BSG niet meer het niveau van vroeger. Lars deed het van de jeugdspelers nog het best met 3½ uit 9, waaronder een mooie overwinning op Jelmer Jens in de laatste ronde. Uiteindelijk ging BSG, met mascotte Whisky, roemloos ten onder in de meesterklasse.
Het meesterklasse-jaar zou het laatste jaar zijn waarin de BSG-jeugd training kreeg van Leon Pliester. De training bleek niet goed meer te organiseren, doordat we steeds verder over het land verspreid raakten door de studies.

Beertjes

In het daaropvolgende seizoen 2009-2010 speelde BSG weer in de eerste klasse. Hans Ree en Vincent Rothuis vertrokken en de Oekraïense Duitser Aleksander Berelowitsch kwam de gelederen versterken. Berelowitsch ging Ewoud en Lars ook training geven. Peter kwam weer in het eerste te spelen, zodat dit was bevolkt met vijf zelf opgeleide jeugdigen, door Ewoud liefkozend "Beertjes" genoemd. We hoopten natuurlijk weer tot hetzelfde in staat te zijn als twee jaar daarvoor, maar uiteindelijk werden we tweede na een wisselvallig seizoen.

Ook in de KNSB-bekercompetitie werd het team verjongd. Het bestond uit de gebroeders De Groote en Ootes. In twee seizoenen op rij bleek aartsrivaal HSG het eindstation. In het seizoen 2009-2010 kwamen de Hilversumse profs met drie man opdagen en wonnen toch nog nipt met 2-2 in de reguliere partijen en 2½-1½ in de snelschaakpartijen.

Door de jaren heen is de groep jeugdspelers bij BSG een stuk sterker geworden en de successen konden dan ook niet uitblijven. Dit komt vooral tot uitdrukking bij Ewoud en Lars. Tijdens het open Nederlands jeugdkampioenschap van 2009 declasseerden ze het veld. Lars werd kampioen met een half punt voorsprong op Ewoud. Ook werd Lars in 2010 Nederlands jeugdkampioen in de A-categorie.
Daarnaast behaalde Lars twee IM-normen: in Wenen 2009 en bij de Young Masters in Enschede 2010. Zijn beste toernooi speelde hij echter in Dieren in 2009, waar zijn prestatie weliswaar een GM-norm waard was, maar hij tegen te weinig buitenlanders had kunnen spelen om ook daadwerkelijk een norm te kunnen halen. In dat toernooi versloeg hij onder anderen de grootmeesters Friso Nijboer, Andrey Vovk en Dimitri Reinderman.

De Beertjes zijn opgegroeid met de opkomst van het internet. Er wordt tegenwoordig veel op internet geschaakt en in 2009 pikte de KNSB dat ook op. In het begin van dat jaar werd het eerste NK Internetschaak gespeeld en op het eind van het jaar begon de Internetclubcompetitie. BSG speelde daarin met de vijf Beertjes plus Vincent Rothuis. Hoewel het zeker niet gemakkelijk ging, werd BSG de eerste Internetclubkampioen van Nederland!

De jongeren begonnen intussen ook meer voor de club te betekenen. Peter haalde een trainersdiploma en zette zich in voor de jeugd. Lennart werd secretaris van de club en ik deed verslaggeving van het Pinkstertoernooi.

De BSG-beertjes hebben dus heel wat in hun mars, op en naast het bord. Hopelijk gaat BSG hieraan nog jarenlang plezier beleven.

Partijen (deel II)

Tom de Ruiter

Op de ledenvergadering van 15 maart 2010 werd Theo Slisser benoemd tot erelid van BSG. En geheel terecht. Ruim veertig jaar heeft hij op allerlei manieren zijn schaakclub gesteund: als bestuurslid, als lid van de technische commissie, als teamleider, als speler van het eerste en tweede team en als jeugdleider. In deze laatste functie heeft hij onlangs onze jeugdafdeling weer tot grote bloei gebracht.
Hier een typische Slisser-partij. Een openingsopzet met voorbedachte rade, gevolgd door een vernietigende koningsaanval, geen tijdnood en een feilloze afwerking.

Th. Slisser - J. Boersma. (Van Berkel BSG 2 - Philidor Leeuwarden 2. Konings-Indisch, eerste bord, 1994)

1. d4 Pf6 2. c4 g6 3. Pc3 Lg7 4. e4 d6 5. Ld3. Een listige manier om diverse andere veel uitgeanalyseerde varianten met 5. Pf3 te vermijden.
5. - 0-0 6. Pge2 c5. Als zwart zich niet thuis voelt in Benoni-stellingen kan hij zich beter op een meer Koningsindische manier met 5. - e5 verdedigen. **7. d5 e6 8. 0-0 exd5 9. cxd5 a6 10. a4.** Met zetverwisseling zitten we in een Benoni met

Ld3 en Pge2, waarin vooral van de zwartspeler de nodige nauwkeurigheid wordt vereist. Het witte plan is vrij simpel: f4 en doorbraak e5 en na een zwart dxe5 eventueel het pionoffer f5. Zwart zal wit met c4 en b5 op de damevleugel onder druk moeten zetten. **10. - Dc7 11. h3 Pbd7 12. f4 Tb8 13. Le3.** Deze van Timman afkomstige finesse verhindert een snelle opmars van de zwarte damevleugelpionnen. Als zwart namelijk met 13. - c4 14. Lc2 b5 zou voortzetten, dan wordt hij onaangenaam verrast door 15. axb5 axb5 16. Ta7! Dd8 17. Pd4! en een paardsprong naar c6. Vandaar dat zwart eigenlijk weinig anders heeft dan de tekstzet.
13. - Te8 14. Pg3 c4 15. Lc2 b5. Hoewel deze zet er logisch uitziet is het toch de bron van alle ellende. Beter is 15. - Pc5 16. Df3 b5 17. axb5 axb5 18. e5 dxe5 19. fxe5 Txe5 20. Ld4 met een zeer scherpe stelling, waarin zwart soms een kwaliteit kan geven voor spel op de zwarte velden.) **16. axb5 axb5 17. Ta7!**. Een toren op de zevende rij is altijd een groot gevaar. De zwartspeler zal deze wijsheid na deze partij alleen maar kunnen beamen.
17. - Dd8. Op 17. - Tb7 volgt 18. Pxb5. 18. Dd2. 18. Df3 is hier ook geen slechte gedachte.
18. - h5? Zo'n verzwakking kan de zwarte stelling niet verdragen. Zwarts bedoeling is duidelijk: 19. - h4 20. Pge2 b4 21. Pa4 en de witte centrumpion valt. Wit kan deze vleugelaanval echter beantwoorden met een krachtige doorbraak in het centrum. **19. e5! dxe5 20. f5! b4 21. Pce4 h4 22. Pxf6+ Pxf6.** De zevende rij wordt al aardig leeg geruimd. Nu alleen nog die vervelende f-pion. **23. fxg6! fxg6 24. Lxg6! hxg3** Zwart zat hier al aardig in tijdnood. Wit offert zich nu op fraaie wijze door de zwarte stelling heen.

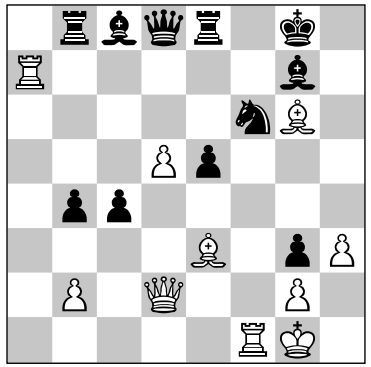

25. Txg7+! Kxg7 26. Lh6+! Kh8. Slaan kon niet: 27. - Kxg6 28.Dg5+ Kf7 29. Dg7 mat. **27. Dg5.** Het witte aanvalspotentieel is nu indrukwekkend. **27. - Ph7.** Dit verliest achter elkaar, maar er valt de zwartspeler in hoge tijdnood niets meer kwalijk te nemen. Dit soort stellingen is ook zonder tijdnood niet meer te houden. **28. Lg7+! Kxg7 29. Tf7+ Kg8 30. Dh6.** Met ondekbaar mat op g7 of h7. Zwart geeft op.

De vriendelijke Ton van der Heijden is een echte BSG'er. Als jonge schaker nam hij deel aan Nederlandse en Europese Jeugdkampioenschappen. Nu is hij al jaren een vaste kracht in ons vlaggeschip. Zijn resultaten in de KNSB-competitie zijn goed, vooral als hij zorgt niet in tijdnood te komen. Het enige wat je hem kwalijk zou kunnen nemen, is dat hij zo weinig de clubavond bezoekt. Dat compenseert hij door regelmatig in Kontakt zijn rubriek *"Een Heijdens Karwei"* te publiceren. Daarin staan interessante partijen met uitgebreide analyses. Verder is hij naast zijn werk nog druk met het opleiden van jeugdige schakers. In onderstaande partij uit 1995 was hij nog invaller in BSG 1.

Rob Faase -Ton van der Heijden (Van Berkel BSG 1 -Cap Volmac Rotterdam 2. Siciliaanse opening).
1. e4 c5 2. Pf3 d6 3. d4 cxd4 4. Pxd4 Pf6 5. Pc3 Pc6 6. Lg5 e6 7. Dd2 Pxd4. Op dit moment een vrij ongebruikelijke afruil. **8. Dxd4 Ld7 9. 0-0-0.** In een partij Ivanchuk -Salov, Linares 1992, kwam wit met 9. Pb5 Db8 10. 0-0-0 a6 11. Pxd6+ Lxd6 12. Lxf6 Lf4+ 13. Kb1 gxf6 14 Dxd7+ in het voordeel. **9. -Da510. f4.** Beter is 10. Ld2 met kansen op voordeel. **10. -Le7 11. e5 dxe5 12. fxe5 0-0-0 13. Le3 Lc6 14. Dxa7 Txd1+ 15. Pxd1 Dxa7 16. Lxa7 Pg4.** De afwikkeling naar het eindspel heeft wit weinig goeds gebracht. De pluspion kan niet gehandhaafd worden: **17. Ld4 Lg5+ 18. Kb1 Td8 19. c3 Pxe5. 17. h4 Td8! 18. Pe3 Pxe5 19. Lb6 Td7 20. a3 f5 21. b4 f4. 22. Pc4.**

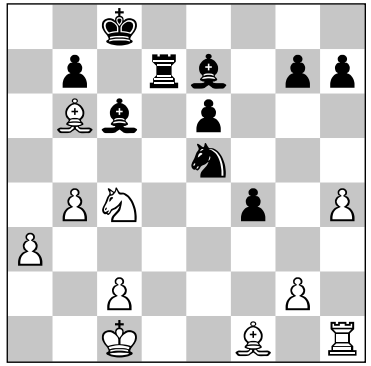

22. -Lxg2! 23. Tg1 Lf3! 24. Pd2. Hardnekkiger was 24. Pxe5 Td1+ 25. Kb2 Lf6 26. Ld4 Txd4 27. Pxf3 Td3+ 28. Ka2 Txf3 en zwart moet op den duur winnen. **24. -Lg4 25. Lb5 Txd2! 26. Kxd2 Pf3+ 27. Kd3 Pxg1 28. Lxg1 Lf5+ 29. Kd2 Lxh4 30. a4 e5 31. a5 e4 32. c4 e3+ 33. Kc3 e2** en wit geeft op.

In onze gesponsorde periode Van Berkel / BSG werd ons eerste tiental met de vaste sterke BSG'ers Riemersma, Peek, Langeweg en Timmer versterkt met Russische inbreng. In het begin waren het vooral Glek en Barsov die mee speelden. Grootmeester Igor Glek was in die tijd in topvorm en speelde ook internationaal een rol van beteke-

nis. Zijn deelname aan de grootmeestergroep van het Hoogovenstoernooi werd echter een teleurstelling voor hem. Vooral zijn openingsrepertoire bleek nogal wat gaten te bevatten. De resultaten van dat toernooi en de verhuizing met zijn gezin naar Duitsland hebben met zich mee gebracht dat we nog maar weinig van hem horen. Maar hij schaakt nog steeds. Door een 3½ -½ overwinning in de vierde en laatste groepswedstrijd tegen ESGOO bereikte ons bekerteam de finale-1995 met de clubs LSG, SMB en Amstelveen. Glek speelde hierin een fraaie partij.

Igor Glek -Frank Kroeze. (Van Berkel / BSG -ESGOO, 1995. Vierpaardenspel)
1. e4 e5 2. Pf3 Pf6 3. Pc3 Pc6 4. g3. Igors patentzet.
4. -d5 5. exd5 Pxd5 6. Lg2 Pxc3 7. bxc3 Ld6 8. 0-0 0-0 9. Tb1 Tb8 10. d4 Lg4. Beter 10. -h6 **11. h3 Ld7 12. Dd3 exd4 13. Pg5!** Profiteert van het ontbreken van 10. -h6. Nu moet zwart met g6 zijn koningsstelling verzwakken. **13. -g6 14. cxd4 Pb4 15. Dd2 Pxa2? 16. Pxh7! Kxh7 17. Dh6+ Kg8 18. Ld5 Pc3.** Niet goed is 18. -Pxc1, want er volgt 19. Dxg6+ Kh8 20. Dh6+ Kg8 21. Le4 f5 22. Ld5+, of 18. -Df6 19. Lxa2 Lf5 20. Tb5!
19. Dxg6+ Kh8 20. Dh5+ Kg8 21. Lc4 b5? De beslissende fout. Glek vond 21. -Df6 de beste verdediging, bijvoorbeeld 22. Tb3 Pe4 23. Tf3 Dg7 24. Lh6 Dh7 25. Te1 Tae8 26. Ld5 Lc6 27. Lxc6 bxc6 28. Dg4+ Kh8 29. Lxf8 en wit wint toch ook.
22. Lg5 Le7 23. Dg6+ Kh8.

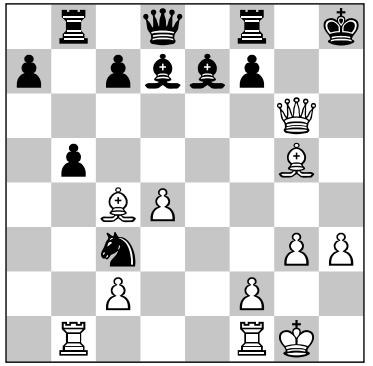

24. Lf6+!! Fraai! Wit verhindert het opspelen van de f-pion. **24. -Lxf6 25. Dh6+ Kg8 26. Ld3 Pe2+ 27. Kh2 Te8 28. Lh7+ Kh8 29. Lg6+ Kg8 30. Dh7+ Kf8 31. Df7** mat.

Alle vier de broers Sibbing hebben in BSG gespeeld. Harry was jarenlang één van de sterkste spelers van BSG, Ton speelde op een iets lager niveau. Harry schaakt al jaren niet meer actief en zoals u in dit jubileumboek kunt lezen, is Ton enige jaren terug overleden. Sjaak is maar enkele jaren lid van BSG geweest. Volgens mij heeft hij het schaken na zijn verhuizing voortgezet bij LSG in Leiden. Eddy is nog steeds lid van BSG. Jammer genoeg speelt hij niet meer mee in de interne en externe competitie. Wel doet hij altijd mee aan

de vijf-en tien-minuten-snelschaakwedstrijden en aan de bekercompetitie. In de afgelopen jaren werden deze wedstrijden vaak door hem gewonnen. In onderstaande partij uit de bekercompetitie 1995-1996 speelt hij tegen zijn oude jeugdleider en coach van het ooit zo succesvolle Vituscollegeschaakteam. We volgen zijn aantekeningen.

Eddy Sibbing -Jan Derksen.
(Bekercompetitie, tweede ronde, 13 november 1995)
1. d4 Pf6 2. Lg5 e6 3.e4 Le7 4. Pd2 d5 5.e5 Pfd7 6. Lxe7 Dxe7 7. c3 c5 8.a3. Anders kan Db4 wel eens lastig zijn. **8. -Pc6 9. Pgf3 a6 10. Ld3 b5 11. b4.** Zwart probeert ruimte op de damevleugel te winnen, terwijl wit zijn goede loper tegen de slechte loper op c8 wil benadrukken. **11. -cxd4 12. cxd4.** Zwart had hier principieel moeten voortzetten met 12. -f6 om de witte pionnen onder druk te zetten. Toch blijft wit duidelijk in het voordeel na 13. Tc1 Lb7 14. exf6 Dxf6 15. Pb3. **12. -0-0?** Ongedekt stuk op c6, dus tijd voor een dubbele aanval met de dame, stap 2. **13. Lxh7+ Kh8 14. Ld3 Lb7 15. 0-0 Tac8 16. g3 g6 17. De2 Kg7 18. De3 Th8 19. h4 Pb6 20. Pg5 Pc4 21. Lxc4 bxc4 22. Pb1 Pa7 23. Pc3.** Hoewel wit een gezonde pion voor staat, moet hij nog een lange weg afleggen voor het hele punt. De laveerfase komt eraan. **23. -Lc6 24. f4 Pb5 25. Pf3 Pxc3 26. Dxc3 La4 27. Tf2 Tb8 28. Tb2 Tb7 29. Pd2 Thb8 30. Tab1 De8 31. Kg2.**

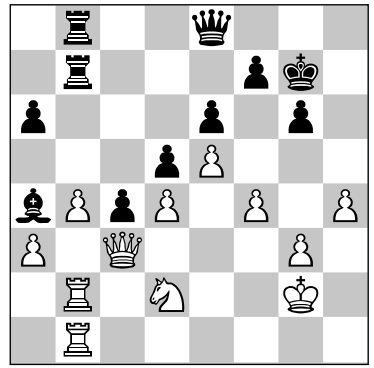

Wit heeft de aandacht verlegd van de koningsvleugel naar de damevleugel, maar bereidt nu een doorbraak op de koningsvleugel voor. **31. -Dh8 32. Kh3 Dh7 33. g4 Th8 34. Pf3 Dh6 35. Kg3 Dh7 36. Th1 Dg8 37. Tbh2 Dd8 38. h5.** Wit heeft in enkele zetten zijn stukken naar de koningsvleugel verplaatst, terwijl de zwarte toren op b7 niet mobiel genoeg was om te switchen. Het openen van de h-lijn is beslissend. **38. -gxh5 39. Txh5 Txh5 40. Txh5 a5 41. Dd2 axb4.** Hier wint 42. f5 ook snel, maar de partijzet verpest niets. **42. axb4 Db6 43. Dh2 Dxb4 44. Th8** en zwart geeft op.

Dick van der Lijn, Theo Slisser en Tom de Ruiter, soms de drie musketiers van BSG genoemd, vormden jarenlang de kern van het eerste tiental. Daarnaast gaven zij hun beste krachten aan het welzijn van hun BSG. Zij bekleedden bestuurs-

functies, trainden de jeugd en steunden allerlei activiteiten van de club. Zij waren trouwe bezoekers van de clubavonden en het mee doen aan de interne competitie was voor hen een must. Onderstaande partij tussen twee musketiers is een echte clubpartij. Spannend met de nodige fouten. De aantekeningen zijn van de witspeler.

Tom de Ruiter -Dick van der Lijn. (Kampioensvierkamp 1997/'98, Franse opening)
1. e4 e6 2. d4 d5 3. e5 c5 4. Pf3 cxd4 5. Ld3. Dit systeem met het pionoffer op d4 is van Nimzowitsch afkomstig. **5. -Pc6 6. 0-0 Pge7 7. Lf4 Pg6 8. Lg3 Le7**
9. Pbd2 0-0. Zwart heeft zich gezond en goed opgesteld. Wit kiest nu het verkeerde plan. Eenvoudig 10. Pb3 verdiende de voorkeur. **10. Lxg6 hxg6 11. Pb3 f5 12. exf6.** En dit maakt het nog erger. Wit geeft het centrum op en verliest ook nog het initiatief. Niet mooi, maar noodzakelijk was 12. h3. **12. -gxf6 13. Pfxd4 e5 14. Pe2 g5 15. h4.** Wit onderneemt een uiterste poging het zwarte centrum te breken. **15. -g4 16. c4 d417.Dd3 f518. f3.** Op zoek naar tegenspel, maar de zwartspeler geeft geen krimp. **18. -Pb4 19. Dd2 d3 20. Dh6.** Een kritiek moment. Wit is natuurlijk tevreden met remise door eeuwig schaak. Zwart nam hier veel tijd om zijn drie mogelijkheden 20. -Db6, 20. -Dd6 en 20. -Tf6 te onderzoeken. **20. -Db6+.** Waarschijnlijk verdient 20. -Dd6 de voorkeur. Zwart blijft echter ook nu gewonnen staan. **21. Dxb6 axb6 22. Pc3 f4 23. Lf2 gxf3.** Deze zet verraste me, maar hij is goed. De zwarte stukken richten zich ook tegen de witte monarch en wit blijft met de rug tegen de muur staan. **24. gxf3 Le6 25. Pd2 Pc2 26. Tab1 Kf7 27. Pd5 Lxd5 28. cxd5 Pe3 29. Tfc1 Tac8.** Een onnauwkeurigheid. Wit krijgt nu enig tegenspel. Aangewezen was Tfc8 om de druk op a2 te handhaven, wat zwart een extra tempo oplever**t. 30. Tc3 Txc3 31. bxc3 Pxd5 32. c4 Tg8+ 33. Kh1 Pe3 34. Tb3 Pd1 35. Lxb6 Lxh4 36. Txd3.** Wit kan weer ademen. **36. -Lf2.**

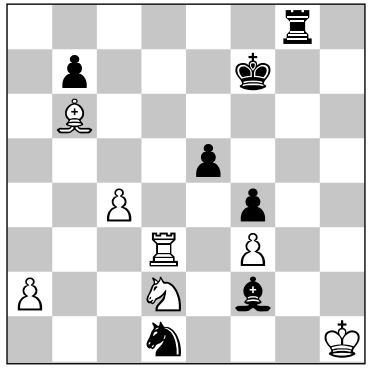

37. Pe4! De reddende zet. **37. -Tg1+ 38. Kh2 Lxb6 39. c5 Lxc5 40. Pxc5 Te1.** Einde tijdnood. Remise is nu dichtbij. **41. Td2 Pe3 42. Tb2 b5 43. Pd3 Pf1+ 44. Kg1 Te3 45. Pxe5+** en hier besloten de twee kemphanen tot remise.

Klein zusje SOPSWEPS'29

Gert Pijl

Ergens in 2010 deed de jubileumcommissie van BSG een zeer verrassende uitspraak: "(..) In het jubileumboek hoort een hoofdstuk over SOPSWEPS'29 (..)". Waarom dit zo verrassend was, en waarom het er toch van is gekomen, doet Gert Pijl, BSG'er sinds 1984 en tevens sinds de oprichting secretaris van SOPSWEPS'29, hierbij uit de doeken.

Om de totstandkoming van SOPSWEPS'29 in haar historisch kader te plaatsen, gaan we terug in de tijd. Verder terug dan de bij velen zo bekende oprichtingsdatum van de club, 29 februari 1992, namelijk tot ergens halverwege de jaren tachtig. In die tijd had BSG met zijn twee, soms zelfs drie, landelijke teams een sterke aantrekkingskracht op jeugdige, ambitieuze, spelers van de (in 2011 al lang niet meer bestaande) in de onderbond vertoevende Hilversumse club HCSV De Pion. Velen van hen maakten de overstap naar Bussum, daarmee voorbijgaand aan de logischere overstap naar plaatsgenoot HSG, waarvan de hoogste teams ook in de landelijke KNSB-competitie uitkwamen.

Diverse ex-Pioniers braken door naar BSG I en II (zoals dat toen geschreven werd), maar de minder getalenteerden kwamen in BSG IV en omgeving terecht. Omdat BSG III in 1986 de versterkte promotie uit de SGS-Promotieklasse naar de nieuw te vormen derde klasse KNSB was misgelopen en omdat de SGS besloten had dat teamwedstrijden met ingang van datzelfde jaar in plaats van met tien spelers voortaan in achttallen gespeeld zouden gaan worden, stak BSG er veel energie in om het derde team (weer) te laten promoveren uit de hoogste regionale klasse. Met name door schakers die niet meer voor BSG in de teamcompetitie uitkwamen te overreden om toch weer extern voor BSG te gaan spelen, slaagde die opzet glansrijk! Maar niet tot ieders tevredenheid... Vooral diegenen die hun plaatsje in BSG III hadden moeten afstaan en in het op een veel lager niveau acterende BSG IV terechtkwamen, waren met de gang van zaken niet geheel gelukkig.

Maar wat weinigen voorzien hadden, gebeurde! Het middelste van de zeven BSG-teams ging op een geheel eigen manier aan de weg timmeren. In het BSG-Kontakt verschenen uitgebreide verhalen over *"De Vrienden van BSG4!"* zoals ze zichzelf noemden. Bovendien werden er successen geboekt in de SGS-competitie. Nu wilde het geval dat de schaakvereniging Huizen in het seizoen 1987/'88 een zeer sterk team op de been had gebracht; ook daar waren spelers teruggekeerd. De torenhoog favoriete Huizers waren echter tot hun schrik in dezelfde poule ingedeeld als BSG4! In de voorlaat-

ste ronde troffen de teams elkaar in het Bussumse Denksportcentrum. Huizen had nog alles gewonnen; het vierde team van BSG had één gelijkspel moeten toestaan. Om het kampioenschap in zicht te houden moest BSG4! dus winnen en dat was ook precies wat er gebeurde. Dankzij de inzet van twee sterke invallers werd na een 1-1 tussenstand (schaakpartijen konden toen nog worden afgebroken) de wedstrijd ruim twee weken later in het Huizer clublokaal met 5-3 in Bussums voordeel beslecht. Toen na de noodzakelijke winst in de laatste ronde in Utrecht tegen Overvecht het kampioenschap in de tweede klasse van de SGS-competitie was binnengehaald, volgde een jubelzang van 28 pagina's, waarmee een nummer van het BSG-Kontakt bijna volledig werd volgeschreven.

De koude douche volgde echter een paar maanden later. Ondanks een krachtig pleidooi van wat toen de harde kern van BSG4! genoemd werd bij de Technische Commissie van BSG (die over de teamindeling ging en gaat), werd het naar de eerste klasse van de SGS-competitie gepromoveerde vierde BSG-team niet intact gelaten: zowel met BSG III als met BSG V werden diverse spelers uitgewisseld. Desondanks, hoewel het enthousiasme al enigszins getemperd was, werd, mede door het op het juiste moment weer oproepen van sterke reservespelers, pas in de laatste ronde van de competitie het tweede achtereenvolgende kampioenschap van BSG4! misgelopen. Nog een seizoen later vielen de restanten van BSG4! volledig uiteen: de Technische Commissie had de teamopstellingen opnieuw door elkaar gehusseld, waarmee de zelf gecreëerde teamgeest definitief uit de fles was. Maar de kiem was gelegd voor de successen van SOPSWEPS'29!

Op een druilerige dinsdagmiddag in de zomer van 1990 zitten drie twintigers, Raymond van Hamersveld (14), Gert Pijl (64) en Paul Rump (32), teamgenoten van wat tot voor kort BSG4! heette, te wachten voor stadion De Kuip. Het zal nog uren duren voordat de poorten open gaan voor het concert dat zij gaan bijwonen. Tijd genoeg om wat te mijmeren over wat eens was en een beetje te filosoferen over de (schaak-) toekomst. Bovendien, het vriendenkwartet is nog niet volledig. Hun vierde man neemt deel aan het Open Nederlands Schaakkampioenschap in Dieren. Zal hij erin slagen om op tijd te arriveren? Eerst maar eens schaken:

Hans Klip (SMB) - Tom Bottema (88) (BSG)
(Dieren, 24 juli 1990, zevende ronde, Open NK)
1. e2-e4 - f7-f6
2. d2-d4 - g7-g5
3. Dd1-h5# 1-0

Inmiddels een van de meest besproken partijen in de Nederlandse schaakgeschiedenis, een partij die bekend is geworden als het Madonnagambiet. De zwartspeler hield hiermee de kansen op een meesterresultaat voor zijn opponent levend, terwijl hij zelf nog net op tijd de trein naar Rotterdam haalde. (Uiteindelijk behaalde Klip pas in 2010 de IM-titel, terwijl Bottema in 2011 nog steeds op jacht is naar zijn derde, tevens laatste meesterresultaat).

Tussen alle lookalikes en wannabes heeft hij zijn drie vrienden al snel ontwaard. Na de begroetingen wordt natuurlijk eerst de partij van de dag en daarna het hele toernooi in Dieren uitgebreid besproken. Internet bestond nog niet; zelfs de uitslagen haalden zelden de krant. Vervolgens komt als vanzelf het gesprek op BSG4! en op het treurige feit dat zij nu nooit teamgenoten zullen worden: daarvoor is het krachtsverschil volgens de Bussumse Technische Commissie te groot. *"Maar waarom richten we niet gewoon een eigen club op? Dan vragen we gewoon alleen die mensen die wij er zelf bij willen!"* Er valt een kort moment van stilte. Direct zien alle vier de eenvoud en genialiteit van dit opzienbarende plan in. Het enthousiasme stijgt al snel; ideeën worden kriskras door elkaar geroepen, potentiële leden passeren de revue, bezwaren worden bedacht en verworpen, maar de kerngedachte staat: een eigen club! Op dat moment gaan de hekken open: rennen, rennen, rennen!
In de loop van het seizoen 1990/'91 worden de plannen langzaamaan verder ontvouwen. Er blijkt nog behoorlijk wat te komen kijken bij het oprichten van een club: zo moeten de statuten gaan voldoen aan het op dat moment net nieuwe burgerlijke wetboek. Over één ding zijn de vier vrienden het al gauw eens: een clublokaal is niet nodig! Pogingen zullen in het werk gesteld moeten worden om het bij de SGS voor elkaar te krijgen dat er alleen uitwedstrijden gespeeld kunnen worden. Ook speelmateriaal is dan verder niet nodig, omdat er geen enkele behoefte bestaat aan het spelen van een interne competitie; wie dat wil, kan prima bij BSG terecht, is de gedachte!

Het seizoen 1991/'92 gaat van start. Van het genoemde kwartet is Rump afgehaakt als BSG-lid, zijn Van Hamersveld en Pijl inmiddels vaste spelers van BSG6+ (de zelfgekozen teamnaam van het Zesde, verwijzend naar het uitroepteken van wat ooit het Vierde was) en vormen zij samen de nieuwe kern van de redactie van het BSG-Kontakt. Bottema tenslotte heeft zich teruggetrokken als vaste speler van BSG I: hij is nu algemeen reserve.

Op maandag 21 oktober 1991 staat de eerste wedstrijd van het seizoen van BSG6+ op het programma: een thuiswedstrijd tegen Zeist IV. Omdat Pijl verhinderd is, regelt hij zelf dat Bottema voor hem zal invallen aan het eerste bord. De afloop is dramatisch. Weliswaar scoort de ex-hoofdklasser een punt, maar de vooral voor aanvang rumoerige wedstrijd gaat verloren.
In het BSG-Kontakt van november 1991 komt de

Technische Commissie, zonder de aanleiding te noemen, op bijzondere wijze terug op de gang van zaken: *"(..) De Technische Commissie acht het ongewenst dat sterke spelers meespelen in een laag team. Dit doet de sportiviteit geweld aan en doet de naam van de club geen goed. Daarom is besloten, met instemming van het bestuur, dat spelers van KNSB-sterkte niet mee kunnen spelen in SGS-teams. Echter, indien een teamleider van een SGS-team meent dat het toch redelijk is een speler van KNSB-sterkte te laten invallen in een SGS-team, dan dient hij contact op te nemen met de wedstrijdleider of een ander lid van de Technische Commissie (..)".*

Tom Bottema, al geschoffeerd op de avond zelf, trekt zijn conclusies en zegt onmiddellijk zijn lidmaatschap van BSG op. Raymond van Hamersveld en Gert Pijl spelen plichtmatig hun potjes uit bij BSG6+, dat desondanks als koploper van de derde klasse SGS de slotronde haalt, maar dan door opnieuw een smadelijk verlies het kampioenschap toch nog misloopt.

En Paul Rump? Die ziet dat de tijd rijp is om een klaarliggende blauwdruk uit de kast te trekken en deze werkelijkheid te laten worden. Op 15 januari 1992 schrijft hij aan het SGS-bestuur een brief namens een groep schaakenthousiastelingen, die graag een nieuwe vereniging (werktitel: Samen Op Pad) willen oprichten. Een club zonder interne competitie, zonder clubgebouw en zonder schaakmateriaal, wat alleen mogelijk is indien de SGS aan SOP toestaat uitsluitend uitwedstrijden te spelen in de achttallencompetitie. Als extra overreding wordt meegegeven dat alle andere teams in de klasse dan vijf keer thuis kunnen spelen, wat naar alle waarschijnlijkheid als prettig ervaren wordt (..).
Ruim een maand later volgt de mededeling van het SGS-bestuur dat in beginsel goedkeuring gehecht wordt aan deelname van SOP aan de achttallencompetitie van de SGS op de beschreven voorwaarden, met die restrictie dat de SGS geen termen aanwezig acht om de vereniging in een hogere klasse dan de vierde (!) te laten beginnen (waartoe een verzoek was ingediend).

Op zaterdag 29 februari 1992 komt het reeds meermalen genoemde kwartet in Utrecht tezamen met nog vier van hun schaakvrienden; alleen David Koesier (13) ontbreekt. Alle negen zijn lid of lid geweest van BSG, hoewel bijna de helft ooit met schaken is begonnen bij de HCSV De Pion: behalve Rump en Pijl ook Arnth van Tuinen (71) en Paul van Onselen (99). Zij negenen zijn de oprichters van wat SOPSWEPS'29, kort voor Samen Op Pad Spelen Wij Een Potje Schaak '29, gaat heten. Een kind van een van hen wordt het voor de SGS noodzakelijke tiende lid. De '29 in de naam van de vereniging verwijst naar de palindroomdatum 29-2-92.

Op 15 april 1992 wordt het BSG-bestuur met een brief officieel op de hoogte gesteld:
"(..) Met enorme trots maken wij melding van de oprichting op 29 februari 1992 van SOPSWEPS'29, gevestigd te Oud-Valkeveen, notarieel goedgekeurd op 1 april 1992.
Het bijzondere karakter van SOPSWEPS'29 wordt gekenmerkt door het feit dat wij uitsluitend aan de SGS-competitie deelnemen. Onze vereniging zal (..) geen concurrent zijn of wensen te worden van Baldwin BSG en spreekt de nadrukkelijke wens uit dat Baldwin BSG en SOPSWEPS'29 een goede relatie zullen gaan onderhouden (..). De personen die nu reeds verantwoordelijkheden dragen binnen Baldwin BSG zullen dat graag blijven doen. Voor eventuele vragen over SOPSWEPS'29 verwijzen wij u gaarne naar uw penningmeester R. van Hamersveld, onze Hamie (..)".

Waar de nieuwe vriendenclub door het negental als een grote grap wordt beschouwd (zo wordt er serieus gestemd over de clubkleuren en dient iedereen een toepasselijk rugnummer te kiezen, zie ook de nummers achter de namen), reageert het bestuur van BSG als door een adder gebeten. De zaak wordt enorm serieus opgenomen en slechts met moeite komt het op 19 mei 1992 tot een gesprek tussen vertegenwoordigers van beide verenigingen. Weer een maand later volgt een brief van BSG. Enkele citaten:
"Aangezien de meerderheid van uw leden tevens BSG-lid is, werd uitholling van onze vereniging als een mogelijk gevaar van deze actie gezien", "Het bestaan van een aparte club binnen ons Genootschap (..)" en "(..) graag voor oprichting (..) al op de hoogte geweest (..)".
Vervolgens wordt uitgebreid ingegaan op de dispensatie die nodig is om interne competitie bij Baldwin-BSG te spelen als er voor een andere club externe competitie gespeeld wordt. Slechts onder de volgende voorwaarden wordt deze dispensatie verleend: ***"(..) uw vertegenwoordigers zullen:***

1) *geen ledenwerving plegen onder huidige BSG-leden*
2) *geen gebruik maken van BSG-faciliteiten (clubblad, materiaal, speellokaal)*
3) *geen ruchtbaarheid geven aan SOPSWEPS-activiteiten tijdens de BSG-clubavonden*

Deze beslissing is mede ingegeven door het feit dat een aantal van uw leden zich in het verleden verdienstelijk hebben getoond in het belang van BSG (..)".
Het BSG-bestuur besluit de brief dat *"(..) de verstandhouding met SOPSWEPS'29 positief tegemoet (wordt gezien) (..)".*

En zo geschiedde. Slechts twee Soppers schrijven zich in voor de interne competitie van BSG die in het najaar van 1992 start.
De notaris bij wie de akte van oprichting en de statuten gepasseerd zijn, kan de lol van het geheel wel inzien. Hij schrijft: *"(..) Gezien de ongetwijfeld miserabele resultaten van uw vereniging stel ik er*

prijs op te dezer zake voorlopig geen declaratie in te dienen. Daar stel ik tegenover dat in het onwaarschijnlijke geval dat u met deze vereniging wel resultaten zou behalen (lees: kampioenschap of promotie) er richting mijn medewerkers met taart of dergelijke specialiteiten over de brug gekomen wordt (..)". Dat de man daarmee over een vooruitziende blik blijkt te beschikken, zal niet veel later al blijken!

Na eerst al in de zomer van 1992 aan een paar vriendschappelijke toernooitjes te hebben deelgenomen, speelt SOPSWEPS'29 op 26 oktober van dat jaar de eerste officiële wedstrijd. Doorn/Driebergen V wordt met 8-0 verslagen in de vierde klasse SGS. Zonder een BSG-team tegen te komen worden ook alle overige competitiewedstrijden ruim gewonnen en promoveren de in geel-blauwe rugbyshirts geklede "daklozen uit Oud-Valkeveen" naar de derde klasse SGS. De komst en de prestaties van het stel blijven niet lang onopgemerkt. Zo besteedt de Gooi- en Eemlander bij de eerste verjaardag een groot artikel aan de club onder de kop: *"SOPSWEPS: wel de lusten niet de lasten".*

Ook bij BSG, met name aan de bar tijdens en na de interne competitie, is SOPSWEPS'29 zeer regelmatig onderwerp van gesprek. Weliswaar houden de Soppers zich keurig aan de door het BSG-bestuur gestelde voorwaarden (om deel te mogen nemen aan diezelfde interne), maar voor BSG'ers gelden die voorwaarden vanzelfsprekend niet!

Bij aanvang van het tweede seizoen ondergaat de ledenlijst van club 0656 de eerste verandering: het jongste lid (de niet-schakende zoon van de oudste Sopper) is niet langer noodzakelijk om aan het vereiste minimale aantal van tien leden te voldoen: de jongste speler van BSG III, Thomas Niemeijer (58) maakt, na een jaartje KNSB-ervaring te hebben opgedaan, de reeds een jaar eerder afgesproken overstap en wordt daarmee de jongste Sopper.

Precies midden in het seizoen 1993/'94 speelt SOPSWEPS'29 voor het eerst in de geschiedenis tegen een team van "de grote zuster", namelijk Van Berkel BSG VI. In een uiterst vriendschappelijk treffen, zowel voor, tijdens als na de wedstrijd is het erg gezellig, wordt de 1½-6½ uitslag door beide teams met gejuich begroet! Opvallend is dat ook de spelers van het BSG-team speciaal vervaardigde shirts dragen. Ook nu weer wordt de titel met de maximale score binnengehaald en bovendien wordt de SGS-beker gewonnen, waarmee deelname aan de KNSB-beker wordt afgedwongen.

In de herfst van 1994 wisselen twee Mar(c/k)en, beiden lid van BSG, elkaar af als lid van SOPSWEPS'29: Pieterse (11) zegt zijn lidmaatschap op, Spierings (23) treedt toe. Vreemd genoeg betekent dat voor beide clubs een versterking, vooral ook omdat Spierings (eenmalig clubkampioen van BSG!) al jarenlang geen schaakstuk meer aangeraakt heeft.
In de SGS-competitie is inmiddels de tweede

klasse bereikt. Voor het eerst wordt een matchpunt afgegeven, doordat een zevental Soppers door Hoevelaken I een gelijkspel wordt afgedwongen. De overige wedstrijden worden echter met gemiddeld 6-2 gewonnen en daarmee is het derde achtereenvolgende kampioenschap een feit. Weer wordt de triomftocht via de lokale banketbakker naar de notaris gemaakt.

juni 1995 - kampioens-taart voor de notaris

De prestaties in de KNSB-beker zorgen voor landelijke aandacht: na twee overwinningen weet slechts topclub Amstelveen de opmars tot stilstand te brengen.
Een opmerkelijk feit doet zich voor na afloop van de laatste competitieronde, in en tegen Loosdrecht. De plaatselijke schaakclub maakt bekend zichzelf op te heffen en SOPSWEPS'29-vice-voorzitter Feike Boomsma (29), die dezelfde functie ooit vervulde bij BSG, doet min of meer hetzelfde: hij kondigt aan te stoppen met schaken en daarom zijn lidmaatschap te willen beëindigen. Een spontaan bijeengeroepen ledenvergadering doet het tij keren: het eerste erelid van SOPSWEPS'29 wordt ter plekke benoemd!

In september 1995 ontvangt de secretaris van Van Berkel BSG een brief van zijn collega uit Oud-Valkeveen, met daarin de formele bevestiging dat de jongste telg uit de bekende Bussumse schaakfamilie Sibbing (07) lid is geworden van de blauw-gele vriendenclub. Hoewel hij nog nauwelijks actief is voor zijn eerste club, wordt juist hem deze overstap zelfs nu, ruim vijftien jaar later, nog steeds zo nu en dan door oude BSG'ers verweten.
Het bestuur van SOPSWEPS'29 besluit de brief door *"(..) BSG voor het komende seizoen veel schaakplezier en –successen toe te wensen, juist en vooral ook (maar met nadruk op het eerste!) in onze (waarschijnlijke) onderlinge ontmoetingen! (..)".*

Ondanks de eerste (en enige) nederlaag in de SGS-competitie wordt het seizoen 1995/'96, na onder andere een 6½-1½ winst op BSG IV, afgesloten met alweer een kampioenschap. Maar er zijn meer successen! Weliswaar is er in de SGS-beker een snelle uitschakeling door de Soester Schaakclub, maar in de KNSB-beker wordt het resultaat van het voorgaande seizoen nog eens dunnetjes over gedaan. De uitschakeling door hoofdklasser HSG is om verscheidene redenen historisch. Dankzij een fout van de KNSB-competitieleider zal deze wedstrijd de boeken in gaan als de eerste officiële SOP-

thuiswedstrijd: café 't Wolfje in Utrecht vormt het bijzondere decor voor het luidruchtige treffen, waarbij de drie namens Hilversum opgekomen semiprofs alle drie winnen.

In het zomernummer van 1996 van het BSG-clubblad Kontakt wordt SOPSWEPS'29 voor het eerst uitbundig bejubeld. Weliswaar is er enige maanden eerder al een verslag in het BSG-Kontakt verschenen van de wedstrijd tegen BSG IV, waarin de naam van de tegenstander vanzelfsprekend ook genoemd wordt, nu kan er dankzij het officieuze NK Schaakvoetbal uitgebreid op de prestaties van de in de inmiddels bekende rugbyshirts geklede schaakvoetballers ingegaan worden zonder de naam van de club ook maar één keer in het verslag te noemen! Mede dankzij de bijgeplaatste foto

Binnen BSG heeft SOPSWEPS'29 inmiddels een trouwe schare aan volgers en fans opgebouwd. Niet alleen aan de bar wordt er vrolijk over het geel-blauwe vriendengezelschap gekletst, er is zelfs een BSG'er die zo nu en dan de secretaris even bij zich roept om hem voor het gehele team van een *"borrelcentje"* te voorzien, onder de voorwaarde dat bij elke wedstrijd voor hem een stoel wordt vrijgehouden. Deze anonieme sponsor is vermoedelijk wel de grootste fan van het Oud-Valkeveense gezelschap, hoewel hij van de stoel zelden gebruik maakt.

Ondertussen is na vier promoties de hoogste klasse van de SGS bereikt. Ook is het eerste lid zonder BSG-verleden tot de club toegetreden. De van een lange paardenstaart voorziene gastspeler Michiel Geelen (44), ooit met schaken begonnen bij de Hilversumse HCSV De Pion, is het optreden bij het schaakvoetbal dermate goed bevallen dat hij er wel een bezoekje aan de kapper voor over heeft om zijn staart te laten couperen, omdat slechts onder die nadrukkelijke voorwaarde zijn lidmaatschap geaccepteerd wordt. De SGS-Promotieklasse leek vier jaar geleden nog het hoogst haalbare, maar mede dankzij de gestage groei van het vriendenclubje wordt ook deze horde zonder problemen genomen, met negen op negen overwinningen zelfs! In het BSG-clubblad Kontakt worden maar liefst veertien pagina's aan deze prestatie gewijd, ook nu weer zonder de naam van SOPSWEPS'29 ook maar één keer te noemen. Deze keer wordt als kapstok het aankomende 25-jarig lidmaatschap van BSG'er Raymond Van Hamersveld (lees: Hamie!) gebruikt, die zijn teamgenoten voorging in de strijd naar de landelijke erkenning! Dat ook de SGS-beker nog een keer gewonnen wordt, verbaast slechts weinigen.
Het eerste seizoen in de derde klasse van de KNSB-competitie begint voor de kleine zuster van BSG als gebruikelijk. Met dezelfde spelers als een jaar eerder worden ook nu weer de eerste drie wedstrijden met opvallend gemak gewonnen. De euforie kent geen grenzen, maar in de vierde ronde keert het tij. Om twaalf uur al staat de wedstrijd

tegen De Pion uit het verre Roosendaal gepland. Samen op pad? De naamgevende sponsor van BSG vindt dat wel een aardig idee en stelt een negenpersoons busje beschikbaar. De daarmee uitgespaarde financiën worden direct aangewend voor een dankjewel-advertentie op de voorpagina van het maandag-sportkatern van de Gooi- en Eemlander. De reuring aan de BSG-bar diezelfde avond doet menigeen verkneukelen. Nu de ban is gebroken blijkt SOPSWEPS'29 het behoorlijk zwaar te krijgen in de landelijke competitie. Slechts door een 5-3 overwinning met de zeven zwakste spelers op een mede-degradatiekandidaat wordt directe terugkeer naar de SGS voorkomen!

Het seizoen 1998/'99 kent voor beide clubs een bijzondere start. BSG heeft namelijk een nieuwe sponsor gevonden in het automatiseringsbedrijf Magnus – tevens de werkgever van BSG-speler Johan Booij (31). Tot diens afgrijzen worden de nieuwe sponsorgelden aangewend om nog een extra speler van buiten aan te trekken, waardoor juist hij, die toch alle contacten gelegd had, precies buiten de boot van het eerste tiental van BSG valt! Woedend zegt hij direct zijn lidmaatschap op (saillant detail: daarmee blijft hij op precies 99 wedstrijden in BSG I staan) en meldt hij zich aan bij zijn geel-blauwe vrienden, alwaar hij natuurlijk van harte welkom is. Daar treft hij nog een nieuweling en tevens oude BSG-bekende, Frank Smeele (47), die, na jaren niet geschaakt te hebben, wel weer eens zin heeft in een serieus potje. Met nieuw elan, misschien wel mede dankzij de nieuwe rugbyshirts, wordt het seizoen aangevangen en in een tumultueuze slotwedstrijd in Leiden wordt het kampioenschap van de derde klasse KNSB binnengesleept.

De opbloeimomenten van SOPSWEPS'29 lijken soms wel rechtstreeks gekoppeld aan het technische beleid van BSG, want in de zomer van 1999 wordt SOPSWEPS'29 weer verblijd met de spontane aanmelding van een BSG'er. Marcel Peek (10), gedurende bijna twintig jaar een vaste waarde in BSG I, voelt zich onheus bejegend door de clubleiding. Voor een belangrijke wedstrijd is hij buiten de opstelling gelaten, iets wat tot dan toe ongebruikelijk is, maar wat dankzij de sponsorinkomsten nu wel mogelijk is geworden. Het conflict escaleert, en Peek trekt zijn conclusies: dan maar geen hoofdklasse meer, noch een sponsorzakcentje, dan maar liever gewoon met wat vrienden twee klassen lager spelen. Deze instelling legt hem geen windeieren. Waar hij jarenlang als BSG'er zonder succes gepoogd heeft zijn schaaksterkte om te zetten in een schaaktitel, slaagt hij als Sopper binnen twee jaar daarin: drie IM-resultaten bezorgen hem de gewenste titel van internationaal meester!
De eerste jaren van de eenentwintigste eeuw betekenen voor SOPSWEPS'29 de jaren van consolidatie. In de tweede klasse KNSB is het plafond gevonden; van promotie- noch degradatiegevaar is

ooit serieus sprake en nog steeds wordt er altijd gezamenlijk nagetafeld in de plaats waar gespeeld is.

Alleen in de schrikkeljaren viert SOPSWEPS'29 feest. Daar waar voor een gewone club elk lustrumjaar iets speciaals kan betekenen, is het einde van de februarimaand eens in de vier jaar voor het illustere gezelschap het hoogtepunt. In 2004 begint de feestmaand al vroeger, eigenlijk al op 31 januari van dat jaar, toevallig de veertigste verjaardag schrijver dezes... Met een 4½-3½ overwinning op het sterker geachte tweede team van landskampioen Breda wordt een bijzondere maand ingeluid, die al op 2 februari zijn vervolg krijgt. Want, wat jaren eerder al een keer had kunnen gebeuren, maar toen niet doorging vanwege een domme nederlaag in de voorronde, staat nu dan eindelijk op het programma: de sterkste spelers van BSG tegen de sterkste spelers van SOPSWEPS'29, voor de eerste ronde van de KNSB-beker in het Bussumse Denksportcentrum.
Bij BSG hangt de vlag er inmiddels heel anders bij dan een paar jaar eerder: de sponsoring is weggevallen, de betaalde spelers zijn vertrokken en de club heeft dus ook geen voorvoegsel meer in de naam. Over het voorstel van SOPSWEPS'29 om rondom de bekerstrijd nog iets extra's te organiseren in de vorm van een massakamp wordt wel eerst even goed nagedacht. Een enkeling met oud zeer sputtert nog wat, maar het voorstel om voor alle zestien Soppers een tegenstander van BSG te regelen wordt in het algemeen ook aan Bussumse zijde met enthousiasme begroet.

februari 2004 - De Massakamp tegen BSG
staand vlnr - Arnth van Tuinen[71], Michiel Geelen[44], Gert Pijl[64], Raymond van Hamersveld[14], Thomas Niemeijer[58]
gebukt vlnr - Paul Rump[32], Eddy Sibbing[07]
zittend vlnr - Feike Boomsma[29], Frank Smeele[47], David Koetsier[13], Jeroen van den Berg[16], Paul van Onselen[99]

Twaalf jaar na de oprichting zijn de grote Bussumse zuster en het kleine nakomertje uit Oud-Valkeveen elkaars gelijke geworden. Of sterker nog: de weegschaal slaat meteen door naar de andere kant, want de bekerwedstrijd eindigt in een eclatant succes voor de geel-blauwen. Mede door een kleine verrassing in de opstelling wordt de Bussumse voorbereiding ontregeld en scoort BSG slechts een halfje aan de eerste vier officiële borden. Ook de strijd aan de twaalf massakamp-borden (waarvan de spelers tijdens de wedstrijd op de foto gaan) wordt door SOPSWEPS'29 gewonnen,

zodat de avond eindigt in een 11-5 overwinning voor de welkome gasten.
Aan het einde van het seizoen 2004/2005 staat SOPSWEPS'29 bijna op degraderen uit de tweede klasse KNSB. Li (vroeger: Liafbern) Riemersma (28) is dan al benaderd voor een eenmalig verrassingsoptreden in de laatste ronde tegen de Soester Schaakclub. De ooit zo succesvolle BSG'er (tussen 1987 en 1997 viervoudig deelnemer aan de finale van het Nederlands kampioenschap) heeft al weer jaren geleden het bijltje er rigoureus bij neergegooid, maar nu is wellicht de tijd rijp om hem toch weer eens achter het bord te krijgen. Mede dankzij zijn overwinning wordt de degradatie slechts op bordpunten ontlopen! Bovendien bevalt de sfeer hem zo goed, dat hij meteen lid blijft.

In de jaren daarna verandert er voor SOPSWEPS'29 niet veel. Er emigreren een paar leden, een paar hebben steeds minder zin om te schaken, maar ze blijven allen wel lid van de club, al is het maar om het jaarlijkse weekend in de Ardennen te kunnen bijwonen, en het vierjaarlijkse jubileumweekend natuurlijk. En Dinand Webbink (19) en Machiel de Heer (12), die beiden hun schaakverleden buiten 't Gooi hebben liggen, worden lid. Dit laatste gebeurt echter niet zonder slag of stoot. Ieder lid van SOPSWEPS'29 heeft het vetorecht op toetreding van een nieuw lid en daarvan wordt veelvuldig gebruik gemaakt. Niet iedereen ziet de noodzaak van vers bloed in, waarop een stammenstrijd dreigt te ontstaan. Tijdens een hectische ledenvergadering besluit Paul Rump, oprichter, voorzitter vanaf het eerste uur en een van de drijvende krachten van de club, af te treden. Alles wordt door de overige leden in het werk gesteld om hem in ieder geval als lid van de club te behouden en die opzet slaagt.

BSG I degradeert ondertussen naar de tweede klasse KNSB en in het seizoen 2006/2007 gebeurt in de eerste ronde het onvermijdelijke: eindelijk wint BSG de onderlinge strijd een keer, met ruim verschil zelfs. Dat een Sopper door een rinkelende gsm tegen een reglementaire nul aanloopt, doet hieraan verder niets af. Beide teams sluiten dat seizoen naar tevredenheid af: BSG wordt kampioen, SOPSWEPS'29 eindigt op een keurige vierde plaats. Het seizoen daarna verrast het Bussumse vlaggenschip vriend en vijand door ook in de eerste klasse meteen het kampioenschap te pakken en daarmee promotie naar de meesterklasse te bewerkstelligen. Na een jaar volgt echter direct weer de degradatie.

Het seizoen 2009/2010 betekent voor SOPSWEPS'29 de grote ommekeer. Achttien jaar na de oprichting wordt na zeer ampele interne beraadslagingen, waarbij ternauwernood een tweede grote crisis wordt voorkomen, ervoor gekozen om het zwervende bestaan op te geven. De verre uitwedstrijden eisen hun tol. Nog altijd wordt na afloop van een wedstrijd gegeten in de plaats waar ook gespeeld is, en dan

wordt het vaak als vanzelf laat, te laat soms voor de gezinsmannen die veel Soppers inmiddels zijn. Weliswaar herkent menigeen dit bezwaar, maar met het breken van het oersopprincipe vrezen de tegenstanders van de thuiswedstrijden dat SOPSWEPS'29 zal afglijden naar *"een gewone schaakclub"*.

Uiteindelijk wordt, vooralsnog voor één seizoen, café Batavia, tegenover het Amsterdamse Centraal Station, als thuishonk gekozen. De door sommige Soppers gevreesde verandering pakt wonderwel uit. Als vanzelf wordt het kampioenschap behaald en promoveert de club voor het eerst in zijn geschiedenis naar de eerste klasse KNSB. Dat betekent overigens wel meteen een probleem, omdat daarin niet met achttallen, maar met tientallen competitie gespeeld wordt. Weliswaar heeft de club inmiddels negentien leden, maar van hen willen er eigenlijk nog maar een stuk of elf serieus schaken en dat is te weinig om altijd een volwaardig tiental op de been te brengen. Maar een nieuwe Sopper dient er wel echt bij te passen. Er blijkt precies één schaker aan het opgestelde profiel te voldoen. Emile Wüstefeld (69), niet meer actief bij BSG intern, maar wel de kopman van BSG II, maakt de overstap naar SOPSWEPS'29.

En zo zijn we aangeland bij het afgelopen seizoen. Op het moment van schrijven was de afloop daarvan nog niet bekend. BSG I wilde graag kampioen worden, om het jubileumjaar als meesterklasser te kunnen ingaan. SOPSWEPS'29 speelde om niet te degraderen uit diezelfde eerste klasse. Beide doelstellingen waren niet strijdig met elkaar en dus allebei realiseerbaar. In de tweede ronde, een week na de 99ste verjaardag van BSG, troffen beide teams elkaar in Amsterdam. Het favoriete BSG I, op papier duidelijk sterker, werd gevloerd met een bekende truc: het door elkaar husselen van de blauw-gele opstelling. De 5½-4½ overwinning voor de thuisploeg was zelfs niet eens geflatteerd.

Nu weten we of beide teams in hun opzet geslaagd zijn. En binnenkort viert BSG zijn honderdjarig bestaan! Een gezonde club, met een goedbezochte interne competitie, met zes seniorenteams en met een bloeiende jeugdafdeling.

En SOPSWEPS'29? Dat blijft het kleine zusje, nog steeds een vriendenclub zonder interne competitie, waar inmiddels 21 rugnummers in roulatie zijn bij dertien ex-BSG'ers, vier BSG-leden en vier *"schakers van buiten"*. Maar ook bij vier emigranten, drie inactieven, twee ex-leden en een basis van twaalf spelers. Vier maanden na BSG heeft ook SOPSWEPS'29 zijn jubileumfestiviteiten, want op en rondom 29 februari 2012 wordt de vijfde verjaardag, tevens het vierde lustrum, vast en zeker uitgebreid gevierd!

Het Bussums Schaakgenootschap en Samen Op Pad Spelen Wij Een Potje Schaak '29 – twee prachtige schaakverenigingen, ieder apart, maar in goede broederschap!

Henk van der Poel, grossier in clubtitels

Bert Kieboom

In het rijtje schakers die nog lid zijn van het Bussums Schaakgenootschap, is Theo Slisser de eerste clubkampioen. Dat was in 1966, nu dus 45 jaar geleden. Theo heeft dat succes herhaald in 1973, 1974 en 1978. In 1980 deelde hij die eerste plaats met Henk van der Poel en Tom de Ruiter. Tom greep in 1969 voor het eerst alleen de titel, wat hij liet volgen door kampioenschappen in 1970, 1972, 1976, 1981 en 1990. In 1992 deelde Tom de eerste plaats met Henk van der Poel, die in 1988 en 1989 al een paar keer de ongedeelde eerste plaats bemachtigde. Daarna kende de club slechts vier kampioenen: Henk van der Poel van 1993 tot 2003 bijna tien keer achtereen, slechts onderbroken door het jaar 1998, toen Tom de Ruiter nog eens op de ereplaats belandde. In 2004 en 2006 was het kampioenschap weggelegd voor Emile Wüstefeld.
In die periode werd reeds de basis gelegd voor het alleenheerserschap van Leon Pliester: 2005, 2007, 2008, 2009 en 2010. Over de hele eeuw genomen die BSG bestaat, heeft Henk van der Poel verreweg de meeste clubtitels behaald: veertien, waarvan twee gedeeld. Tom de Ruiter komt op negen, waarvan twee gedeeld. Leon Pliester werd vijf keer kampioen en Theo Slisser eveneens, maar één keer gedeeld. In het verleden tellen we nog vijf titels van J.J. van Oosterwijk Bruijn, drie van W.O.C. thoe Schwartzenberg , J.G. van Eybergen en D. van der Lijn, minstens twee van W.C.A.L. Muller en één van de oprichters van BSG, C.L.C. Dekker (uit de eerste jaren zijn niet alle clubkampioenen bekend) en twee van A.M. van Epen en W. Stork. Zie voor de volledige lijst: "Van Denkers en Doeners", het jubileumboek bij tachtig jaar BSG (1911-1991). In mei 2010 won veelvoudig clubkampioen Henk van der Poel in de hernieuwde massakamp tegen het Hilversums Schaak Genootschap een opwindend tijdnoodduel van grootmeester Friso Nijboer. Het commentaar is van hemzelf.

Henk van der Poel (2246) – Friso Nijboer (2549)
1. e4 c5 2. Pf3 Pc6 3. d4 cxd4 4. Pxd4 Pf6 5. Pc3 d6 6. Lg5 e6 7. Dd2 a6 8. 0-0-0 Le7 9. f3. De hoofdvariant is 9. f4, bijvoorbeeld: 9. – Pxd4 10. Dxd4 b5 11. Le2!? Lb7 12. Lf3.
9. – Pxd4 10. Dxd4 b5 11. h4 Lb7 12. Kb1 0-0 (12. – Tc8) **13. g4** (13. Dd2) **13. – Tc8 14. Le3.** Ongebruikelijk; meestal wordt 14. Ld3 of 14. Dd2 gespeeld. **14. – Dc7?!** Over deze zet was Friso na afloop erg ontevreden. Hij gaf terecht aan dat Pd7 beter is: 14. – Pd7 15. g5 Pe5 (Mrdja – Yermolinsky, Imperia 1989, remise). **15. g5 Ph5.** Nu volgt op 15. – Pd7 16. h5 Pe5 sterk

17. h6! **16. Lh3** (16. Tg1 d5!?) **16. – Pg3 17. The1**. En vooral niet 17. Thg1, wegens 17. – Pe2! **17. – Da5 18. Db6 Dxb6 19. Lxb6 Ph5 20. Le3 g6 21. Pe2 Tfe8 22. Lg4 Pg7 23. Pg3 d5 24. e5 Ted8 25. Ld4 b4 26. f4 Lc6 27. h5 Pf5 28. Pxf5 gxf5.** Na 28. – exf5 29. Lf3 komt e6 in de stelling. **29. Le2.** Nauwkeuriger is 29. Lf3; de volgende zetten werden in tijdnood uitgevoerd. **29. – Lb5 30. Lf3 Tc4 31. Tg1 Tdc8 32. Td2 T4c7 33. Tgg2 Tc6 34. g6 hxg6?!** (34. – Lc5) **35. hxg6.**

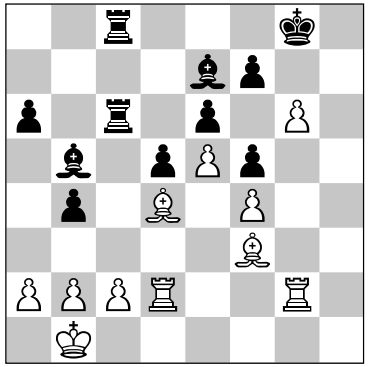

In deze stelling speelde Nijboer als laatste zet voor de uitvluggerfase **35. – a5?** Fritz geeft nog het lastig te vinden 35. – Lf8, maar ook dan houdt wit na 36. Tg3 groot voordeel.
36. gxf7+ Kxf7 37. Lh5+ Kf8 38. Tg3. Direct wint 38. Td1!, met de dreiging Tdg1.
38. – Lh4 39. Th3 Ld8 40. Ld1 T6c7 41. Tg2 Ke8 42. Tg8+ Kd7 43. Tg6. Goed is ook 43. Lb6 of 43. Th6. **43. – Le7 44. Th7 Tc4.** Of 44. – Te8 45. Tgg7 en zwart heeft geen verdediging tegen Lh5. **45. Le2!** Vooral geen 45. c3? Txd4! **45. – Txd4 46. Lxb5+ Kd8 47. Tg8+ Kc7 48. Txe7+ Kb6 49. Txe6+ Kxb5 50. a4+!** en **1-0.**

Al 100 jaar een vooraanstaande club

Hans Bouwmeester

Als dit boek verschijnt en de man met de zeis is nog niet langs geweest, zal ik de uitgave als tachtig-plusser meemaken. Die leeftijd is zeer geschikt om herinneringen aan een rijk schaakleven te koesteren en zo vele gebeurtenissen als het ware opnieuw te beleven. Aan BSG heb ik vele goede herinneringen.
In het najaar van 1950 kwam ik er voor het eerst op een clubavond. Ik was als soldaat gelegerd in de vesting Naarden. De "Rozenboom", het toenmalige clublokaal, bevond zich op loopafstand. Ik had tevoren contact gemaakt met de wedstrijdleider en die zorgde voor een tegenstander. Het was voor mij altijd een welkome onderbreking van het werkelijk stompzinnige bedrijf dat zich in Naarden in de oude Weeshuiskazerne afspeelde.
In de jaren vijftig was ik meermalen bij BSG op bezoek voor teamwedstrijden en soms ook bij het

voorjaarstoernooi. Zo gingen er tien jaar voorbij. Ik speelde in die jaren door een combinatie van werk en studie weinig, maar – zo denk ik nu – dankzij een efficiënte werkwijze ging ik als schaker toch goed vooruit en hoorde in Nederland al spoedig tot de groep die na Euwe de tweede categorie vormde.
In de zomer van 1960 verhuisde ik van Amsterdam naar Utrecht en werd daar lid van de plaatselijke club. Ik werd geconfronteerd met een conflict tussen BSG en Utrecht. De onderbondswedstrijdleider had een foutieve beslissing genomen en daarvan was Utrecht 2 de dupe geweest. BSG was niet bereid geweest tot een compromis, het bestuur van de SGS wilde zijn wedstrijdleider niet laten vallen en de hoogmogende KNSB-bestuurders wisten er geen raad mee. Ze lieten de zaak, zoals zo dikwijls, in de lap hangen. In Utrecht was men boos en ongeveer twee weken vóór het duel Utrecht – BSG zou plaatsvinden, zon men op wraak. De BSG'ers zouden onvriendelijk worden ontvangen en ze zouden geen koffie krijgen. Ik was inmiddels eerste-bordspeler, trainer en aanvoerder van Utrecht en vond dat bepaald niet leuk, omdat ik ook bij BSG goede vrienden had en totaal geen zin had in zo'n vertoning. Ik overlegde met het Utrechtse bestuur en met de heren Dekker en Van Weering van BSG, die ik als goede, ijverige bestuurders had leren kennen. Tot mijn eigen verbazing slaagde ik erin om de beide partijen tot een samenkomst te bewegen en een week voor de wedstrijd kwamen we in de "Rozeboom" bijeen. Hoe bestaat het, dacht ik bij mijzelf. Bouwmeester, de meest gevreesde criticus van alles wat in Nederland schaak bestuurt, moet twee felle partijen verzoenen. Op die vergadering ging het heftig toe. Ed Spanjaard, die als jurist de zaak scherpzinnig had voorbereid, ging wel eens verder dan redelijk was, maar ik kende hem goed en wist dat hij gevoelig was voor een vriendelijke correctie. Tenslotte gaven de BSG'ers, bij monde van voorzitter Donker, toe dat er van hun kant toch niet geheel adequaat was gehandeld en dat was het eind van de historie. *
Hebben schaakbestuurders meer respect voor een schaakmeester dan voor hun soortgenoten? Een vraag die ook later wel eens bij mij is opgekomen. Slechte wedstrijdleiders veroorzaken soms een hoop ellende. Daarover zou ook nog eens een mooi artikel te maken zijn. De oudere BSG'ers herinneren zich wellicht nog ene Versteeg, de KNSB-wedstrijdleider die in één jaar meer blunders maakte dan al zijn voorgangers samen in een eeuw. Toen degradeerde BSG onverdiend door een bepaald foutieve beslissing, die door een slechte KNSB-voorzitter en een zwakke bondsraad werd geaccepteerd.
Het moet omstreeks 1980 zijn geweest dat mijn grote vriend Tom de Ruiter mij polste om te spelen voor BSG. Ik had toen een barre periode achter de rug als bondstrainer, een zogenaamde part time-functie, die wekelijks ruim dertig uur in beslag

nam en behalve het vele werk ook veel spanningen en ruzies met zich mee bracht, omdat de belangen zo vaak met elkaar in strijd waren. Mijn beste schaakjaren waren in feite voorbij, maar het viel me mee dat ik me als eerste-bordspeler toch nog redelijk in de Nederlandse top kon handhaven. Vakkennis en inzicht gaan met de jaren niet verloren, maar met uithoudingsvermogen en concentratie is het anders.
BSG had in die jaren een goed team en mijn oude vriend Henk Losscher was een voortreffelijke captain. Voor mij was een partij met mijn ex-pupil Timman een hoogtepunt in het seizoen. Jan was inmiddels een wereldtopper geworden en voor het eerst sinds Euwe hadden we weer een echte grootmeester! Zijn er ook onechte grootmeesters? Ja, van dat soort is tegenwoordig een heel leger op de been. Titels en Elo-punten zijn te koop en dat weet iedereen.
Een partij met Timman begon bij mij al een week van tevoren. De opening bereidde ik voor met behulp van mijn eigen aantekeningen en met de Schaakinformator. Computers waren er al wel, maar die hadden nog niet veel in te brengen. Jan had zelf een uitgebreid professioneel programma; hij speelde zowel de 1. e4- als de 1. d4-opening en zelfs 1. c4 dook af en toe in zijn partijen op. Ik besloot op 1. e4 tot de veilige Caro Kann en bestudeerde uitvoerig de Panov en de klassieke methode met 4. – Pd7. De Panov kon ook eventueel met 1. c4 c6 2. e4 d5 ontstaan en zo moest ik dus ook op het Slavisch voorbereid zijn. Openingen moet je eigenlijk prepareren met een vaste sparringpartner, maar dat was in die jaren niet zo eenvoudig. Mijn vroegere assistent Van den Berg was dood en zijn opvolger had zich nog niet aangediend. Soms werkte ik met Van der Sterren en Gelpke, jonge mensen, die toen in opkomst waren. Er werd op de bewuste zaterdag in Bussum gespeeld.

Wit: J.H. Timman, zwart: H. Bouwmeester (Bussum 1982; Slavisch Damegambiet)
1. d4 d5 2. c4 c6 3. Pc3 Pf6 4. Pf3. Het Slavisch was de opening van mijn kinderjaren. Ik kende de meeste theorie uit de vele partijen van Euwe, zoals hij die in de jaren dertig met Aljechin had gespeeld. Tegenwoordig – ik schrijf mei 2009 – is deze opening plotseling weer sterk in de mode gekomen, ook bij de groten als Anand, Kramnik, Topalov, Carlsen en anderen. Mode is een merkwaardig verschijnsel, waaraan niemand zich geheel kan onttrekken.
4. – dxc4. Het aangenomen Slavisch dus. Met 4. – a6 kan men een geheel nieuwe methode aanwenden. Ene Bologan heeft er al een dik boek over geschreven en er komen vrijwel dagelijks nieuwe gegevens bij. Een heel ander hoofdstuk is 4. – e6, inleiding tot het gigantische Meraner-complex, waarna wit moet kiezen tussen 5. e3 en 5. Lg5!? Wie een databank bezigt, kan met beide voortzettingen honderden partijen vinden en de kunst is om uit te zoeken wat er van al dat materiaal

werkelijk relevant is. Dat is het dagelijks brood van de full time prof, die daarvoor ook meestal één of meer vaste of tijdelijke secondanten in dienst heeft. Schaakmeester zijn is geen beroep meer, maar een toestand! En soms denk ik wel eens, dat nauwkeurig boekhouden tegenwoordig even belangrijk is als sterk schaakspelen.
5. a4 Lf5 6. Pe5. De andere methode is 6. e3 e6 7. Lxc4 Lb4. De matchpartijen tussen Kramnik en Topalov in 2006 hebben bewezen dat de variant voor zwart goed speelbaar is.
6. – Pbd7. Deze methode had ik voorbereid. Lange tijd werd hier uitsluitend 6. – e6 gespeeld. Het spel kan dan twee kanten uit. Na 7. f3 Lb4 8. e4 Lxe4 9. fxe4 Pxe4 10. Ld2 Dxd4 11. Pxe4 Dxe4+ 12. De2 Lxd2+ 13. Kxd2 Dd5+ 14. Kc2 ontstaat een lastig eindspel, waarin wit toch de betere kansen heeft, zoals in de harde praktijk is gebleken . In zijn match met Topalov koos Kramnik voor 7. – c5 in plaats van 7. – Lb4. Na 8. e4 Lg6 bereikte hij daarmee een gelijke stelling. Men moet de theorie dan wel goed beheersen, want onvoorbereid aan het bord komen wreekt zich meestal, gezien de moeilijkheid van deze speelwijze.
7. Pxc4 Dc7. De Bosniër Sokolov en de Chinees Wang spelen hier regelmatig 7. – Pb6 8. Pe5 a5 en zijn kennelijk niet meer zo bevreesd voor een sterk wit pionnencentrum.
8. Lg5!?

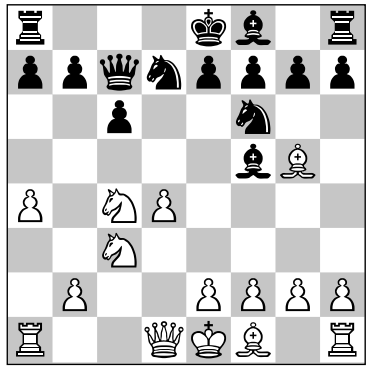

Deze zet verraste mij volkomen. Ik was voorbereid op 8. g3 e5 9. dxe5 Pxe5 10. Lf4 en had dat willen bestrijden met 10. – Td8 11. Dc1 Ld6?!, toen een nieuwe methode, die door de grote Smyslov aan de praktijk was getoetst. Tegenwoordig is 10. – Pfd7 11. Lg2 g5!? een gebruikelijke voortzetting, waarmee inmiddels veel ervaring is opgedaan. De theorie schrijdt met rasse schreden voort.
8. – e5! Na lang nadenken gespeeld. Later ontdekte ik in de boeken, dat deze zet ook door Maroczy in Dresden 1936 tegen de jonge Stahlberg was gespeeld. (De Encyclopedie verwisselt ten onrechte de namen.) Minder goed lijkt 8. – e6 9. f3, gevolgd door 10. e4.
9. Lxf6! Timman speelde deze zet à tempo. Ik zat dus kennelijk in een voorbereide variant en dat is een hoogst onprettig gevoel! Stahlberg speelde in de genoemde partij tegen Maroczy 9. Lh4 en werd door de 66-jarige Hongaar na 9. – Lb4 10. dxe5?

Pe4 binnen 28 zetten van het bord geveegd.
9. – gxf6 10. e3. Na 10. e4 exd4 11. Dxd4 Le6 heeft zwart goede compensatie voor zijn zwakke pionnenstelling. Hij rokeert lang en dan werken zijn stukken goed samen.
10. – Tg8?! Ik moest iets verzinnen om zo gauw mogelijk uit voorbereide varianten te komen. Logischer was 10. – 0-0-0. Na de partij gaf Timman daarop 11. Le2 Tg8 12. 0-0 Lh3 13. Lf3 f5 14. Kh1 e4 15. gxh3 aan, met voordeel voor wit. Maar sterker in dat geval is natuurlijk 11. – Lb4!
11. Ld3! Lxd3 12. Dxd3 Txg2 13. Dxh7 0-0-0 14. Dh3. Na 14. Dxf7? exd4 15. exd4 Df4! zou wit in het nadeel komen.
14. – Tg6 15. dxe5. Wederom een belangrijk moment. Op 15. 0-0-0 had ik 15. – b5 16. Pd2 exd4 17. exd4 Df4 willen doen. De stelling lijkt ongeveer in evenwicht.
15. – Kb8!

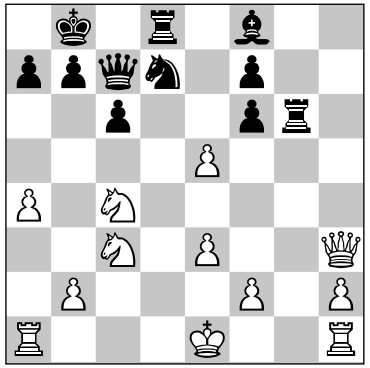

Na deze koningszet, die het paard ontpent, dacht Timman lange tijd na. Hij had gerekend op 15. – fxe5 16. 0-0-0 b5 17. Pd2 b4 18. Pce4, waarna zwart in moeilijkheden komt. Hij is dan kwetsbaar op de witte velden.
16. 0-0-0. Hij ziet af van pionwinst, want na 16. exf6 Pe5! 17. Pxe5 Dxe5 is de witte stelling zeer kwetsbaar, omdat de koning niet gemakkelijk in veiligheid komt.
16. – Pxe5 17. Txd8+ Dxd8 18. Td1 Dc8 19. Df1. Hierna heeft zwart geen grote problemen meer. Iets sterker lijkt 19. Dh4. Hierop wilde ik met 19. – Kc7 voortzetten. De stelling lijkt dan iets beter voor wit, maar moet bij nauwkeurige verdediging houdbaar zijn.
19. – Lb4 20. Pe4 De6 21. Pxe5 fxe5 22. h4. Zijn enige kans ligt bij de witte vrijpion. Omdat de witte koning nog altijd onveilig staat, heeft zwart voldoende tegenspel.
22. – Tg4 23. Dd3 a5 24. h5 f5 25. Dd8+. Hier is 25. Pg3? Da2! gevaarlijk; na 25. Pd6 Lxd6 moet het toreneindspel remise worden, maar 25. – Da2 26. Dxf5 Da1+ 27. Db1 Dxb1+ 28. Kxb1 is ook een optie. De zwarte loper is minstens zo sterk als het witte paard.
25. – Ka7 26. Pd6 Tg8 27. Dc7 Lxd6. Er kan niets meer gebeuren.
28. Dxd6 Dc4+ 29. Kb1 De4+ 30. Kc1 Dc4+. Wit kan het eeuwig schaak niet meer vermijden, omdat 31. Kd2 Tg2 32. Ke1 Dg4! levensgevaarlijk is. Zwart kon met 30. – Dxa4 op winst spelen,

maar na 31. h6 is een vrijpion met lange benen in dit soort eindspelen vaak een ruime compensatie voor een paar minuspionnen. Derhalve ... remise.
Na mijn zestigste jaar liep mijn speelsterkte meer en meer terug. Tenslotte beperkte ik me tot het spelen van rapidpartijen en het houden van voordrachten. Tot op de huidige dag is het spel me blijven fascineren en volg ik via internet het werk van de hedendaagse grote meesters.
De invloed van computers en secondanten is aanzienlijk geworden en de krachten van het grote geld spelen eveneens een rol van betekenis. Voor een beroepsspeler is de concurrentie moordend. Meer en meer komen er jonge spelers bij, die al voor hun twintigste de wereldklasse naderen. Zal er in deze eeuw een Nederlander verschijnen die in de voetsporen treedt van Euwe en Timman? Dat zou geweldig zijn voor het schaken in Nederland. Niets is zo inspirerend als succes op wereldniveau en de daarbij behorende publiciteit.
Een leven lang heb ik mij ingezet voor goede instructie op verscheidene niveaus en daarbij voortreffelijke hulp gehad van mensen als Henk Wille, Tom Ooms, Pieter Torbijn en vooral van Tom de Ruiter, die zowel als speler en als bestuurder veel voor BSG heeft betekend. Dat werk heeft resultaten opgeleverd. Er is binnen onze KNSB sinds mijn jonge jaren veel verbeterd.
In Nederland is BSG al honderd jaar een vooraanstaande club, die in vele opzichten heeft bijgedragen aan de ontwikkeling van de schaakorganisatie, die helaas altijd tobt met een tekort aan financiële middelen. De overheid zou de denksporten ook meer moeten steunen, want ze zijn belangrijk voor de vorming van intelligente jonge mensen.

** Het conflict tussen de Schaakclub Utrecht en het Bussums Schaakgenootschap waarover Bouwmeester rept, ontbrak ook niet in het jubileumboek "Eeuwig schaak", Honderd jaar Schaakclub Utrecht, 1886-1986", dat sprak van "een gigantische ruzie in het seizoen 1958-'59, naar aanleiding van een voortijdig afgebroken wedstrijd Utrecht 2 – BSG 2, wegens mist". De wedstrijd stond 1-1 toen een allengs dichter wordende mist de bezoekende vereniging dwong de laatste trein naar huis te nemen, omdat vervoer per auto niet verantwoord was. Utrecht bood aan de nog niet beëindigde partijen over te spelen, maar Bussum wilde ze afbreken en de telefonisch geraadpleegde wedstrijdleider wilde dat ook. De wedstrijdleider van Utrecht achtte dat onreglementair. En zo rees het conflict, dat ermee eindigde dat de wedstrijd voor Utrecht 2 met 9-1 verloren werd verklaard.*
De rel, die Hans Bouwmeester later zou bezweren, veroorzaakte een vertrouwenscrisis binnen de Stichts-Gooise Schaakbond, die bijna tot een schisma in het Utrechtse leidde. Een buitengewone SGS-vergadering, waarin het heet toeging, was geheel aan dit conflict gewijd.
In het clubblad van de Schaakclub Utrecht onthulde de aangeslagen voorzitter Stuiver de notulen van deze vergadering, die spraken van "de verdachtmakingen van de Schaakclub Utrecht" en over de "inferieure uitspraken" van zijn voorzitter, die "een SGS-bestuurslid had afgeschilderd als iemand die bereid is anderen lichamelijk letsel toe te brengen". Ook zou hij de verantwoordelijke wedstrijdleider een lasteraar hebben genoemd, zonder ook maar enig bewijs voor zijn grove beledigingen aan te voeren. Onvoorstelbaar wat in die barre dagen door en door fatsoenlijke mensen elkaar naar het hoofd hebben geslingerd, aldus het boek.

Schaduwclubs

U wilt er niet bij zijn ...

Tom Fikkert

Al vele jaren bestaat er bij BSG zoiets als een "schaduw"-schaakclubje * van door de jaren gelouterde spelers, die aan de maandagavond klaarblijkelijk niet genoeg hebben. En daarom maandelijks in roulerende volgorde bij elkaar thuis echtgenotes, verloofdes en vriendinnen tot wanhoop brengen door op woensdagmiddag de degens met elkaar te kruisen in tien-minutensnelschaakpotjes.
Oorspronkelijk was het onderonsje door Tom de Ruiter opgezet, met schakers als Marten Klouwen, F.E.J. van Pallandt en de betrekkelijk jong gestorven Dick van der Lijn. Toen die weg vielen moest er vervanging worden gezocht. Die werd gevonden in personen als Bert Kieboom, Theo Slisser en Max Kuperus, waardoor de gemiddelde leeftijd boven de zeventig kwam te liggen. "Jonge honden" als Rami Koch, Tom Haenen, Peter Baas en Tom Fikkert zorgden voor een dramatische verlaging van èn de gemiddelde leeftijd èn het gemiddelde schaakniveau, maar ook voor een geweldige verhóging van het ouwehoerniveau, want u wilt er níet bij zijn op deze woensdagmiddagen ...

** Eveneens zeer op gezelligheid ingesteld is een clubje van Naardense en Bussumse gepensioneerden en vutters, die elkaar op woensdagochtend treffen in een zaaltje van het "Trefpunt" aan de Ceintuurbaan. Trouwe BSG-leden als Wim Roeten, Ben van Rooijen en anderen hoor je er nooit over, maar hier is na het "zilver" van het andere, praatgrage clubje het zwijgen vermoedelijk "goud".*

Kerkelijke activiteit...

Frans Stevens / Wim Roeten

Op woensdag 3 december 2008 hebben wij op onze gebruikelijke schaakochtend het twintigjarig bestaan van ons clubje herdacht. Merkwaardig hoe een niet zo bedoeld initiatief tot zoiets kan uitgroeien. Het begon in 1988, toen Frans Stevens, lid van BSG, zijn lidmaatschap opzegde, omdat het tot 's avonds laat schaken en ook nog de uitwedstrijden hem te veel werden. Maar halverwege het jaar miste hij toch het schaken en ging hij naar het Bureau Vrijwilligershulp aan de Huizerweg om te kijken of die misschien nog een andere schaker hadden, die ook graag eens in de week een partij speelde. Helaas niet. In hun blaadje werd toen wel een oproep geplaatst en ja hoor, eind november meldde zich de heer Vaneman. Op sinterklaasdag 1988 werd de eerste partij bij Stevens thuis gespeeld.
In januari en februari vroegen diverse vrienden

en kennissen van Vaneman uit kerkelijke kring of ze ook mee konden doen. Het resultaat was dat begin maart 1989 het clubje was uitgegroeid tot tien man. Er moest naar een onderkomen worden gezocht in Naarden of Bussum, want iedere week acht tot tien man op schaakvisite, dat was een beetje te veel. Aanvankelijk lukte het niet, want de huurprijs was voor ons te hoog, soms vijftig gulden per keer. Op 22 maart 1989 vonden we een onderkomen in het Protestants Militair Tehuis de "Palmpit" aan de Koekoekslaan in Bussum. Maar dat was geen succes. Er was geen aparte ruimte voor ons beschikbaar. We moesten dus in een hoekje van de grote zaal spelen, terwijl om ons heen vlijtig gekaart en gebiljart werd. Eind april besloten we bij de "Palmpit" te stoppen en toch om de week bij één van de spelers thuis te schaken. Maar gezien de ruimte – we waren ondertussen met twaalf man – kon dat niet bij iedereen thuis.
Wat te doen? Eén van onze spelers, Ad Wiersma, was bestuurslid van de Zuiderkerk (thans afgebroken). Hij vroeg de Kerkenraad of deze voor een "kerkelijke activiteit" (schaken dus!) nog een zaaltje over had. Daar konden de bestuurders moeilijk omheen, want vrijwel alle leden behoorden tot die kerk. Wie schetst onze vreugde toen we op 24 januari 1990 voor het eerst in een afzonderlijk zaaltje in de Zuiderkerk terecht konden. Met ontzettend veel plezier hebben we daar jaren gespeeld. Er waren veertien vaste spelers en twee reserves. We speelden van januari tot Pasen en na de paasvakantie tot de grote vakantie. In die tijd kregen we ook de vraag van BSG of we niet wilden fuseren. Na overleg met de spelers werd dit unaniem afgewezen.
Gezien de ouderdom van de deelnemers hebben we tot onze spijt in de loop der jaren verscheidene medespelers verloren, onder anderen Ad Wiersma en Joep van der Ploeg. Deze laatste was ernstig ziek en zou nog slechts drie maanden te leven hebben toen hij medespeler werd. Een van onze mensen haalde hem met de auto op en bracht hem ook weer thuis. De schaakochtenden waren voor hem een belevenis en hij heeft het niet drie maanden, maar wonder boven wonder nog drie jaar meegemaakt. In de tien jaar dat Wim Roeten lid is van het gezelschap, maakte hij mee dat Hendriks, W. Stegenga en W. van der Veen, die allen ook lid waren van BSG, overleden.
Ineens kwam het bericht dat de Zuiderkerk zou worden afgebroken. Maar we hoefden ons geen zorgen te maken, want wij konden mee verhuizen van de Zuiderkerk naar de Verlosserkerk, in een zaaltje van het "Trefpunt". En daar spelen we tot nu toe met zestien vaste spelers. Meer passen er niet in het zaaltje. Er zijn ook nog een paar reserves, maar die zijn niet altijd beschikbaar. Intussen heeft een wisseling van de wacht plaatsgevonden. Frans Stevens heeft zijn "regelaarschap" in 2004 overgedragen aan Simon Bloemendaal. We hopen nog vele jaren in het "Trefpunt" te kunnen schaken.

Even winnen

Beschouwing over afbreken, arbitrages, uitvluggeren en de computer

Bert Kieboom

In een alweer sterk vergrijsd verleden werden schaakpartijen nogal eens afgebroken. Bij een deftige Nederlandse schaakclub in de jaren vijftig riep de zuinig betaalde bode aan het eind van de avond, wanneer de zaal dicht moest: *"Heren, hoogste tijd"* (dames waren er niet), waarna de resterende stellingen haastig op een 'afbreekformulier' werden gekrabbeld en de heren het pand verlieten. De bejaarde man moest dan nog aan de slag om de borden en stukken op te ruimen, waartoe niet alle 'heren' zich verwaardigden. Sommige dingen veranderen nooit.
Het afbreken had zo zijn voor- en nadelen. De grootste ellende was een datum te vinden waarop de partij kon worden uitgespeeld. Vooral van degene die slecht stond, was de medewerking soms gering. Het gevolg was een onoverzichtelijke stand in de winterwedstrijd. Werkte je met vaste groepen, dan viel dat nogal mee, maar bij een indeling na elke ronde – het Keizersysteem deed in die jaren zijn intrede - dreigde alles in de soep te lopen.
Partijen uit de externe competitie werden als regel afgebroken na een voorgeschreven aantal zetten. De speler met de meeste pretenties was gewoonlijk gedoemd naar de woonplaats van de tegenstander te tijgen, om daar zijn gelijk te bewijzen. Lukte het niet een uitspeeldatum te vinden, dan was arbitrage het laatste redmiddel. Dat kon tot koddige situaties leiden. In de Stichts-Gooise schaakbond ging de afgebroken partij naar twee, natuurlijk onbezoldigde arbiters, die tot gelijkluidende conclusies moesten komen. Dat waren de betere spelers van de bond, die dus meestal beslisten over het lot van zwakkere spelers. Ik heb eens een ongelooflijk gecompliceerd eindspel uitgevochten met wijlen Th.C.L. Kok, een van Nederlands beste studiecomponisten uit de vooroorlogse jaren en ook in mijn beginperiode nog een sterk schaker. Brieven over en weer. We deden er geloof ik drie maanden over, terwijl de mannen die het vuurtje hadden aangestoken, de partij vermoedelijk al hadden vergeten. In ieder geval zullen zij bij lange na niet alle finesses hebben onderkend.

Bij een lezing van Hans Bouwmeester zag ik een mooi voorbeeld:

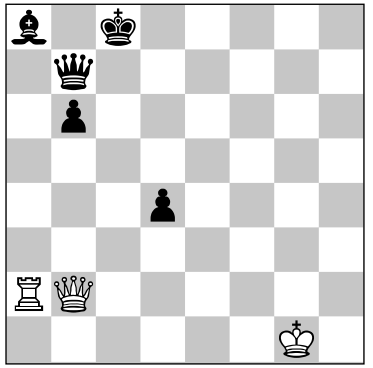

Deze stelling uit een wedstrijd voor de Noord-Hollandse schaakbond werd ter arbitrage voorgelegd aan Hans. Er hing voor beide teams veel van af en beide claimden winst. Bouwmeester herkende een thema uit een studie van de gebroeders Platov. Wit wint met **1. Dc2+! Kd8.**
Op 1. – Kb8 volgt 2. Dh2+ Kc8 (2. – Dc7 3. Txa8+) 3. Dh8+ en wit wint de loper. Eveneens verliest 1. – Kd7 2. Ta7! Dxa7 3. Dh7+. **2. Dh7!** De witte velden zijn keurig gedekt en op **2. – Dxh7** komt **3. Txa8+**. Gewonnen voor wit.

Het thema waarop Bouwmeester doelde, is te vinden in de volgende compositie.

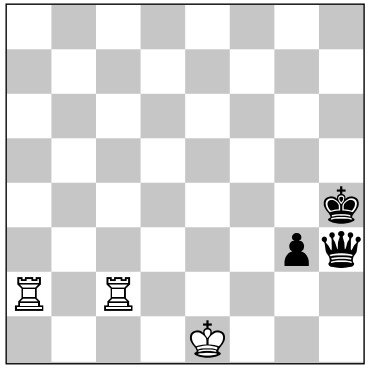

Om te winnen mag wit geen ogenblik verslappen, omdat de zwarte dame anders aan bod komt: **1. Ta4+ Kg5 2. Tc5+ Kf6 3. Ta6+ Ke7 4. Tc7+ Ke8 5. Th7!** (dreigt Ta8 mat of – na Dxh7 – Ta8+ met damewinst) **5. – Dg2 6. Ta8+ Dxa8 7. Th8+** en nu slaat het noodlot toe aan de andere kant van het bord.

De meester aan het woord: *"Tijdens mijn partij met O'Kelly, Beverwijk 1958, komt een woedende heer op mij af en zegt dat zijn club gedegradeerd is door een arbitrage van mij. Zal ik het u even laten zien? Uiteraard vroeg ik of dat kon wachten totdat mijn partij uit was. Hij toonde mij de stelling en er ging mij een licht op. Na* ***2. Dh7!*** *werd het even stil: 'Op grond van deze analyse had u de partij nooit verloren mogen verklaren. Dit is tweede klas onderbond en daar komen zulke zetten niet voor!' Daarna liep hij kwaad weg."*

In hogere zin had de man gelijk. Bouwmeester verklaarde ook een keer dat een afgebroken partij uit de wedstrijd Utrecht – Spangen remise was, terwijl Spangen wilde winnen. De partij ging ter arbitrage naar Carel van den Berg, die toen hij hoorde dat Bouwmeester remise had geclaimd, genoeg vertrouwen in deze schaakcollega had om daarin vlot mee te gaan. Later keek de altijd uiterst punctuele Van den Berg nog eens goed naar de stelling, vond toch een winnende finesse en belde dat door naar de wedstrijdleider . Helaas, deze had beide verenigingen al op de hoogte gesteld van de remise en kon dat niet meer terug draaien. Oud-KNSB-voorzitter Henk van Steenis heeft ooit gedacht dat zijn clubgenoot het expres had gedaan.

Een groot voordeel van het afbreken en dan ook uitspelen, was dat eindspelen niet in tijdnood werden afgeraffeld. Het dwong tot grondige studie van de afgebroken stellingen, waarbij handboeken als de 'Chéron' of de werken van Averbach frequent werden geraadpleegd. Je ging theoretisch verloren staande stellingen meestal niet uitspelen, in de wetenschap dat de tegenstander het ook wel zou hebben bekeken. Of je maakte juist extra werk van iets wat bij goed spel remise zou moeten worden, maar nog mogelijkheden inhield voor winst.
In het Hoogovenstoernooi speelde ik eens tegen iemand, die tot vier keer toe remise aanbood in een miserabele stand. Dat irriteerde me zo dat ik te haastig ging spelen en de stelling verknoeide. Ik brak af met een eindspel op het bord van toren en paard tegen toren, dat meer nog dan toren plus loper tegen toren tot remise hoort te voeren. In normale gevallen zou ik dat wellicht hebben aangeboden, ware het niet dat ik zwaar de pest in had. 's Avonds, terwijl iedereen aan het bier drinken was, concentreerde ik me in mijn hotelkamer op dit eindspel. Chéron geeft een stuk of zeven standaardstellingen, waarin toren en paard wèl winnen van de toren. En warempel, ik bereikte een van die stellingen en won alsnog.

In een geanimeerd gesprek over dit onderwerp wees Hans Bouwmeester mij nog op een afgebroken stelling van hem tegen Paul Keres (Varna 1962), die hij in drie eerder gespeelde partijen op remise had weten te houden.

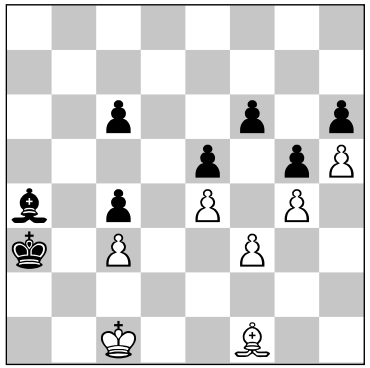

De hele nacht werkt Hans om voor wit een remisevariant te vinden. Keres vervolgt met een verveeld gezicht, geeft zijn pluspion terug en kijkt er min of meer wanhopig bij. Hans: *"Ik moet mijn loper terug trekken, aarzel even ... en kies, juist na de tweede tijdcontrole, het verkeerde veld! Onmiddellijk daarna zie ik de finesse, die ik eerder had moeten zien. Even later moet ik opgeven en staat het huilen me nader dan het lachen ..."*

55. Le2. Na 55. Lxc4 Lb5 verliest wit het pionneneindspel. **55. – Ka2!** Een laatste poging. 56. **Lxc4+.** Nu is er niet veel keus, want na 56. Lf1 Kb3 57. Kd2 Kb2 58. Le2 Lb3 59. Lf1 La2 60. Le2 c5! 61. Lf1 Kb3 62. Le2 Lb1 is wit op den duur verloren. **56. – Ka3 57. Le2?** Na nog één sterke zet is het remise: 57. Lf1! Er kan dan volgen 57. – Lb5 58. Lg2 Kb3 59. Kd2 c5 60. Lh3 en nu is 60. – Le2 61. Kxe2 Kxc3 62. Kd1 Kd3 63. Lf1+ Ke3 64. Le2! te riskant voor zwart. **57. – Lb5 58. Ld1 Ka2!** Tempodwang! 59. Lc2 faalt op 59. – Le2. Een finesse die secondant Boleslavsky om zes uur in de ochtend had ontdekt! **59. Kd2 Kb2 60. Lc2 Le2! 61. La4 Lxf3 62. Lxc6 Lxg4 63. Le8 Le6 64. Lb5 g4 65. Lf1 Kb3** en 0-1.

Op 24 maart 1983 speelde ik met zwart tegen H.J. te Winkel, clubkampioen van BSG in 1964. Onder de kop 'Krabbengang' schreef ik later in het clubblad een stuk over het slot van deze partij, die was afgebroken in de volgende stelling.

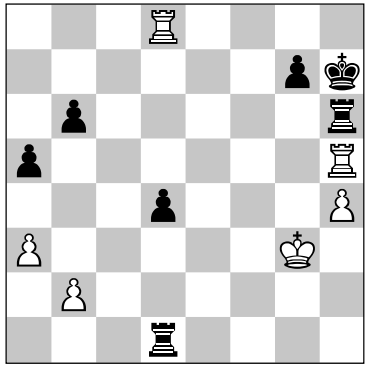

Ik had zojuist een torenschaak beantwoord met **50. – Th6** en moest bij de huisanalyse dus rekening houden met twee mogelijkheden: òf wit hield beide torens nog even in het spel òf hij ruilde er één af. Als wit niet zou ruilen, bijvoorbeeld 50. – Thd5 51. Tg1+ ging de witte h-pion eraf, evenals de zwarte d-pion. Misschien kan wit het beste proberen beide torens op het bord te houden. In de partij ruilde hij.
51. Txh6+ gxh6. Gedwongen, want na 51. – Kxh6 52. Td6+ heeft wit tijd om de b-pion te nemen. Maar nu snijdt wit de koning af. **52. Td7+ Kg8.** Ook nu mag de koning niet naar de zesde rij. 53. **Td6 d3!** Bindt de witte toren aan de d-lijn. **54. Kf3 Tb1 55. Txd3 Txb2 56. Kg4 Tb5 57. Td6 Kg7 58. Tc6 h5+ 59. Kf4.**
Er zijn nu twee plannen mogelijk: zwart probeert de witte a-pion te veroveren ten koste van zijn eigen h-pion of hij probeert beide witte pionnen te krijgen voor zijn a- en b-pion. Eerst moet echter zijn afgesneden koning naar een betere uitgangspositie en dat kan alleen door om de b-pion heen te lopen. Deel 1 van de krabbengang.
59. – Kf7 60. Th6 Ke7 61. Ke4 Kd7 62. Kd4 Kc7 63. Th7+ Kc6 64. Th6+ Kb7 65. Th7+ Ka6 66. Kc3 Tf5 67. Th6 Kb5 68. Kb2 Kc5. Dat ziet er al een stuk gezelliger uit voor zwart. **69. Kc3 b5 70. Th8 Kd5!** De koning moet terug naar de kant van het bord waar hij vandaan gekomen is, want schaakjes op f3 of b4 leveren niets op. De zwarte toren blijft voorlopig gebonden aan zijn vierde rij. Deel 2 van de krabbengang. **71. Td8+ Ke4 72. Te8+ Kf4 73. Tg8!** Ook nu heeft zwart listen nodig om verder te komen. **73. – Ke3 74. Tg5! Ke4 75. Tg8 Tf4!** Probeert de h-pion te pakken te krijgen. Maar wit geeft nog geen krimp. **76. Tb8!** Beter dan 76. Tg5? b4+ 77.

axb4 axb4+ 78. Kxb4 Txh4. Na de tekstzet kan 76. – b4+ niet, omdat wit torens kan ruilen en remise houdt**. 76. – Tf3+ 77. Kc2 Tf5 78. Kc3 Kf3 79. Tg8 Tf4! 80. Tg5 b4+ 81. Kd3!** Na ruil houdt zwart een makkelijk te winnen eindspel over. Op 81. Kb3 volgt 81. – a4+! en na 82. Kxa4 bxa3+ 83. Kxa3 Txh4 is zwart waar hij wezen wil.

81. – Txh4 82. Txa5 bxa3 83. Txa3.

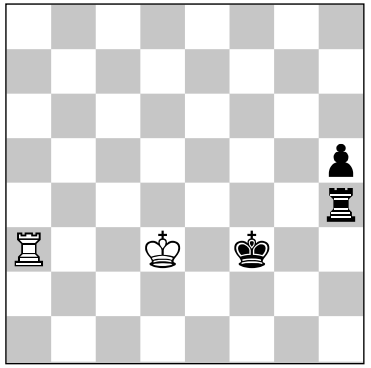

Indertijd dacht ik dat deze stelling theoretisch gewonnen was. En ik won ook: **83. – Tf4 84. Ta8 h4 85. Th8 Kf2 86. Th7 Tf3+ 87. Kd2 h3 88. Th8 Tg3 89. Tf8+ Kg2 90. Ke2 h2 91. Tf2+ Kh3 92. Tf1 Tg1 93. Tf3+ Kg4** en wit gaf op.
Maar computers kunnen tegenwoordig elke stelling met vijf stukken op het bord in een mum van tijd feilloos tot het einde analyseren. Clubgenoot Henk van der Poel stopte de stelling in zijn computer en die zei: remise! Wit moet geen 84. Ta8 spelen, maar 84. Ta1! De hoofdvariant is dan **84. - Kg2** (84. – h4 85. Tf1+ Kg3 86. Txf4 Kxf4 87. Ke2; 84. – Kf2 85. Ta2+ Kg3 86. Ta5) **85. Ta2+ Kg3** (85. – Tf2 86. Ta4 Kg3 87. Ke3) **86. Ta5 h4 87. Ke3 Tb4** (87. – Tf1 88. Ke2; 87. – Tf8 88. Tg5+ Kh2 89. Ke2; 87. – Tg4 88. Ta1! Kh2 89. Kf2!) **88. Tg5+ Kh2 89. Kf2** remise. Een andere poging strandt eveneens: **84. – Tg4 85. Tf1+ Kg2 86. Tf8 h4 87. Ke2!** (87. Ke3? verliest) **87. – h3 88. Tf2+ Kg3 89. Tf3+ Kh4 90. Tf2** en zwart komt niet verder. Of ook **88. – Kh1 89. Tf1+ Tg1 90. Tf2!** (geen 90. Kf2? h2!) met remise.

Al werden mijn noeste analyses beloond, ik wil geenszins beweren dat ik alle verwikkelingen in dit eindspel heb kunnen doorgronden, wat de computer tenslotte ook keihard aantoonde. Misschien heb ik eerder de winst laten glippen, maar in de praktische partij doe je allebei niet steeds de beste zetten. Je leert echter wel van zo'n analyse. Nu is alles anders en worden eindspelen uitgevluggerd. In het Corus-toernooi zag ik een toch wel sterke clubgenoot, weliswaar in flinke tijdnood, vergeefse pogingen doen om het eindspel van loper en paard tegen de kale koning te winnen. Vroeger gaf de tegenstander zoiets vaak op, omdat zo'n partij toch zou worden afgebroken. Het theorieboekje is dan gauw gepakt. Tegenwoordig moet je dit soort technische grappen dus gewoon paraat hebben.

In datzelfde Corus-toernooi speelde een andere clubgenoot, Emile Wüstefeld, met zwart een eindspel tegen de tripelpion van de Fransman S. Leburgue.

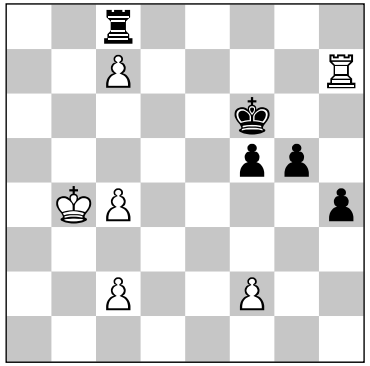

Een grappige stelling, want je ziet niet vaak dat een tripelpion het eindspel haalt. De witte koning staat gevaarlijk dicht bij de verste van de c-pionnen en dus besluit zwart maar meteen met zijn eigen pionnen te gaan stormen. Eerst moet de witte toren weg van de h-lijn: **41. – Kg6 42. Td7 h3 43. Kb5 g4 44. Kb6 h2 45. Td1 f4 46. Td6+ Kg5 47. Td5+ Kf6 48. Td6+ Ke5 49. Th6 g3 50. fxg3 fxg3 51. Kb7 Tg8 52. c8D Txc8 53. Kxc8 g2 54. Txh2 g1D.** *"Kat in het bakkie"*, dacht Wüstefeld. *"Dame tegen toren en geen vesting in zicht."* Het zou anders lopen. **55. Th5+ Kd6 56. Th6+ Kc5 57. Te6!** De toren mag niet door een dameschaak worden opgehaald en moet daarom in de buurt van de koning blijven. **57. – Dg8+ 58. Kd7 Df7+ 59. Te7 Dxc4 60. Te5+ Kd4 61. Ta5 Dxc2.** Nu de pionnen weg zijn, wordt het tijd om 'even mat te zetten'. Zwart heeft dat nooit eerder gespeeld, maar zo moeilijk kan het toch niet zijn? Na enkele zetten merkt hij echter dat hij minder dan vijf minuten over heeft. Afbreken is er niet bij. Hij weet de koning en de toren naar de rand te drijven, maar kan het juiste plan niet vinden. Tenslotte zet hij, met nog een paar seconden op de klok, zijn tegenstander maar pat.

Het eindspel van dame tegen toren houdt de gemoederen al heel lang bezig. Ponziani geeft in 1782 de volgende stelling.

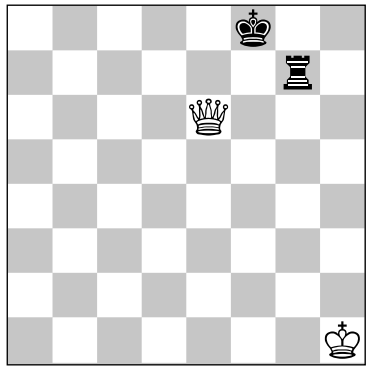

Zwart aan zet houdt remise door **1. – Th7+ 2. Kg2 Tg7+ 3. Kf3 Tf7+ 4. Kg4 Tg7+ 5. Kf5**

Tf7+ 6. Kg6 Tg7 7. Kh6 Th7+! 8. Kxh7 pat. Een valstrik waarvoor de speler met de dame zich voortdurend moet hoeden, is het verschijnsel van de 'dolle toren'. Zonder hierin te trappen, is de winstvoering, met soms een geraffineerd gebruik van zetdwang, moeilijk genoeg. Experts als Berger (in 1889) en Euwe (in 1958) hebben zich met deze materie uitvoerig bezig gehouden.

In 1979 werd aan een computer de vraag voorgelegd hoeveel zetten er nodig zijn om tot winst te komen, uitgaande van de ongunstigste, maar wel winnende beginsituatie. Het rekentuig toverde de volgende stand uit de hoge hoed:

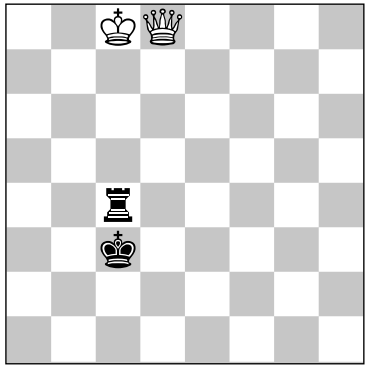

Bij het beste spel van beide kanten ontstaat deze hoofdvariant: **1. Kb7 Tb4+ 2. Kc6 Tc4+ 3. Kb6 Tb4+ 4. Ka5 Te4 5. Dd6 Td4 6. Df6 Kd3 7. Kb5 Ke3 8. Kc5 Tf4 9. Da1 Tf8.** Hier en in het vervolg verwijdert de toren zich van de koning (zie de opmerking bij de 57ste zet in het eindspel van Wüstefeld), hetgeen niettemin de taak van de dame verzwaart. **10. Dd4+ Ke2 11. Dg4+ Ke3 12. De6+ Kf3 13. Kd4 Td8+ 14. Kc3 Tf8 15. Dc6 Kg4.** De koning zoekt telkens de ongevaarlijkste velden: de andere kleur dan die waarop de toren staat, om diagonale schaaks met torenverlies te voorkomen. **16. Dg6+ Kf3 17. Dg5 Tf4 18. Kd3 Ta4 19. Dd5+ Kf2 20. Dc5+ Kg3 21. Ke3 Tg4 22. Dh5 Ta4 23. De5+ Kh3 24. De6+ Kh4 25. De7+ Kg3 26. Dd6+ Kh4 27. Kf3 Kh5 28. Dd5+ Kh4 29. Dd8+ Kh5 30. De8+ Kg5 31. Dxa4.** Als je, bij de huidige cultuur van 'uitvluggeren', dat allemaal in vijf minuten moet bekijken!

Bij een invalbeurt voor het eerste tiental in 2009 speelde ik "voor de club" het eindspel van paard tegen dame door, omdat mijn tegenstander nog slechts enkele minuten over had. Het kostte de man nog heel wat inspanning voordat hij het paard op tijd te pakken had ...
Soms is dat uitvluggeren het schaakspel gewoon onwaardig.

Leed van een Gooise broedermoord

Ongebruikelijk verslag ener streekderby op 22 november 2008

Broeder Godfried

Ja, dat was een vreemde geschiedenis, waaraan de heer Leon Pliester refereerde in het laatste jaar van Schaaknieuws (nummer 18). Hans Bouwmeester en zijn maatje Bert Kieboom beschreven die reeds in een Prisma Schaakboek, deel 2. Laat mij u verder inlichten. Ik ontmoette eerst twee heren, die door rampspoed waren getroffen. De eerste verloor zijn bedrijf, de tweede zijn vrouw. Met enige herderlijke woorden heb ik hun leed kunnen verlichten. De derde schreiende man die ik trof, bleek een schaakmeester die zijn partij had verloren. Ik stond met mijn mond vol tanden, en kon niets anders doen dan hartstochtelijk mee huilen. Daarover had men mij op het seminarie niets meegedeeld. Terug in het klooster besefte ik dat er veel geleden werd onder de beoefenaren van de edele schaaksport. Ik meende een gat in de pastorale markt ontdekt te hebben! Als ik mij nou verdiepte in het schaakspel, zou ik overal lijdende spelers kunnen troosten en veel pijn verzachten. Als het Zijne Heiligheid behaagde, zou ik wellicht patroonheilige der schakers kunnen worden. Ach, ik was jong, en gaf mij over aan ijdelheid en het najagen van wind, met mijn hovaardige bespiegelingen. Ik bleek weinig talent te hebben voor uw moeilijke spel, en het was slechts door vele, vele jaren van monnikenwerk dat ik enigszins het niveau wist te bereiken waarop ik mij aanmatig een begrijpend oor te kunnen zijn voor het geweeklaag der schakers. Na het bestuderen van vele schaakboeken, tijdschriften en de laatste jaren ook databases, besloot ik het er weer eens op te wagen. Zo liep ik in Bussum door het park, toen ik onverhoeds een wenend persoon ontwaarde, gezeten op een bank. Het bleek -hoe wonderlijk zijn Gods wegen -de bovengenoemde heer Leon Pliester te zijn. Ik vroeg hem naar de reden van zijn ongerief.
LP: "Ik speelde tegen Erwin L'Ami. Gezien diens Olympiadeverplichtingen werd vooruit gespeeld, met een versneld speeltempo. Ik kwam goed uit de opening, maar dat verwaterde. In tijdnood had ik het zwaar, maar hield het hoofd koel, waardoor ik een eindspel wist te bereiken met twee pionnen voor de kwaliteit." BG: "Dat moet toch voldoende zijn." LP: "Vast wel, maar aangezien de dames nog op het bord stonden, bleef hij vervelende dingen dreigen en in de weinige bedenktijd die ik had, kon ik die niet allemaal het hoofd bieden." BG: "Ja, de geest is gewillig, maar het vlees is zwak." LP: "Ach, laat ik mij niet achter zwak vlees verschuilen. Ik boette nog een pion in, en toen werd ik weg geschoven." BG: "Ach, hoe treurig is dit alles. Maar zo te horen hebt u zich kranig geweerd, en tegen een tegenstander van formaat is zo'n nipte nederlaag geen schande. Maar zoals Noach de zondvloed overleefde, zal u ook deze

ellende kunnen doorstaan. Veel bidden, goed slapen en rusten zal u ongetwijfeld goed doen." LP: "Vast en zeker, maar ik kan dit nog niet uit mijn systeem zetten, want ik word geacht een stukje te schrijven voor Schaaknieuws over deze teamwedstrijd." BG: "Is het heus! Ach, broeder, laat mij deze schone taak van u overnemen. Het zal mij een eer zijn een bijdrage te mogen leveren voor dit hoogstaande tijdschrift, waarop ik sinds mensenheugenis ben geabonneerd." En zo is het gekomen dat ik heden uw scribent ben. Niet lang daarna trof ik een verstilde figuur aan, die met een blik op oneindig in de verte leek te staren. Geen twijfel mogelijk, dit was een schaker die zijn zonden aan het overdenken was. Het bleek Ton van der Heijden te zijn. TvdH: "Ik kreeg een variant op het bord die ik normaal gesproken goed ken, maar toch ging er iets mis. Ik wikkelde af naar een toreneindspel, maar dat bleek niet te houden. Maar wat had ik dan wel moeten doen?"
Ik wees hem erop dat het pad naar de overwinning smal en vol hinderlagen is, en breed de weg die naar de afgrond leidt. Dit stelde hem gerust, maar hij bleef zoeken naar de concrete zettenreeks naar dit smalle pad. Ik vervolgde mijn wandeling, totdat ik opgeschrikt werd door vreemde geluiden uit het struikgewas. "Oliebol!", "Maar wat doe je hierop?", "Wat ben jij toch een appelflap!" Het bleken de gebroeders Ewoud en Jesper de Groote te zijn, die met een zakschaakspel hun verschillen in strategisch inzicht aan het uitvechten waren. Ik vroeg naar de partij van Ewoud: EdG: "Ik moest vooruit spelen tegen Daniël Stellwagen. Ik bereikte uiteindelijk een theoretische remisestelling, maar door het versnelde tempo vond ik de remiseweg niet. Ergens werd het zelfs drie keer dezelfde stelling, maar ik kon niet claimen, want ik noteerde niet meer." BG: "Dit is heel triest, maar met zwart zo dicht bij de remise te zijn tegen zo'n gerenommeerde speler bewijst dat de Vader in de Hemel u toch gezegend heeft met het nodige talent. Verstop dit niet onder de korenmaat en vroeg of laat zult u oogsten wat gezaaid is." "En welk een tegenspoed was uw lot, broeder?", vroeg ik aan de ander. JdG: "Ik offerde een pion voor activiteit, tegen Dennis de Vreugt." BG: "Heel goed! Hecht u niet bovenmatig aan het materiële." JdG: "Maar uiteindelijk bleek zijn paard op e4 minstens zo sterk als de mijne op b5, en was zijn c-lijn nuttiger dan mijn f-lijn." BG: "Dat is betreurenswaardig. Ik kan slechts hopen dat deze ervaring louterend werkt, en dat u inspiratie put uit de nieuwe inzichten die u opgedaan heeft."
Getroost door mijn woorden sloten de broers vrede en analyseerden eensgezind verder.
De volgende persoon die ik trof op mijn wandeling door het park, was Vincent Rothuis. Hij snikte hartverscheurend. VR: "Ik speelde een Gesloten Spanjaard tegen Ruud Janssen. Toen de stelling geopend werd, verrekende ik me, en bleef materiaal achter." BG: "Ach, broeder, trek het u toch niet zo aan. De weg naar de top is bezaaid met doornen, en de Satan bestookt de zoeker onophoudelijk met verleidingen, waarvoor wij soms bezwijken. Maar gelijk ook de Verloren Zoon niet bleef zitten in de mest der

ellende, wendde hij zich tot de Vader en werd weer in Zijn gunst opgenomen. Zo zal het hemelse geluk ook uw deel worden."
Ik weet niet of hij helemaal begreep wat ik zei, maar het werkte wel, en getroost ging hij heen.
Daarna ontmoette ik een getormenteerde ziel, die zich voorstelde als Lars Ootes. Hier volgt zijn historie. LaO: "Rond zet 30 zag het er nog niet zo slecht uit, maar hoewel mijn opponent, Friso Nijboer, in tijdnood was, wist hij toch actief te worden. Zijn slechte loper ging van c2 naar d5, zijn paard kwam op e5, zijn toren viel binnen over de b-lijn en uiteindelijk sloeg hij op f7." BG: "Dit klinkt als het open splijten van de Rode Zee. Dat komt niet vaak voor. Wie zal het u euvel duiden. Er staat immers geschreven: "Al wie zonder zonden is, hij werpe de eerste steen". Het zijn slechts farizeeërs en huichelaars die u zouden belasteren, maar in de ogen van de Vader in de Hemel zijt gij nog steeds een kind Gods." Hij stond op en ging huiswaarts, met een gelukzalige uitdrukking op zijn gelaat. Ik moet toegeven dat ik me gesterkt voelde door deze ervaringen, en meende dat ik inmiddels de vruchten kon plukken van het zaaiwerk dat ik vele jaren geleden in mijn akker der wijsheid heb geplant. Ach, sinds het paradijsverhaal weten wij dat het plukken der vruchten een riskante onderneming is. De hoogmoed kwam dan ook voor de val. Ik was op veel voorbereid, maar niet op vier schreiende heren, die gebroederlijk op een bankje gezeten hun tranen de vrije loop lieten. De eerste die het woord nam, was Coen van der Heijden, die mij met een heel betoog om de oren sloeg. BG: "Broeder, verwacht niet te veel van mijn voorstellingsvermogen. Laten wij het bord erbij pakken."

Coen van der Heijden – Wieb Zagema:
1. e4 e5 2. Pf3 d6 3. d4 Pf6 4. dxe5 Pxe4 5. Dd5 Pc5 6. Lg5 Dd7 7. exd6 Pe6 8. Pc3 c6 9. Dd2 h6 10. Lf4 Pxf4 11. Dxf4 Lxd6 12. De4+ De7 13. 0-0-0 Dxe4 14. Pxe4 Lf4+ 15. Kb1 0-0 16. Le2 b6 17. Pd6 Le6 18. g3 Lxd6 19. Txd6 Te8 20. Te1 Kf8 21. Pd4 Ke7 22. Txe6+ fxe6 23. Lc4 Kf6 24. Te3 a5 25. Pxe6 Ta7 26. Tf3+ Ke5 27. Te3+ Kf6 28. Tf3+ Ke5.

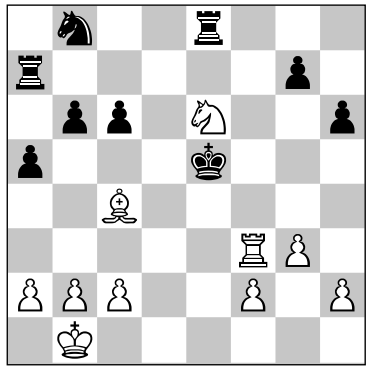

CvdH: "Hier speelde ik **29. Pxg7** tegen Zagema. Pakken mag niet, want dat kost materiaal, en daarom speelde hij op mijn onderste rij. Ik dacht lang na om profijt te kunnen trekken van zijn koning, die verdwaald is in het open veld, maar besloot uiteinde-

lijk wijselijk eeuwig schaak te geven": **29. – Td8 30. Tf5+ Kd6 31. Tf6+ Ke5 32. Tf5+ Kd6 33. Tf6+ Ke5 34. Tf5+.**

BG: "Heel verstandig. Er gaat niets boven de eeuwigheid. Laat u niet meeslepen door de verlokkingen die u vals voorgespiegeld worden door de Verleider aller Verleiders!" "Wie is dat? Zagema? Casanova?", zei een argeloze jongeman, die Lennart Ootes bleek te heten. "Welnee, hij bedoelt de duivel!", zei de oudste, een erudiete heer die wij kennen als Hans Ree. Hij ging meteen verder. HR: "Ik stond wat beter, maar ik kon mijn voordeel niet vasthouden. Mijn tegenstander, Wouter Spoelman, koos voor een tactische uitweg, die eveneens eindigde met eeuwig schaak." BG: "Ah, wederom eeuwig schaak. Is dat ook uw ervaring?", vroeg ik aan de twee overige heren. LeO: "Nee, bij mij werd het een dolle boel en na 48 zetten stond het zo:"

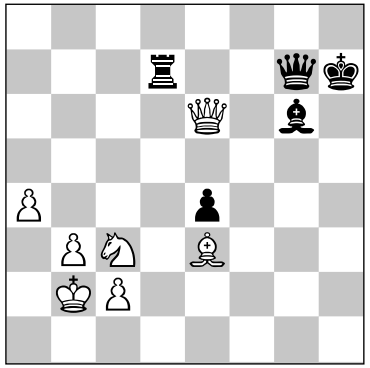

"Ik was bezig eeuwig schaak te geven, maar besloot toen voor het volle punt te gaan. Dat werd mij bijna noodlottig, want ik verkrampte en zag niet wat ik moest doen, terwijl Henk Vedder steeds beter kwam te staan."

49. Dh3+ Kg8 50. De6+ Kh7 51. Lg5 Tf7 52. Dh3+ Kg8 53. Dc8+ Kh7 54. Dh3+ Kg8 55. Lh6 De5 56. Dc8+ Kh7 57. Le3 Tc7 58. Dh3+ Kg8 59. Ld2 Te7 60. De3 Te6 61. Ka2 Tc6 62. Kb1 Tf6 63. De2 Tf3 64. Dc4+ Kh7 65. Dd5 De7 66. Dd4 e3 67. Pd5 exd2 68. Pxe7 Tf1+ 69. Kb2 d1D 70. Dxd1 Txd1 71. Pxg6 Kxg6 72. a5 Kf5 73. Kc3 Ke6 74. Kc4 Kd6 75. b4 Th1 76. Kb5 Kc7 77. c4 Th4 78. c5 Tg4 79. a6 Th4 80. Ka5.

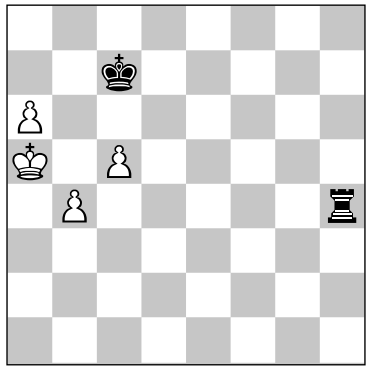

"Ik had nauwelijks nog bedenktijd en mijn tegenstander nog zat. Toch speelde hij **80. -Kc6??** en na **81. b5+ Kxc5 82. a7 Th1 83. Ka6** moest hij in remise berusten." BG: "Dit is een wonder! Gelijk Lazarus

staat gij op uit de dood. De Heer moet u uwe zonden vergeven hebben. Gij moet wel een godvruchtig en deugdzaam leven geleid hebben!" LeO: "Eh, als u het zegt, zal het wel zo zijn." De vierde man, Henk van der Poel, nam nu het woord. HvdP: "Vergeleken met dit circus was mijn partij tegen Delemarre eigenlijk maar een bloedeloze toestand. Op zet 18 werd tot remise besloten." BG: "Bloedeloos is het pad van de vrede. Heb uw vijanden lief en vergeldt geen kwaad met kwaad. Maar, heren, ik waan mij nu in een Babylonische spraakverwarring. U vieren hebt allen een verdienstelijk half punt gescoord tegen een sterkere tegenstander. En toch tref ik u hier huilend aan. Wat is dan toch de reden van uw hartzeer?" "Ja, wij hebben remise gespeeld, en meer gedaan dan van ons verwacht mocht worden. En toch hebben we verloren. Ons team is met 8-2 door die broeders uit Hilversum ingemaakt en nu staan we helemaal alleen puntloos onderaan." BG: "Vrienden, ik weet niet wat ik zeggen moet. Uw clubliefde ontroert mij. Ik sta met mijn mond vol tanden. Boehoehoehoe, snik, snik ..."

D'r zit muziek in het schaken

Peter Baas

De 3 musketiers voor het Denksport Centrum

Omtrent 1990 zeiden de Hilversummers Tom Haenen, Tom Fikkert en ikzelf de Hilversumse schaakclub Pion Voga vaarwel om toe te treden tot het Bussums Schaak Genootschap. Pion Voga was van oudsher een gezellig clubje, maar werd op een gegeven moment zo klein dat je constant tegen dezelfde mensen zat te spelen. Derhalve meenden we aan een nieuwe uitdaging toe te zijn en kozen voor het roemruchte BSG, dat niet alleen hoge ogen gooide in de Hoofdklasse Bovenbond, maar tevens was behept met een uitgebreide middenmoot van gelijkgestemde schaakzielen met een ELO-rating van zo rond de 1600 tot 1800, waartoe wij ons mochten rekenen. BSG genoot de voorkeur boven het Hilversumse HSG. Hoewel deze club qua afstand meer voor de hand lag, stond hij bij ons niet bepaald bekend als een gezellige club, mede doordat de clubavonden, in schril contrast tot het sfeervolle Denksport Centrum in Bussum, werden gehouden in een bijzonder naargeestig

middelbare-schoolgebouw en daar pluk ik persoonlijk nog steeds de wrange trauma's van. Die tijd was voor mij namelijk meer naar dan geestig. Voor mezelf speelde (als contrabassist) ook een rol dat mijn twee bevriende omroepcollegae in de muze, de violisten Rami Koch en Bram van der Sluijs, lid waren van BSG. Rami is een uitstekend violist, met wie ik tijdens de tournees met het Koninklijk Concertgebouw Orkest menig schaakrobbertje heb uitgevochten. Daarbij sloeg de balans nagenoeg altijd door naar Rami, hoewel hij, tot zijn afgrijzen, toch heel af en toe kansloos de bietenbrug op ging.

Baas en Koch in een concertpauze

Bram zou tot het bittere eind actief blijven als schaker. Beroemde uitspraak van Bram, vlak voor zijn overlijden op 86-jarige leeftijd, na een winstpartij die hem min of meer in de schoot werd geworpen: "Je kan wel merken dat ik vooruit ben gegaan." Saillant detail is dat ook Tom Haenen zijn brood verdient in de muziek. Tom is een begenadigd zanger, die van alle markten thuis is. Hij deinst er dan ook geenszins voor terug om -tussen de reizen naar de Canarische Eilanden door -bloedserieuze recitals te combineren met komische operarollen, die hem op het vege lijf geschreven staan. Ook wat schaken betreft heeft Tom veel aanleg voor talent (zo zit-ie bij BSG geheid tegen de subtop aan te hikken). Tom Fikkert heeft aan den lijve niets met muziek van doen, behalve dat hij het heel erg mooi vindt, waarbij hij tevens een bijzonder goede smaak aan de dag legt, maar is geenszins gespeend van artisticiteit. Als gepensioneerd antropoloog zit hij als vrijwilliger regelmatig achter de knoppen in Filmtheater Hilversum. Daarnaast maakt hij steeds meer furore als schaakleraar in den dop. Dit heeft hij dusdanig in zijn vingers dat hij vier scholen onder zijn hoede heeft, onder het motto: "Je moet ze altijd één les voor zien te blijven." Overigens speelde ik al in 1986 een jaartje bij BSG, maar ik liet me toen overhalen door mijn bevriende collega Marius Lansdorp -die om zijn verrotte gebit ook wel "Carius" werd genoemd -om toe te treden tot "De Vrije Pion" (inmiddels ter ziele), waar ik, met een rating van om en nabij de 1700, zowaar drie maal achter elkaar clubkampioen werd. Dat geeft uiteraard een duidelijke indicatie over de speelsterkte van deze club, maar ze schonken wel een lekkere borrel.

Ultiem hoogtepunt in mijn schaakcarri re is echter mijn plusremise in een door "Man en Paard" georganiseerde simultaanpartij tegen Jan Timman

in 1984 in de voormalige KRO-studio, waar ik stom toevallig ook mijn contrabasproefspel voor het Radio Filharmonisch Orkest tot een zo goed einde wist te brengen dat ik daar dertig jaar in mee heb mogen krassen. In deze schaakpartij op het scherp van de snede mocht Timman overigens zijn handen dicht knijpen dat ik door het verorberen van een aantal overheerlijke glazen witte wijn niet meer goed in de peiling had hoe ik met een kwaliteit meer en een gelijk aantal pionnen moest winnen. Daarbij werd ik steeds nerveuzer in mijn zenuwen, omdat er van de veertig borden nog maar een paar bezig waren, waardoor Timman om de haverklap weer voor mijn neus verscheen. Derhalve wierp ik alle schroom van me af en bood met kloppend hart remise aan. Mijn grote tegenstander was (tot mijn stomme verbazing) zichtbaar opgelucht en beëindigde de partij met een ferme handdruk. Timman won overigens 37 partijen en speelde drie keer remise. Het Man-en-Paardbeeldje koester ik nog steeds als mijn mooiste prijs ooit.

Twee tot intense droefenis stemmende verliespartijen

Hoe ik tegen Tom de Ruiter bijna niet het schip in ging

Peter Baas-Tom de Ruiter (intern)
1. e4 c5. Allemaal nog theorie. **2. d4 cxd4 3. c3**. Met als voorkennis zo'n 500 ratingpunten verschil in mijn nadeel, trok ik onverschrokken ten aanval, wederom niet kijkend op een pionnetje **3. –d3.** Behoedzaam zoals een goed schaker betaamt (ik wou dat ik er iets van had).
4. Lxd3 Pc6 5. Pf3 d5 6. exd5 Dxd5 7. c4. Ziet er uit als tempowinst. De dame moet wieberen en veld c3 komt vrij voor het paard, maar Tom had agressieve neigingen. **7. -Dh5.** Lust je nog peultjes? **8. Le2 Lg4 9. Pc3 e6 10. 0-0 Td8 11. Da4 Ld6 12. h3 f5.** Trucjes, maar daar trapt Baas niet in. Na het nemen van de loper loopt het spaakmat.
13. Td1 Pge7. Hier was ik aangenaam verrast. De terugtocht van Ld6 kost de rokade en Pf3 kan niet genomen worden vanwege de penning van Pc6, maar eigenlijk was ik wezenlijk bevreesd voor een loperoffer op h3. **14. Txd6.** Zonder dralen. Dit is twee lopers voor een toren (kan ik in de regel toch niet mee overweg) **14. -Txd6 15. hxg4 fxg4 16. Ph2.** Vreet ook nog de g-pion op. Heel voorzichtig begon zich een licht-euforisch gevoel meester van me te maken. **16. -0-0 17. Lxg4.** Te snel gespeeld. Wit had de pion uiteraard met het met allerlei aftrekdreigingen gepaard gaande paard moeten nemen. **17. -Dg6 18. Le3 Pe5 19. Lh3 Tfc8 20. Dxa7 Td7.** Misschien is Txc4 21. Dxb7 Th4 wel veel sterker. **21. c5.** Bedoeld als steunpunt voor het paard; wellicht was b3 een beter idee (dat schaken is ook zo verrekte gecompliceerd) **21. -Pf5 22. Lxf5 Dxf5 23. Pb5 Dc2 24. Pd6 Tf8 25. b4.** Zet van een dorpsgek.

Wordt meteen geëlimineerd (waarom geen Tc1?) **25. -Db2** Allicht. **26. Tc1 Dxb4 27. a3.** Toch maar weer de stifttanden op elkaar. **27. -Db2 28. Da4 Pc6 29. Dg4 Te7.** Ik verwachtte Tf6. Dekt tevens e6 en dreigt de dame te verjagen naar een of ander onnozel veld.
30. Pf3. Tevergeefs probeerde ik het gehijg in mijn nek van de vele omstanders, die zich verkneukelden op een eventuele stunt, te trotseren, maar in combinatie met de naderende tijdnood steeg mijn adrenalinespiegel tot ongekende hoogte. **30. -h6.** Dit beschouwde ik, overigens geheel ten onrechte, als een blunder zijnerzijds, waardoor ik opnieuw over het paard werd getild. **31. Lxh6**. Lijkt een onversmaadbare pion, maar is in combinatie met de volgende grafzetten het begin van de teloorgang. **31. -Pe5 32. Pxe5.** Waarschijnlijk stond ik nog steeds overwegend, hoewel mijn vlag vervaarlijk begon te wapperen. **32. -Dxe5 33. Pe4?**

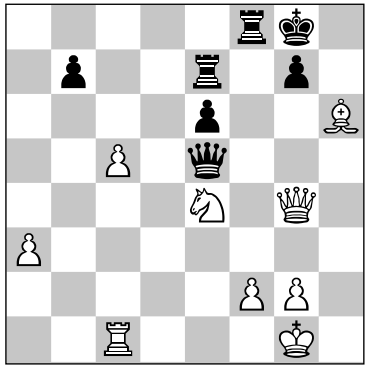

Het gefluister om me heen zwol aan tot Sopswepsniveau. Het paard stond natuurlijk prima, maar ik had het onzalige plan Pg5 en dan door middel van een gehalijnde dame de ultieme mattenklap op h7, helemaal uit het oog verliezend dat je in de schaaksport om en om een zetje moet doen. Uiteraard was Lg5 of Le3 geboden. **33. -Df5!** Een fnuikende zet. A tempo gespeeld om verwarring te zaaien, wat ook heel aardig lukte. **34. Dxf5??** Verblindschaak (of humor in de sport, zo men wil). Kost gewoon een stuk, omdat na het terugnemen van de dame zowel het paard als de loper hangt. Natuurlijk had ik Dh4 moeten spelen, eventueel vergezeld gaande van een remiseaanbod, wat Tom voor zijn goede fatsoen niet geweigerd zou kunnen hebben, omdat ik na stukkenruil een pion voorblijf. **34. -exd5 35. Lg5.** Zinloos geschuif met de vlag reeds halfstok. **35. – Txe4 36. Tb1.** Gedesillusioneerd klooide ik nog wat aan. **36. – Tf7 37. Td1.** Achteraf voelde ik me behoorlijk beschaamd dat ik tegen zo'n gerenommeerde tegenstander nog zo lang doorspeelde in een dergelijke boutstelling. **37. -f4.** En hier werd ik in schier hopeloze stand gered door het vallen van mijn vlag (overigens een primeur in mijn schaakcarrière): **0-1.** 's Nachts werd ik geplaagd door een afschuwelijke nachtmerrie. Er scheerde een enge zwarte hengst rakelings over mijn bed. Het beest werd vurig aangespoord door een satanisch grijnzende Ruiter.

Hoe ik alsnog door Klaas Been werd pootje gelicht

Klaas Been-Peter Baas (intern)
1.d4Pf6 2.Pf3 e63.e3 c54.c3 Pc6 5.Ld3 d56.Pd2 Ld6 7.0-00-0 8.De2 Te8 9.e4 e5 10. exd5 Pxd5 11. dxc5 Pf4 12. De4 f5 13. Lc4 + Kh8 14. De3 Lc7 15. Te1 e4 16. Pf1. Het paard kan uiteraard vanwege mat achter de palen niet genomen worden. **16. -Le6 17. Lb5?** Maar nu dus wel. **17. -exf3 18. Lxc6 bxc6. 19. g3.**

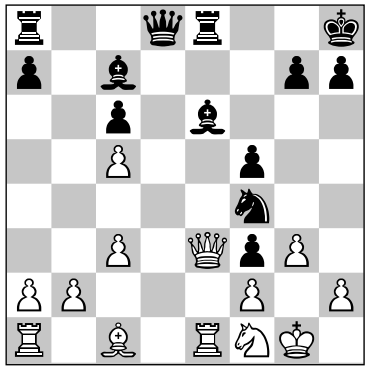

Toen speelde ik **19. -Ld5??** Waarna Tom de Ruiter lichtelijk (doch voor mij duidelijk waarneembaar) hoofdschuddend weg liep. Ik had me inderdaad ongelooflijk verrekend. Klaas ruilde de zware stukken af (steeds met schaak) en pakte daarna het paard, waardoor hij in plaats van een stuk achter een pion voor stond. Wat uiteraard had kunnen gebeuren was: 19. Ph3 + 20. Kh1 en dan 20. – Ld5. Wit kan de zware stukken ruilen, waarna zwart een loper meer over houdt, wat in deze stelling normaal gesproken ruim voldoende is voor de winst. Ook 19. -Pg2 is direct winnend. Wat bezielde me nou toen ik 19. – Ld5 speelde? Dit: 20. Dd2?? *Te2*!

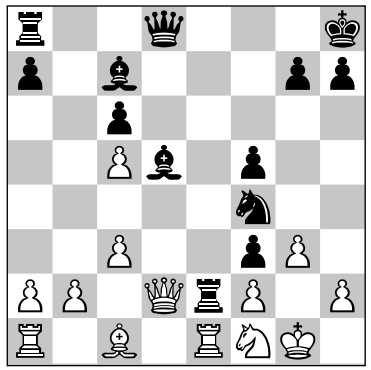

Pakken is verboden, omdat de loperdiagonaal open gaat: 21. Txe2 Ph3+ 22. Kh1 fxe2+ en 23. – exf1D mat. Na 21. Dd1 om de toren gedekt te houden komt 21. – Ph3+ 22. Kh1 Pxf2+ met dameverlies. Mooi hè? Maar zo ging het dus niet. In het eindspel kwam ik wederom een stuk voor, maar Klaas had ruime compensatie door vele matdreigingen, waarvan de allerlaatste me door de nijpende tijdnood jammerlijk ontging. Daarna moest ik me deemoedig gewonnen geven. **1-0.**

Tenslotte nog een aanvullend mopje: twee kerels zitten aan de bar sterke verhalen te vertellen, waarbij de een de ander laat weten dat hij een hond heeft die kan praten. De ander gelooft daar uiteraard geen snars van. Ze sluiten een weddenschap en gaan naar het huis van de hondenbezitter. Daar ligt het beest lethargisch in zijn mandje te slapen, waarop de ander er meer en meer van overtuigd raakt dat de buit nagenoeg al binnen is. De man schudt echter zijn hond wakker en vraagt: "Ken jij een bekende Nederlandse schaakgrootmeester?", terwijl hij hem tegelijkertijd een venijnige trap geeft, waarop de hond jankt: "Euwe, Euwe, Euwe, Euwe."

100 jaar misverstand

Bert Kieboom

Zo rond de tijd dat BSG het levenslicht zag, begin twintigste eeuw, speelde in een Weens toernooi de 21-jarige meester Josef Krejcik met wit tegen de oude meester Adolf Schwarz. Ze bereikten de volgende stelling.

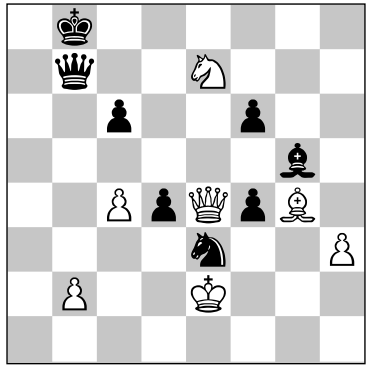

Hier vond de witspeler een oogstrelende combinatie, die hem aan het eind van het toernooi de schoonheidsprijs opleverde: **1. Pxc6+ Kc7 2. De7+ Kb6 (2. – Kxc6 3. Lf3+) 3. c5+ Ka6 4. Lc8 Dxc8 5. Da7+ Kb5 6. Db6+ Kc4 7. Db4+ Kd5 8. Pe7+** en zwart gaf op.

De nederlaag was wat zuur voor de oude meester, die zijn allerlaatste toernooipartij speelde. Het

verlies kostte hem de eerste prijs, die nu naar Albin ging. Juist, de man van het tegengambiet. Gelukkig heeft Schwarz nooit geweten dat hij de partij ten onrechte had opgegeven, want dat ontdekte Krejcik – intussen zelf een zeventiger – pas vijftig jaar later, kort voor zijn dood.

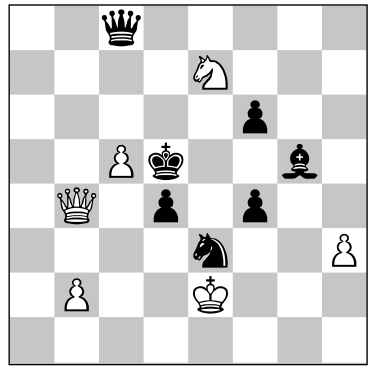

Zwart kan uit de tweede diagramstand namelijk **8. – Ke4!** spelen. Met het geofferde stuk minder heeft wit dan niet beter dan **9. Pxc8,** waarop zwart hem als volgt vloert: **9. – f3+ 10. Kf2.** Na andere zetten haalt zwart de dame op. **10. – Lh4+ 11. Kg1 f2+ 12. Kh2 f1D 13. Pd6+.** Evenmin helpt 13. Db7+ Kf4 14. Dc7+ Kf3 15. Dc6+ Kf2. 13. – Ke5 14. Pf7+ Kf5 15. Pd6+ Kg6 16. Db7 De2+ 17. Kg1 De1+ 18. Kh2 Lg3 mat. Het was een bijna onsterfelijk' misverstand, want een halve eeuw lang hebben commentatoren beweerd dat de combinatie van Krejcik de vergelijking met diens beste en grappigste eindspelstudies kon doorstaan. Grappigste, inderdaad, want Krejcik: schaker, journalist en schaakboekenschrijver, stond bekend om zijn humoristische schaakboeken.

Hiermee houdt het verhaal nog altijd niet op, want weer vijftig jaar later stopte het BSG-lid Louis van Bever, zoals hij wel vaker deed, de stelling in zijn computer. Het rekentuig gaf aan dat de met **1. Pxc6+** begonnen combinatie wel degelijk tot winst voert. Na **1. – Kc7 2. De7+ Kb6** moet wit echter geen 3. c5+? spelen, maar **3. Dd8+!,** waarna er drie mogelijkheden zijn:
a) 3. – Ka6? 4. Da5 mat;
b) 3. – Dc7 4. c5+ Kb7 5. Pa5+! of 4. – Kxc6 5. Lf3+;
c) 3. – Kc5 4. Dxd4+ Kxc6 5. Lf3+.
Er is zelfs een tweede, nog eenvoudiger winstvariant, die na **1. Pxc6+ Kc7** verder gaat met **2. Dh7+!! Kb6 3. c5+ Ka6 4. Dd3+ Db5 5. Lc8** mat.
Misschien bieden deze varianten uit Bussum een schrale troost aan de oude meester Schwarz, die, op zijn wolkje analyserend met Krejcik, kan vaststellen dat hij in ieder geval had moeten verliezen als zijn tegenstander de combinatie correct had uitgevoerd.

Vergissingen en topprestaties in 1911

Door Wim Vijvers

Ton Sibbing beschrijft in het vorige jubileumboek uitvoerig hoe Dekker en Van 't Veer in de zomer van 1911 bezig waren met de oprichting van een schaakvereniging in Bussum. Zij konden niet weten dat er toen net een toekomstig wereldkampioen was geboren: Botwinnik. Maar ander schaaknieuws uit het buitenland was er in 1911 wel en in september maakte Capablanca een tournee door Nederland. Helaas voerde zijn route niet door Bussum.
Hoe zag de internationale schaakwereld er een eeuw geleden uit? Grote toernooien werden georganiseerd naar aanleiding van een wereldtentoonstelling of een soortgelijk evenement, waarvoor belangstelling uit het buitenland kon worden verwacht. Voor de financiering was men afhankelijk van de plaatselijke overheid of rijke particulieren. Bedrijven sponsorden zelden, met één belangrijke uitzondering: de badplaatsen. Bezoek aan een Kurort was voor vele welgestelden een gewoonte geworden. Karlsbad trok 71000 bezoekers in 1911. Na het baden moesten de gasten worden vermaakt met voorstellingen, concerten en wedstrijden. Hotels, sanatoria en casino's organiseerden ook schaaktoernooien om internationale cliënt le aan te trekken. Deze toernooien duurden ongeveer een maand. Er werd in een rustig tempo gespeeld (gewoonlijk vijftien zetten per uur) en partijen werden afgebroken om later verder te worden gespeeld. De openingstheorie was ook wel iets kleiner van omvang dan we nu zijn gewend. Zo lezen we in het tijdschrift van de (K)NSB van februari 1911: 1. e4 c6? "Bij juist tegenspel komt Wit voor in ontwikkeling na deze zet."
Twee toernooien zijn tot op de dag van vandaag nog niet vergeten: San Sebastian en Karlsbad. Het eerste werd gespeeld van 20 februari tot 17 maart in de Spaanse badplaats door vijftien van de sterkste schakers van die tijd. Winnaar was de jonge Capablanca, die voor het eerst in Europa optrad. In de eerste ronde won hij van Bernstein met een partij die de schoonheidsprijs kreeg. Deze prijs bedroeg 500 Franse francs, uitgeloofd door baron Albert de Rothschild, die vlak voor het toernooi was gestorven.

Jose Raul Capablanca -Ossip Bernstein
1. e4 e5 2. Pf3 Pc6 3. Lb5 Pf6 4. O-O Le7. De Steinitz-verdediging in het Spaans. **5. Pc3 d6 6. Lxc6+ bxc6 7. d4 exd4 8. Pxd4 Ld7 9. Lg5.** Meer openingsvoordeel geeft **9. Df3. 9. -O-O 10. Te1** (10. Df3 Pg4!) **10. -h6 11. Lh4 Ph7 12. Lxe7 Dxe7 13. Dd3 Tab8 14. b3 Pg5 15. Tad1 De5 16. De3 Pe6 17. Pce2 Da5.** Strategisch raakt zwart nu aan het dwalen. Juist is 17. – Pxd4 **18. Pf5 Pc5.** Geen 18. – Dxa2? 19. Dc3 Da6 20.

Pf4 f6 21. Dg3! **19. Ped4.** Dreigt Pxc6 of Dg3. **19. -Kh7 20. g4 Tbe8 21. f3 Pe6 22. Pe2 Dxa2?** Nog steeds fout. **23. Peg3 Dxc2? 24. Tc1 Db2 25. Ph5 Th8.** Er is al geen redding meer mogelijk: 25. – g5 26. e5 f6 27. Dd3! of 25. – g6 26. Dxh6+ Kg8 e5 gxh5 28. gxh5 en de open g-lijn wordt zwart fataal. **26. Te2 De5 27. f4 Db5**

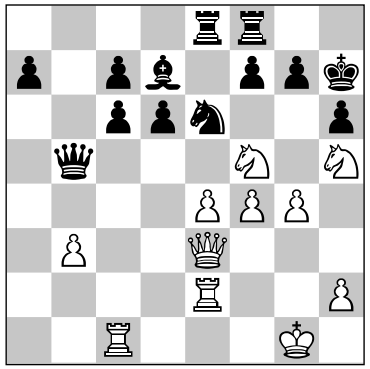

28. Pfxg7 Pc5 (28. – Pxg7 29. Pf6+) **29. Pxe8 Lxe8 30. Dc3 f6 31. Pxf6+ Kg6 32. Ph5 Tg8 33. f5+ Kg5 34. De3+** en spoedig mat: 1-0.

Opmerkelijk was de winst van Aron Nimzowitsch op Paul Saladin Leonhardt, waarin wit zijn tegenstander in een tot dan toe wat saaie manoeuvreerpartij wist te verlokken zijn dame op te sluiten.

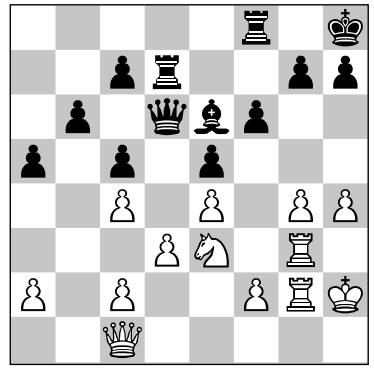

Argeloos speelde zwart **28. -Qd4?**, waarna de val dicht klapte. **29. Pd5!** Er dreigt al direct **30. c3. 29. -Txd5 30. c3 Dxd3 31. exd5!** Sterker dan **31. Txd3,** met slechts kwaliteitswinst. **31. – Dxc4 32. dxe6 Dxe6.** Zwart speelde dit nog tot de 48ste zet door, maar dat had hij natuurlijk net zo goed kunnen laten. Marshall maakte in dit toernooi met zwart remise tegen Maroczy door een dameoffer op g3. Een jaar later zou hij in Breslau met zijn beroemde dameoffer op g3 van Levitsky winnen.
Het toernooi in Karlsbad begon op 20 augustus, maar daarvoor vond in Keulen een tweekamp plaats tussen Tarrasch en Schlechter. Net als in het toernooi van San Sebastian eindigden ze gelijk. Gebrek aan strijdlust kan hun niet worden verweten: beiden wonnen een partij van meer dan honderd zetten. Het jaar daarvoor had Schlechter zelfs te veel strijdlust getoond, toen hij in de

beslissende partij in zijn tweekamp met Lasker door bleef spelen en verloor, terwijl hij remise had kunnen forceren. In dat geval zou hij wereldkampioen zijn geweest!
De match in Keulen bracht een belangrijke innovatie:
Voor de toeschouwers was er een bord van 75 centimeter in het vierkant opgesteld op een ezel. Hierop waren de velden in zwart en wit gekleurd. Rode en zwarte stukken, op hout geschilderd, stonden op richels. Dit demonstratiebord "hat allseitigen Beifall gefunden".

Na het einde van de tweekamp op 8 augustus trok Schlechter naar Karlsbad en legde daar beslag op de met Rubinstein gedeelde tweede prijs. Geen geringe prestatie in een toernooi met 26 deelnemers en dus 25 ronden! Van de toenmalige toppers ontbraken alleen Lasker en Capablanca. De verrassende winnaar was Teichmann, die een fraaie partij van Schlechter won.

Richard Teichmann -Carl Schlechter
1. e4 e52. Pf3Pc63. Lb5 a64. La4 Pf6 5. O-OLe7 6. Te1 b57. Lb3 d6 8. c3 O-O 9. d3 Pa5 10. Lc2 c5 11. Pbd2 Dc7 12. Pf1 Pc6 13. Pe3 Lb7 14. Pf5 Tfe8 15. Lg5 Pd7 16. Lb3 Pf8 17. Ld5 Pg6 18. Lxe7 Pgxe7 19. Lxf7+ Kxf7 20. Pg5+ Kg8 21. Dh5 Pxf5 22. Dxh7+ Kf8 23. Dxf5+ Kg8 24. Dg6 Dd7 25. Te3, 1-0.
Schlechter op zijn beurt had in de tweede ronde een mooi eindspel van Perlis gewonnen. Die laatste partij is vooral bekend geworden om wat er niet werd gespeeld.
Perlis zag dat na **1. d4 d5 2. c4 c6 3. Pf3 Pf6 4. e3 Lf5 5. Db3 Db6 6. cxd5 Dxb3 7. axb3 Lxb1 8. dxc6** het beoogde **8. -Le4** niet mogelijk was wegens **9. Txa7 Txa7 10. c7!** Hij speelde daarom **8. – Pxc6,** maar was na **9. Txb1** in het nadeel. Opmerkelijk is de mening van Vidmar, vermeld in het toernooiboek, dat schoonheidsprijzen vernederend zijn voor schakers. Ze doen tóch wel hun best! Vidmar (zevende plaats) was dan ook een echte amateur, die niettemin in San Sebastian tweede was geworden.
Van de overige internationale toernooien in 1911 noem ik alleen nog dat in San Remo. Dit was veel zwakker bezet en werd gewonnen door Hans Fahrni, die in Karlsbad op de laatste plaats eindigde, samen met drie anderen. Hij verdient vermelding omdat hij in 1911 een nieuw wereldrecord simultaan (100 borden, + 55 –6 =39) vestigde. Fahrni was een Zwitserse schaakmeester, geboren in Praag, van wie een aardige anekdote bekend is, afgedrukt op 23 november 1961 in de Schach-Echo.
"Wie man sich doch täuschen kann ....", stond erboven. De tekst vermeldt hoe de geestige, zeer sterke meester Hans Fahrni in een voorgiftpartij tegen een zwakkere speler omsprong met de volgende verliesstelling.

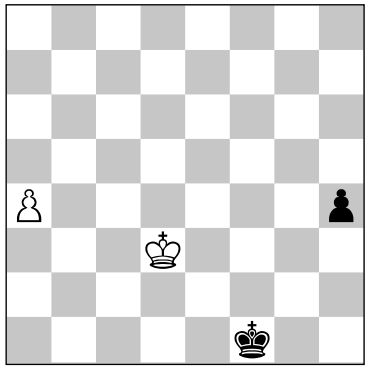

Voordat hij de partij wilde opgeven, speelde hij nog voor de grap **1. a4-a3?!** Zijn tegenstander, een oudere heer, verzonk in gepeins en speelde tenslotte **1. – h4-h5** en gaf op na **2. a3-a2 h5-h6 3. a2-a1D.** Wat verward door dit onverwachte slot, zei de heer: "Vreemd, ik had toch uitgerekend dat ik een zet eerder dame zou halen. Ben ik misschien in mijn gedachten met de pion in de verkeerde richting gelopen?" Fahrni daarop: "Nee, ook als u met de pion de andere kant op was gegaan, had u verloren." En hij liet zien: **1. a4-a3 h4-h3 2. a3-a2 h3-h2 3. a2-a1D+ Kf1-g2 4. Da1-g7+ Kg2h1 5. Dg7-b2 Kh1-g1 6. Kd3-e3 h1D 7. Db2-f2** mat. Zwart, zichtbaar onder de indruk van deze winstvoortzetting, antwoordde nog: "Dan was de stelling toch werkelijk altijd verloren. Wat kan men zich toch vergissen..."

Partijen (deel III)

Tom de Ruiter

Leon Pliester, overgekomen van HSG, heeft zich vanaf het begin als een goed clublid opgesteld. Hij speelde onmiddellijk mee in onze interne competitie. Daar heeft hij bewezen een van de sterkste spelers van BSG te zijn. Sinds 2005 werd hij steeds clubkampioen, met uitzonderlijk van 2006, toen Emile Wüstefelt hem voor kon blijven. Leon heeft een rustige, positionele stijl van spelen, is goed op de hoogte van de openingstheorie en beschikt over veel zitvlees. Hij speelt al jaren aan de topborden van ons vlaggeschip en zijn resultaten mogen er zijn. Op het gebied van de jeugdtraining staat hij ook zijn mannetje. Ewoud en Jesper de Groote en Peter Drost hebben dankbaar van zijn lessen geprofiteerd. De aantekeningen in onderstaande partij zijn van Leon.

Wim Heemskerk -Leon Pliester. LSG 2-BSG 1, (uitslag 4½ – 5½) bord 2, KNSB-competitie 2004-2005. Catalaans.

1. c4 Pf6 2. Pf3 c6 3. g3 d54. Lg2 dxc4. Deze zet blijkt in de praktijk moeilijk te bespelen. Mijn tegenstander wist er in ieder geval niet goed raad mee. **5. a4?!** Geeft veld b4 weg, maar wat dan? Wellicht 5. 0-0 en daarop geeft Fritz 5. -Pbd7 benevens -Pb6. In het Slavisch of Catalaans zou wit nog kunnen bogen op een breed centrum, maar dat kan je hier, met een pion op d2, toch moeilijk volhouden. **5. -g6 6. Pa3 Lg7 7. Pxc4 0-0 8. 0-0 Pa6 9. d3 Le6 10. Ld2?!** Nu kan zwart afwikkelen naar een goede stelling. Beter lijkt 10. Lf4. **10. -Lxc4! 11. dxc4 Pe4 12. Tb1.** Leidt tot een prettige positie voor zwart, waarin ik rustig op winst kan spelen, maar na 12. Lf4 Dxd1 13. Taxd1 Pec5 zijn de witte pionnen op de damevleugel kwetsbaar. **12. -Pxd2 13. Dxd2 Dxd2 14. Pxd2 Pc5 15. b3 Tad8!** Aldus verovert zwart de d-lijn. **16. Pe4 Pe6!** Er dreigt paardwinst met f5. Tevens volgt op 17. Tfd1 sterk 17. -Txd1+ 18. Txd1 f5 19. Pd2 Td8, benevens Lc3 met materiaalwinst. **17. Tfc1 f5 18. Pc3 Td2 19. Kf1 Tfd8 20. Ke1 Lxc3 21. Txc3 Ta2 22. Td1 Txd1+ 23. Kxd1 Pc5 24. Te3 Kf7 25. Kc1 Ta1+ 26. Kb2 Tg1! 27. Lf3 Tf1.**

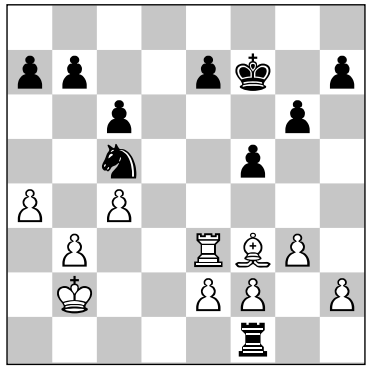

Wint een pion. Wit hoopt echter te kunnen stoken op de damevleugel. **28. a5 Txf2 29.b4 Pe4 30. b5?** Wits enige kans was het toreneindspel. Na 30. Lxe4 fxe4 31. h4 Tg2 had ik nog het een en ander te bewijzen. **30. -cxb5 31. cxb5 Txh2 32. b6 axb6 33. axb6 g5! 34. g4 Th6!** Zwart is op tijd om de witte kansen op de damevleugel in de kiem te smoren. De rest is eenvoudig. **35. gxf5 Txb6+ 36. Kc2 Pf6 37. Tc3 g4 38. Lg2 Tb5.** Wit geeft het op.

Boven de gebroeders De Groote en Peter Drost is Lars Ootes anno 2010 de sterkste jeugdspeler in BSG 1. Lars, geboren op 16 april 1991, heeft zich snel ontwikkeld tot een goede hoofdklasser en kandidaat-meester.Zijn laatste grote succes is het behalen van het Nederlandse jeugdkampioenschap, na een enerverende strijd met een aantal bekende Nederlandse jeugdspelers. Tijdens het

schaken gedraagt hij zich als een rustige, correcte en betrouwbare schaakspeler. Velen binnen en buiten onze club volgen zijn ontwikkeling op de voet. Samen met zijn broer Lennart is hij een aanwinst voor BSG. Onderstaande partij werd door Lars van uitgebreide aantekeningen voorzien en mei 2008 gepubliceerd in Kontakt, het cluborgaan van BSG. Van deze uitgebreide aantekeningen is een selectie gemaakt.

Lars Ootes -D.Floor (Paul Keres -BSG, KNSB 2008. Franse verdediging)

1.e4e62. d4 d5 3. Pc3 Lb4. Dit is de Winawer. Het is een variant van het Frans, waarin zwart wits pionnenstructuur probeert aan te tasten. Hij wil daardoor in een beter eindspel komen, maar hij verzwakt wel zijn zwarte velden en zijn koning komt meestal in een aanval terecht.
4. e5 c5 5. a3 Lxc3+ 6. bxc3 Pe7 7. Dg4 0-0 8. Ld3, f5. De hoofdvariant is 8. -Pbc6, maar gek genoeg heb ik vaker f5 tegen me gehad. **9. exf6 Txf6 10. Lg5 Tf7 11. Dh5 g6. 11. -h6** is het alternatief voor g6, maar zwart komt meestal onder een zware aanval. **12. Dd1 Pbc6 13. Pf3 Df8.** Zwarts plan is om met Dg7 de opmars e5 of g5 voor te bereiden. Ook maakt hij meteen ruimte voor zijn toren op a8, die meteen naar e8 of f8 kan. **14. 0-0 c4.** Zwart sluit het centrum om zo mijn stukken terug te dringen, Ook blijkt het loperpaar niet zo sterk te zijn in zo'n gesloten stelling. **15. Le2 h6 16. Lc1 Dg7.**

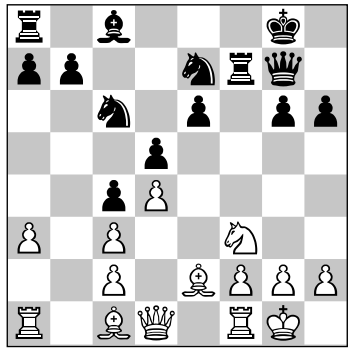

17. a4 Ld7 18. La3 g5 19. h3 Pf5. In de partij dacht ik steeds aan de zwarte zet Pg6. Daarop leek me 20. Ld6 het beste antwoord. **20. Ph2 Ph4. Na 20. -e5 21. dxe5 Dxe5 22. Lh5 Tg7 23. Pf3 Dxc3 Dxd5+** zorgt het loperpaar ervoor dat de stelling beter is voor wit. **21. Lg4.** Ik vond het een lastige beslissing om nu de loper op g4 of op h5 neer te zetten. Ik besloot om eerst e6 aan te vallen om daarna het paard te pennen met Lh5. **21. -Te8 22. Te1 Pg6.** In aanmerking kwam 22. -Df6. **23. Lh5 Kh7 24. Pg4 Tg8.** Zwarts plan vind ik niet zo duidelijk. Hij wil een keer h5 en g4 doorspelen, maar met mijn loper op h5 en mijn dame op d1 is dat bijna onmogelijk. **25. Ld6 Tf5 26. Tb1 Lc8 27. Pe3.** Ik sta hier heel mooi, maar ik moet toch nog een plan hebben om de partij te beëindigen. Daarvoor vond ik een mooie manoeuvre met mijn paard. Ik vind het op g3 beter staan dan op g4. Op g3 dekt het h5 en kan mijn loper aanvallen. **27. -Tf6 28. Pf1 Dd7 29. La3**

Pf4 30. Lg4 Dc7 31. Pg3 Da5. In de partij had ik Da5 helemaal overzien. Ik zat me te veel te focussen op de rechterhelft van het bord. Ik vond het echter geen probleem om a4 te offeren, zodat ik nog meer tijd heb om door het centrum heen te breken. **32. Te3 Dc7.** Inconsequent. Het nemen van a4 was zijn laatste kans. **33. Ph5 Pxh5 34. Lxh5 b6 35. De2 Ld7 36. Lg4 Te8 37. Te1 Lc8 38. Tf3 Dd8.** Wit moet het nu slim spelen en ervoor zorgen dat zwart passief blijft staan en dat a4 tegelijkertijd gedekt staat. **39. Lh5 Tg8 40. Lf7 Tg7 41. Txf6 Dxf6 42. Lxe6 Lxe6 43. Dxe6 Dxe6 44. Txe6 Tg6 45. Te8 Kg7.** 45. -Tg8 lijkt me hier de logische zet. Ik had er Te3 op gepland. **46. g4 Kf7 47. Tf8+ Ke6 48. Th8**.

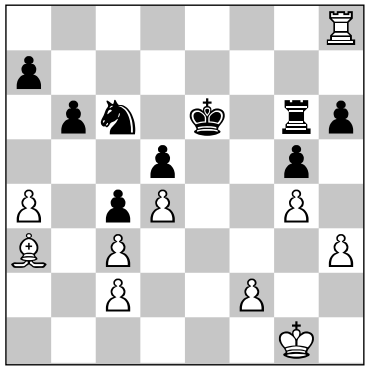

Het lijkt erop dat wit alleen het pionnetje op h6 gaat winnen. Wit dreigt echter het veel gevaarlijker Th7. **48. -a5 49. Th7 Tf6.** Zwart wil duidelijk snel de partij beëindigen, omdat hij zijn eigen koning met zijn toren in de weg staat. **50. Tc7 Pb4 51. cxb4 Tf3 52. bxa5 Txa3 53. axb6.** Wit kan hier makkelijk winnen en dus gaf zwart op. De zetten die zouden kunnen volgen zijn: 53. -Txa4 54. Th7 Tb4 55. b7 Kd6 56.Th8 Txb7 57. Txh6+ Kc7 58.Th7+ Kb8 59. Txb7+, met een winnend pionneneindspel.

BSG heeft vele trouwe leden. Clubleden die jarenlang, vaak ongemerkt de club steunen. Eén van hen is Chris Kooijman. Hij werkte twintig jaar geleden al mee aan het jubileumboek voor het tachtigjarige bestaan van BSG. De titel, "Denkers en Doeners", is van hem afkomstig. Ook in het bestuur deed hij zijn werk op zijn bekende rustige wijze. In de externe competitie speelt hij vooral in BSG 2, meestal op een van de middenborden. In onderstaande partij speelt hij zelfs aan het eerste bord. Bert Kieboom schrijft in zijn wedstrijdverslag: "Alle lof verdient Chris Kooijman, die aan bord 1 uit zijn geliefde 2. c3-variant van het Siciliaans een scherpe aanval lanceerde."

Chris Kooijman -Alexander Geerts (De Eenhoorn 2 -BSG 2, KNSB 2005. Siciliaans)

1. e4 c5 2. c3 Pf6 3. e5 Pd5 4. Pf3 e6 5. Lc4 Pb6 6. Lb3 Pc6 7. 0-0 d6 8. exd6 Lxd6 9. d4 cxd4 10. cxd4 0-0 11. Pc3 Pe7 12. Dd3 Ld7 13. Pg5 Pg6 14. h4 Le7? Beter is 14. -Te8 **15. h5 Pf8.**

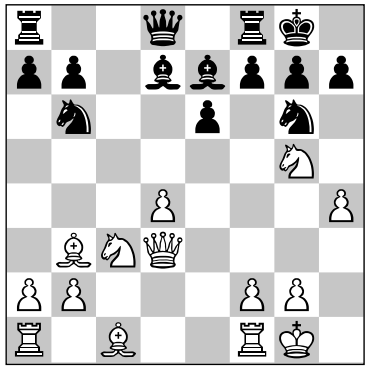

15. Pxh7! Kxh7 16. h5 f5 17.hxg6+ Kxg6 18. Dg3+ Kf7 19. De5 g6. Er dreigde Dxf5+. **20. d5.** Nu stort de zwarte stelling in**. 20. -Lf6 21. dxe6+ Kg7 22. De3 f4.** Zwart moet Dh6+ voorkomen en er staat nog een loper in op d7. **23. Dxf4 g5 24. Dg4 Lc6 25. Pe4 Lxe4.** Veel verdedigingskunst laat zwart niet meer zien. **26. Dxe4 Th8 27. Dxb7+ De7 28. Dxe7+ Lxe7 29. Le3 Th6 30. Ld4+ Kf8 31. g3 Pc8 32. Kg2 Lf6 33. Lxf6 Txf6 34. Th1 Kg7 35. Tac1.** Zwart geeft het op.

Een enthousiaster schaker dan Willem Weitjes was er nauwelijks bij BSG te vinden. Voor half acht zat hij al op zijn vaste plaats in het clublokaal. Met de schaakstukken voor zich, klaar voor de strijd. Willem was de echte amateur met liefde voor het schaakspel. Niemand maakte meer propaganda voor onze club dan hij, wat vele nieuwe leden opleverde. Een bestuursfunctie wilde hij niet, maar hij was natuurlijk wel teamleider en hij verzorgde wel het wedstrijdverslag. In een van die bijdragen voor het clubblad schreef hij onder meer: "M'n eigen schaakpartij nam mij zo in beslag en duurde zo lang, dat ik niets van de overige partijen heb kunnen volgen en als dat wel zo was geweest, dan ontbreekt mij toch de gave om er zinnig over te schrijven" en "Om het toch ook nog een beetje over schaken te laten gaan, bijgaand de notatie van m'n eigen bizarre partij. Al is het maar ter vermaak."
In 2008 is hij ons ontvallen, een prettige herinnering bij ons achterlatend. Ter ere van hem de aangegeven partij met zijn commentaar. Precies zoals hij was: optimistisch, menselijk en enthousiast.
N. de Jong. -Willem Weitjens. Paul Keres 6 -BSG 6 (uitslag 3½ – 4½), Utrecht, 23 november 2005)
1**. d4 d6.** De Leeuw-opening. **2. Pf3 Pd73. e4 e5 4. d5 h6 5. Lb5 Pf6 6. De2 Le7 7. Pc3 0-0 8. h3 a6 9. Ld3 c6 10. a4 Te8 11. Le3 Pf8.** Te voorbarig; ik wil de variant de Leeuwenklauw gaan spelen**. 12. 0-0 g5 13. dxc6 bxc6 14. a5 Dd7 15. Pa4.**

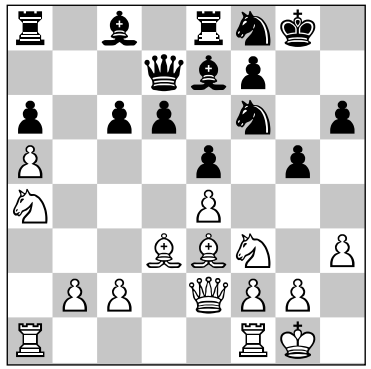

15. -Db7. Fout! Verwaarlozing van de damevleugel; werd bijna m'n ondergang. **16. Pb6 Tb8 17. Pxc8 Texc8 18. Lxa6 Dd7 19. Lxc8 Dxc8.** Kwaliteit en een pion achter, ik zag het al niet meer zitten. **20. Lc1 Pe6 21. c3 c5.** Beter Pc5. **22. Tb1 Ta8.** Beter Dc6. **23. b4 c4.** Beter Db7. **24. Pd2 Pf4 25. Dxc4 Pxh3+.** Wanhoopspoging, met de gedachte eventueel remise te houden door eeuwig schaak. **26. Kh1.** Ze had het paard gewoon moeten nemen. **26. -Dg4 27. Dd3 Pf4 28. Dg3 Dh5+.** Remise aangeboden; gelukkig niet aangenomen. **29. Dh2 Dg6 30. f3 g4 31. g3 Ph3.** Hier zag ik het weer zitten, mede doordat zij nog slechts tien minuten bedenktijd had en ik circa een uur. **32. fxg4 Dxg4 33. Lb2 Ph5 34. Kg2 P3f4+ 35. Txf4 exf4 36. Pf3 fxg3 37. Dg1 Pf4+.** Hier hoorde ik haar, in Wim Roeten-stijl, zachtjes zeggen: "Dat is mat in drie." Ik keek eerst nog even naar mijn eigen koning, maar langzaam drong het tot mij door dat ik het af kon maken. **38. Kh1 Dxf3+ 39. Dg2 Dxg2** mat!

Met enige trots kunnen we zeggen dat de Bussumer Peter Drost samen met Jesper en Ewoud de Groote tot de eigen kweek gerekend mag worden. Het schaken leren aan basisschoolleerlingen en het opleiden van kinderen met aanleg staat bij BSG hoog in het vaandel. Peter is een jongen die besmet is geraakt door de schaakbacil. Zelfs na zijn vliegeniersopleiding in Portugal bleek hij nog niet genezen van deze ziekte. We waren verheugd dat hij weer regelmatig de clubavond bezocht en dat hij weer enthousiast mee speelde in de externe competitie. Hij heeft een aantrekkelijke, licht agressieve stijl van spelen. Het bewijs ziet u in onderstaande partij met zijn eigen analyses.

M. Wildschut -Peter Drost. (Almelo -BSG, KNSB, september 2005. Siciliaans)

1.e4c52. c3 g6 3. d4cxd4 4. Pf3. Ik zag mijn tegenstander tegen de Fide-regels in cxd4 noteren en vroeg me af of ik naar de arbiter zou gaan. Dit is nog maar de opening, dacht ik en als hij het later nog een keer zou flikken, dan mocht de arbiter het opknappen. Op 4. cxd4 zou 4. -d5 kunnen volgen. **4. -dxc3**. Ik vroeg me af of dit gewoon een Morra-gambiet zou worden en of wit nu een voordeel had ten opzichte van de normale zetvolgorde. **5. Lc4 Pc6.** Kiezen tussen Pc6 en Lg7, zal wel niet veel uitmaken. **6. Pxc3 Lg7 7. 0-0**. Fritz-8 geeft hier 7. Dd5 e6 8. Dd6 De7 9. Lf4 Lxc3+ 10. bxc3 Pf6. **7. -d68. Lf4 Pf6 9. h3.** (9. De2!? Lg4) **9. -0-0 10. Dd2.** Normaal gesproken gaat de dame naar e2, gevolgd door Tf1-d1. **10. -Pa5.** Dwingt de loper naar een slecht veld te gaan. **11. Le2 Le6.** Gouden regel: stukken ontwikkelen! **12. Tfd1 Tc8 13. e5.** Een vervelende en thematische zet. **13. -dxe5 14. De1.** Niet gezien; had even gekeken naar alle andere damezetten, behalve dus De1.

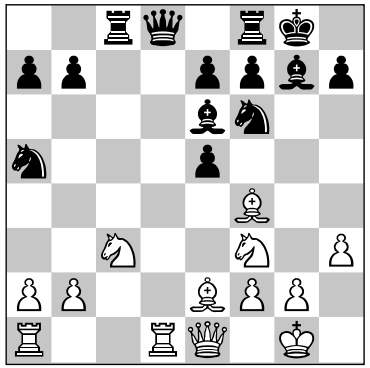

14. -exf4!! Als ik zo goed in de opening heb gestaan, ga ik niet ineens passief worden met De8. Ik wil winnen en dat niet zomaar, ook met stijl. **15. Txd8 Tfxd8 16. Td1 Pc6.** Paard aan de rand doet niks meer op a5 en is alleen maar kwetsbaar. Nu houdt het paard d4 en e5 onder controle. **17. Pg5 Lf5 18. Txd8+ Txd8 19. Lf3.** Een beetje bang was ik voor 19. Lc4, maar ik zag al dat het niet veel zou worden voor wit na e6. **19. -e6 20. Lxc6 bxc6 21. Pa4 h6 22.Pf3 Pe4 23. Dc1 g5 24. Pc5 Pxc5 25. Dxc5.** Nu staat zwart beter. Hij heeft het machtige loperpaar in een open stelling. **25. -Td1+ 26. Kh2 Le4.** Even vergeten dat ik de pion op a7 verlies, maar ik was toch al bezig met mat zetten. **27. Dxa7 Lxf3 28. gxf3 Ld4.** Niet Td2, wegens 29. Da8+ Kh7 en de koning staat niet goed. **29. Da8+ Kg7 30. Dxc6 Td2 31. Dc4 Txf2+ 32. Kg1?!** Verliest gewoon een tempo. **32. -Le3.** Alles netjes gedekt. **33. Dc3+ Kg6 34. Kh1 Tf1+ 35. Kg2 Tf2+ 36. Kh1.** Zetten herhalen voor de tijdcontrole en om even te vragen of remise genoeg is voor het team. **36. -Kh5.** Met gevaar voor eigen leven gaat de zwarte monarch op weg naar g3. **37. Dg7 Tf1+ 38. Kg2 Tf2+ 39. Kh1 f5.** Vervelend leek mij 39. -e5 40. Dh7, maar na 40. -e4 lijkt zwart ook gewonnen te staan. Bijvoorbeeld: 41. Dxe4 Kh4 42. Df5 h5 43. a4 g4 44. fxg4 Kg3 45. Kg1 Tf3+ 46. Kh1 Tf1 mat. **40. a4 Tf1+ 41. Kg2 Tf2+ 42. Kh1.** Even testen of hij Kg1 wil spelen. **42.Txf3.** Ik wist niet of dit de zet was die won, maar je moet toch ergens je winst vandaan halen. Makkelijk begin is het pakken van nog een pion. 4**3. Kg2 Tf2+ 44. Kh1.** Toen zag ik hem ook meteen. De studieachtige stelling eindigt met een simpele zet: **45. -f3!**

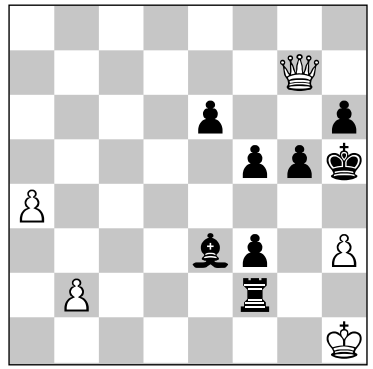

En wit zette 0-1 op zijn notatiebiljet en gaf op! Hij gaat in alle reële varianten schaakmat.

Eregalerij

Tom de Ruiter

Ook de afgelopen twintig jaar hebben velen die BSG een goed hart toedragen, op de één of andere manier hun verbondenheid met onze vereniging laten zien of voelen. Deze lijst, als poging om die mensen eens vast te leggen en te eren, zal waarschijnlijk niet helemaal volledig zijn. De aanduiding "bestuur" wil alleen zeggen dat de persoon in het bestuur heeft gezeten. De bestuursfunctie wordt niet vermeld. Bij "clubkampioen" wordt niet het aantal en het jaar vermeld. Bij "Kontakt" wordt geen functie genoemd. Verder staan de namen in alfabetische volgorde.

Hans Aarzen: bestuur, overleden 2003.
Edwin Baart: bestuur, teamleider, jeugdtrainer.
Eric Bakker: bestuur.
Bert Balke: teamleider.
Theo van Berkel: lid sinds 1983, sponsor, erelid.
Pieter de Beurs: trouw clublid.
Louis van Bever: lid sinds 1979, materiaalcommissaris.
Feike Boomsma: bestuur.
Tom Booy: bestuur.
Melchior Brandenburg: Kontakt.
Jan Derksen: jeugdtrainer.
Rob Disselhoff: lid sinds 1969, bestuur, teamleider, erelid.
Jan van Eybergen: lid sinds 1938, clubkampioen, erelid, overleden 1998.
Tom Fikkert: bestuur.
Tom de Gijsel: bestuur.
Raymond van Hamersveld: lid sinds 1973, bestuur.
Piet Haverkamp: lid sinds 1964, bestuur, erelid, overleden 2001.
Coen van der Heijden: trouw clublid.
Ton van der Heijden: lid sinds 1974, Kontakt, trouw clublid.
Piet van Kampen: jeugdleider.
Jan Keverling Buisman: bestuur, Van denkers en doeners.
Bert Kieboom: Kontakt.
Marten Klouwen: lid sinds 1954, bestuur, Van denkers en doeners, overleden 1995.
Louis Kok: lid sinds 1966, bestuur, erelid.
Chris Kooijman: bestuur, Van denkers en doeners.
Bas de Kroes: bestuur.
Leon de Kroes: bestuur.
Max Kuperus: lid sinds 1977, bestuur.
Richard Lindemann: lid sinds 1972, jeugdtrainer, barcommissie.
Dik van der Lijn: lid sinds 1958, bestuur, clubkampioen, overleden 2003.
Hans Mooijaart: bestuur.
Bert Nordeman: bestuur.
Jaap van Oosterwijk Bruyn: clubkampioen, overleden 2003.
Lennart Ootes: bestuur.
Remmelt Otten: bestuur.
Floris van Pallandt: sponsor, teamleider.
Leon Pliester: clubkampioen, jeugdtrainer.
Mark Pieterse: Kontakt, bestuur.
Henk van der Poel: lid sinds 1974, clubkampioen.
Gert Pijl: lid sinds 1984, Kontakt.
Wim Roeten: lid sinds 1955, Kontakt, erelid.
Ben van Rooyen: trouw clublid.
Tom de Ruiter: lid sinds 1968, bestuur, clubkampioen, Van denkers en doeners, erelid.
Eddy Sibbing: lid sinds 1977, jeugdtrainer.
Ton Sibbing: lid sinds 1967, bestuur, Van denkers en doeners, overleden 2007.
Theo Slisser: lid sinds1966, bestuur, jeugdleider, clubkampioen, erelid.
Meinte Smink: bestuur.
Pieter Smeele: bestuur.
Wim Stork: lid sinds 1972, clubkampioen, verongelukt in 2005.
André Sueters: lid sinds 1969, trouw clublid, barcommissie.
Henk Swart: trouw clublid.
Fokko Tuin: bestuur.
Eddy van der Velden: bestuur, Kontakt.
Cees Verhaar: lid sinds 1981, bestuur, teamleider.
Wim Vijvers: bestuur.
Rik Weidema: bestuur.
Willem Weitjens: propagandist.
Jarno Witkamp: bestuur.
Emile Wüstefeld: bestuur, clubkampioen.
Nico Zijtsel: lid sinds 1969, Van denkers en doeners, erelid, overleden 2006.